

GETIN NOBLE

BANK • SPÓŁKA AKCYJNA

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta

Warszawa, marzec 2017 roku

Wybrane dane finansowe

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł	01.01.2016- 31.12.2016 tys. EUR	01.01.2015- 31.12.2015 tys. EUR
Wynik z tytułu odsetek	1 316 680	1 195 710	300 907	285 727
Wynik z tytułu prowizji i opłat	126 387	326 849	28 884	78 104
Zysk/ (strata) brutto	(22 712)	72 957	(5 190)	17 434
Zysk/ (strata) netto	(38 648)	54 345	(8 832)	12 986
Zysk/ (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(42 338)	44 166	(9 676)	10 554
Całkowite dochody za okres	(102 771)	97 917	(23 487)	23 398
Przepływy pieniężne netto	278 786	(836 143)	63 712	(199 805)

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł	31.12.2016 tys. EUR	31.12.2015 tys. EUR
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	46 665 793	49 225 014	10 548 326	11 551 100
Suma aktywów	66 517 146	70 756 469	15 035 521	16 603 653
Zobowiązania wobec klientów	53 041 128	55 726 221	11 989 405	13 076 668
Kapitał własny ogółem	5 114 436	5 163 847	1 156 066	1 211 744
Kapitał Tier 1	4 967 093	5 054 315	1 122 761	1 186 041
Kapitał Tier 2	1 363 985	1 472 065	308 315	345 434
Łączny współczynnik kapitałowy	15,7%	14,3%	15,7%	14,3%
Liczba akcji*	883 381 106	883 381 106	883 381 106	883 381 106

* Liczba akcji za wszystkie okresy została zaprezentowana po dokonaniu scalenia akcji Banku w stosunku 3:1. Liczba akcji na dzień 31 grudnia 2015 roku przed scaleniem wynosiła 2 650 143 319 akcji.

Wybrane dane finansowe zawierające podstawowe pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeliczono na euro według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów, zobowiązań i kapitału własnego przeliczono według średnich kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski obowiązujących na dzień 31 grudnia 2016 roku w wysokości 1 EUR = 4,4240 zł oraz na 31 grudnia 2015 roku w wysokości 1 EUR = 4,2615 zł.
- poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz pozycje dotyczące sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono według kursów stanowiących średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego zakońzonego miesiąca za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku (odpowiednio: 1 EUR = 4,3757 zł i 1 EUR = 4,1848 zł).

SPIS TREŚCI:

I.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE.....	4
1.	Skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	4
2.	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	5
3.	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	6
4.	Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	7
5.	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	8
II.	NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	9
1.	Podstawowe informacje o Banku.....	9
2.	Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.....	10
3.	Informacje o Grupie Kapitałowej.....	10
4.	Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	12
5.	Istotne zasady (polityki) rachunkowości.....	12
6.	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	43
7.	Korekty błędów poprzednich okresów.....	48
8.	Wynik z tytułu odsetek.....	49
9.	Wynik z tytułu prowizji i opłat.....	49
10.	Przychody z tytułu dywidend.....	50
11.	Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany.....	50
12.	Wynik na pozostałych instrumentach finansowych.....	50
13.	Wynik na inwestycjach w jednostki zależne, stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia.....	50
14.	Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.....	51
15.	Koszty działania.....	52
16.	Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe.....	52
17.	Podatek dochodowy.....	53
18.	Zysk przypadający na jedną akcję.....	55
19.	Kasa, środki w Banku Centralnym.....	56
20.	Należności od banków i instytucji finansowych.....	56
21.	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu.....	57
22.	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.....	57
23.	Pochodne instrumenty finansowe.....	59
24.	Kredyty i pożyczki udzielone klientom.....	61
25.	Instrumenty finansowe.....	63
26.	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań.....	65
27.	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.....	65
28.	Inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach.....	66
29.	Wartości niematerialne.....	67
30.	Rzeczowe aktywa trwałe.....	69
31.	Nieruchomości inwestycyjne.....	71
32.	Leasing finansowy i operacyjny.....	72

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

33. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.....	74
34. Inne aktywa.....	74
35. Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych.....	75
36. Zobowiązania wobec klientów.....	75
37. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych.....	76
38. Pozostałe zobowiązania.....	79
39. Rezerwy.....	79
40. Kapitał podstawowy.....	81
41. Pozostałe kapitały.....	81
42. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	82
43. Zobowiązania warunkowe.....	82
44. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych.....	83
45. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.....	87
46. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych.....	88
47. Informacje dotyczące segmentów działalności.....	89
48. Transakcje z podmiotami powiązаныmi.....	91
49. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	94
50. Zatrudnienie.....	95
51. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego.....	95
III. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM W GRUPIE.....	96
1. Ryzyko kredytowe.....	96
2. Ryzyko operacyjne.....	109
3. Ryzyko braku zgodności.....	111
4. Ryzyko rynkowe.....	111
5. Ryzyko płynności.....	120
6. Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi.....	122
7. Rachunkowość zabezpieczeń.....	122
8. Zarządzanie kapitałem.....	125
9. Współczynnik kapitałowy.....	126

I. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

1. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA			
Przychody z tytułu odsetek	II.8	2 752 123	3 006 493
Koszty z tytułu odsetek	II.8	(1 435 443)	(1 810 783)
Wynik z tytułu odsetek		1 316 680	1 195 710
Przychody z tytułu prowizji i opłat	II.9	315 653	529 811
Koszty z tytułu prowizji i opłat	II.9	(189 266)	(202 962)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		126 387	326 849
Przychody z tytułu dywidend	II.10	11 472	14 121
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	II.11	35 182	36 683
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	II.12	85 228	23 959
Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	II.13	45 420	134 646
Pozostałe przychody operacyjne	II.14	52 506	62 235
Pozostałe koszty operacyjne	II.14	(135 636)	(132 189)
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych		(83 130)	(69 954)
Koszty działania	II.15	(859 040)	(1 192 977)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	II.16	(659 554)	(430 013)
Wynik z działalności operacyjnej		18 645	39 024
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych	II.27	(3 388)	11 667
Udział w zyskach/ (stratach) wspólnych przedsięwzięć	II.28	304	22 266
Podatek od instytucji finansowych		(38 273)	-
Zysk/ (strata) brutto		(22 712)	72 957
Podatek dochodowy	II.17	(15 936)	(18 612)
Zysk/ (strata) netto		(38 648)	54 345
Przypadający:			
akcjonariuszom jednostki dominującej		(42 338)	44 166
akcjonariuszom niekontrolującym		3 690	10 179
Zysk/ (strata) na jedną akcję w złotych:	II.18		
podstawowy z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		(0,05)	0,05
rozwodniony z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		(0,05)	0,05

W 2016 i 2015 roku w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana.

2. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Zysk/ (strata) netto za okres		(38 648)	54 345
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty, w tym:		96	33
Zyski/ (straty) aktuarialne	II.39	118	41
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	II.17	(22)	(8)
Pozycje, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty, w tym:		(64 219)	43 539
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		(94 024)	(3 439)
Efekt rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	III.7	14 744	57 189
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	II.17	15 061	(10 211)
Inne całkowite dochody/ (straty) netto		(64 123)	43 572
Całkowite dochody/ (straty) za okres		(102 771)	97 917
Przypadające:			
akcjonariuszom jednostki dominującej		(106 461)	87 738
akcjonariuszom niekontrolującym		3 690	10 179

3. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym	II.19	3 152 195	2 724 472
Należności od banków i instytucji finansowych	II.20	1 178 205	2 294 916
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	II.21	12 966	17 870
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	II.22	171 972	166 817
Pochodne instrumenty finansowe	II.23	102 136	168 911
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	II.24	46 665 793	49 225 014
Instrumenty finansowe, w tym:	II.25	12 208 924	12 695 546
dostępne do sprzedaży		12 006 283	12 541 224
utrzymywane do terminu wymagalności		202 641	154 322
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	II.27	323 112	347 112
Inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach	II.28	-	172 338
Wartości niematerialne	II.29	290 226	268 547
Rzeczowe aktywa trwałe	II.30	284 216	307 678
Nieruchomości inwestycyjne	II.31	721 534	695 152
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	II.33	415 565	439 432
Aktywa z tytułu podatku dochodowego, w tym:		345 191	336 030
należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	4 031
aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	II.17	345 191	331 999
Inne aktywa	II.34	645 111	896 634
SUMA AKTYWÓW		66 517 146	70 756 469
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	II.35	2 595 427	3 828 812
Pochodne instrumenty finansowe	II.23	1 664 441	1 520 459
Zobowiązania wobec klientów	II.36	53 041 128	55 726 221
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, w tym:	II.37	3 819 593	4 093 061
zobowiązania podporządkowane		2 438 035	2 133 337
Pozostałe zobowiązania	II.38	256 075	401 006
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		870	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	II.17	3 942	-
Rezerwy	II.39	21 234	23 063
Suma zobowiązań		61 402 710	65 592 622
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		5 107 627	5 163 842
Kapitał podstawowy	II.40	2 411 630	2 650 143
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych		170 918	78 878
Zysk/ (strata) netto		(42 338)	44 166
Pozostałe kapitały	II.41	2 567 417	2 390 655
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących		6 809	5
Kapitał własny ogółem		5 114 436	5 163 847
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		66 517 146	70 756 469

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

4. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

2016	Przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej							Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	Zysk/(strata) netto	Pozostałe kapitały			Razem		
				Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe			
tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Na dzień 01.01.2016	2 650 143	123 044	-	2 470 570	(120 796)	40 881	5 163 842	5	5 163 847
Całkowite dochody za okres	-	-	(42 338)	-	(64 123)	-	(106 461)	3 690	(102 771)
Podział wyniku finansowego za poprzedni rok	-	(2 372)	-	2 372	-	-	-	-	-
Obniżenie kapitału zakładowego jednostki dominującej	(238 513)	-	-	-	-	238 513	-	-	-
Zbycie udziałów niekontrolujących w jednostce zależnej	-	50 246	-	-	-	-	50 246	4 319	54 565
Dekonsolidacja jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	(5)	(5)
Wypłata dywidendy dla udziałowców niekontrolujących	-	-	-	-	-	-	-	(1 200)	(1 200)
Na dzień 31.12.2016	2 411 630	170 918	(42 338)	2 472 942	(184 919)	279 394	5 107 627	6 809	5 114 436

W dniu 25 lutego 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na zmiany w statucie Getin Noble Banku S.A. polegające na obniżeniu kapitału zakładowego o kwotę 238 513 tys. zł poprzez zmniejszenie wartości nominalnej akcji z kwoty 1,00 zł do kwoty 0,91 zł. Kwota wynikająca z obniżenia kapitału zakładowego została przeniesiona do utworzonego w tym celu kapitału rezerwowego.

2015	Przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej							Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	Zysk netto	Pozostałe kapitały			Razem		
				Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe			
tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Na dzień 01.01.2015	2 650 143	418 458	-	2 130 687	(164 368)	40 881	5 075 801	191	5 075 992
Całkowite dochody za okres	-	-	44 166	-	43 572	-	87 738	10 179	97 917
Podział wyniku finansowego za poprzedni rok	-	(339 883)	-	339 883	-	-	-	-	-
Nabycie udziałów niekontrolujących w jednostkach zależnych	-	(197)	-	-	-	-	(197)	(181)	(378)
Zbycie udziałów niekontrolujących w jednostce	-	70 220	-	-	-	-	70 220	74 451	144 671
Rozliczenie utraty kontroli w jednostce zależnej	-	(69 720)	-	-	-	-	(69 720)	(84 635)	(154 355)
Na dzień 31.12.2015	2 650 143	78 878	44 166	2 470 570	(120 796)	40 881	5 163 842	5	5 163 847

5. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/ (strata) netto		(38 648)	54 345
Korekty razem:		1 473 421	(466 124)
Amortyzacja	II.15	80 219	72 430
Udział w (zyskach)/ stratach jednostek stowarzyszonych	II.27	3 388	(11 667)
Udział w (zyskach)/ stratach wspólnych przedsięwzięć	II.28	(304)	(22 266)
(Zysk)/ strata z działalności inwestycyjnej		31 674	188 131
Odsetki i dywidendy		242 153	177 850
Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych		967 774	(570 700)
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu		4 904	(798)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy		(5 155)	3 554
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)		67 166	79 199
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		2 559 221	(392 740)
Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży		458 779	(1 139 120)
Zmiana stanu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności		(12 486)	(3 009)
Zmiana stanu innych aktywów		251 523	(130 261)
Zmiana stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		26 039	(420 000)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych		(583 041)	(999 356)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)		155 534	823 185
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		(2 685 093)	1 857 959
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		15 465	(10 230)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		(144 931)	(703)
Zmiana stanu rezerw		(1 733)	(1 502)
Pozostałe korekty		46 674	7 041
Zapłacony podatek dochodowy		(13 019)	(11 384)
Podatek dochodowy	II.17	8 670	38 263
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności operacyjnej		1 434 773	(411 779)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Zbycie udziałów w jednostce zależnej/ stowarzyszonej/wspólnym przedsięwzięciu		181 434	25
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		78 501	19 007
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		1 400	52 870
Dywidendy otrzymane	II.10	11 472	14 121
Nabycie udziałów w jednostce zależnej		-	(179 414)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(197 459)	(442 017)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		(37 233)	(67 403)
Otrzymane odsetki		4 343	3 495
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej		42 458	(599 316)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		340 000	1 724 733
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów		-	107 060
Wykup wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych		(628 933)	(1 360 185)
Spłata zaciągniętych kredytów		(650 344)	(101 190)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom niekontrolującym		(1 200)	-
Zapłacone odsetki		(257 968)	(195 466)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(1 198 445)	174 952
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		278 786	(836 143)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		3 088 854	3 924 997
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu		3 367 640	3 088 854

II. NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Podstawowe informacje o Banku

Jednostką dominującą Grupy jest Getin Noble Bank S.A. („Bank”, „jednostka dominująca”, „Emitent”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Przyokopowej 33, zarejestrowany na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 25 kwietnia 2008 roku pod numerem KRS 0000304735. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 141334039. Podstawą prawną działalności Banku jest Statut sporządzony w formie aktu notarialnego z dnia 5 marca 2008 roku (z późniejszymi zmianami).

W dniu 21 września 2016 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy KRS dokonał wpisu w przedmiocie zarejestrowania scalenia akcji Getin Noble Banku S.A. Sąd zarejestrował scalanie akcji Banku poprzez połączenie każdych 3 akcji zwykłych na okaziciela o dotychczasowej wartości nominalnej 0,91 zł każda, w jedną akcję o nowej wartości nominalnej wynoszącej 2,73 zł, wobec czego stosunek wymiany został ustalony jako 3:1. Po powyższej rejestracji kapitał zakładowy Banku wynosi 2 411 630 tys. zł i dzieli się na 883 381 106 akcji serii A o wartości nominalnej 2,73 zł każda. Pierwsze notowanie akcji po scaleniu miało miejsce 4 października 2016 roku.

Struktura własności znacznych pakietów akcji jednostki dominującej na dzień przekazania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z informacjami posiadanymi przez Bank przedstawiała się następująco:

	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów na WZA	% udział w kapitale podstawowym	% głosów na WZA
LC Corp B.V.	337 237 517	337 237 517	38,18%	38,18%
Leszek Czarnecki (bezpośrednio)	88 208 870	88 208 870	9,99%	9,99%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	60 000 000	60 000 000	6,79%	6,79%
Getin Holding S.A.	66 771 592	66 771 592	7,56%	7,56%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	44 181 000	44 181 000	5,00%	5,00%
Pozostali akcjonariusze	286 982 127	286 982 127	32,48%	32,48%
Razem	883 381 106	883 381 106	100,00%	100,00%

Podmiotem dominującym Banku i Grupy Kapitałowej jest dr Leszek Czarnecki, który bezpośrednio oraz za pośrednictwem podmiotów zależnych posiada w sumie 55,86% akcji Getin Noble Banku S.A. Dane dotyczące akcji posiadanych przez dr. Leszka Czarneckiego i jego podmioty zależne przedstawiono w poniższej tabeli:

	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów na WZA	% udział w kapitale podstawowym	% głosów na WZA
LC Corp B.V.	337 237 517	337 237 517	38,18%	38,18%
Leszek Czarnecki (bezpośrednio)	88 208 870	88 208 870	9,99%	9,99%
Getin Holding S.A.	66 771 592	66 771 592	7,56%	7,56%
Fundacja Jolanty i Leszka Czarneckich	1 173 091	1 173 091	0,13%	0,13%
RB Investcom sp. z o.o.	33 950	33 950	0,004%	0,004%
Idea Money S.A. (dawniej Idea Expert S.A.)	2 600	2 600	0,0003%	0,0003%
Razem	493 427 620	493 427 620	55,86%	55,86%

2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład organów zarządczych i nadzorujących Getin Noble Bank S.A. był następujący:

Zarząd Getin Noble Banku S.A.

p.o. Prezesa Zarządu	Artur Klimczak
Wiceprezes Zarządu	Jerzy Pruski
Członkowie Zarządu	Krzysztof Basiaga
	Marcin Dec
	Karol Karolkiewicz
	Radosław Stefurak
	Maciej Szczechura

Rada Nadzorcza Getin Noble Banku S.A.

Przewodniczący Rady Nadzorczej	dr Leszek Czarnecki
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	Remigiusz Baliński
Członkowie Rady Nadzorczej	Krzysztof Bielecki
	Mariusz Grendowicz
	Jacek Lisik

Z dniem 7 czerwca 2016 roku Pan Grzegorz Tracz zrezygnował z zasiadania w Zarządzie Getin Noble Banku S.A.

W dniu 14 grudnia 2016 roku Pan Krzysztof Rosiński złożył rezygnację z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Banku ze skutkiem na dzień 9 stycznia 2017 roku. Jednocześnie Rada Nadzorcza Banku postanowiła powołać Wiceprezesa Zarządu Pana Artura Klimczaka na stanowisko Prezesa Zarządu Banku, pod warunkiem i ze skutkiem od dnia wyrażenia przez Komisję Nadzoru Finansowego zgody na powierzenie Panu Arturowi Klimczakowi funkcji Prezesa Zarządu. Rada Nadzorcza powierzyła jednocześnie Panu Arturowi Klimczakowi pełnienie od dnia 10 stycznia 2017 roku obowiązków Prezesa Zarządu Banku.

Rada Nadzorcza Banku postanowiła również powołać Pana Krzysztofa Rosińskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku, ze skutkiem od dnia 10 stycznia 2017 roku.

W dniu 31 stycznia 2017 roku Rada Nadzorcza Banku powołała ze skutkiem na dzień 1 lutego 2017 roku Pana Jerzego Pruskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku.

Z dniem 6 lutego 2017 roku Pan Krzysztof Rosiński zrezygnował z zasiadania w Zarządzie Banku i pełnienia w nim funkcji Wiceprezesa Zarządu.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły inne zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

3. Informacje o Grupie Kapitałowej

Grupa Kapitałowa Getin Noble Bank S.A. („Grupa Kapitałowa”, „Grupa”) składa się z Getin Noble Banku S.A. jako podmiotu dominującego oraz jego spółek zależnych. Bank posiada także udziały w jednostce stowarzyszonej.

Czas trwania poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Grupa prowadzi działalność w zakresie:

- usług bankowych,
- usług pośrednictwa finansowego,
- funduszy inwestycyjnych,
- usług maklerskich.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

Getin Noble Bank S.A. jest bankiem uniwersalnym, który dysponuje ofertą produktową w zakresie finansowania oraz oszczędzania i inwestowania, a także zapewnia szeroki wachlarz usług dodatkowych, dostępnych przy wykorzystaniu różnych kanałów kontaktu z klientem, m.in. w tradycyjnych placówkach bankowych oraz platformy internetowej.

Bankowość detaliczną Bank prowadzi pod marką Getin Bank, który specjalizuje się w obsłudze depozytowej klientów oraz sprzedaży kredytów detalicznych. Getin Bank oferuje również produkty inwestycyjne oraz jest aktywnym podmiotem w segmencie usług finansowych skierowanych do klienta firmowego oraz jednostek samorządowych. Pion bankowości prywatnej (private banking) dedykowany dla zamożnych klientów prowadzony jest pod marką Noble Bank.

Ofertę własną Banku uzupełniają produkty spółek powiązanych, jak Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., dom maklerski Noble Securities S.A., czy spółka Noble Concierge sp. z o. o. W ramach współpracy z wymienionymi podmiotami Getin Noble Bank S.A. umożliwia swoim klientom dostęp między innymi do usług maklerskich, concierge, jednostek uczestnictwa i certyfikatów funduszy inwestycyjnych.

Informacje dotyczące jednostek zależnych objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A. przedstawiają się następująco:

	Procentowa wielkość udziałów/ praw do głosów posiadanych przez Grupę	
	31.12.2016	31.12.2015
Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	70,03%	100%
Noble Securities S.A.	100%	100%
Noble Concierge sp. z o.o.	100%	100%
BPI Bank Polskich Inwestycji S.A.	100%	100%
Sax Development sp. z o.o.	100%	100%
Property Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych ¹⁾	100%	100%
ProEkspert sp. z o.o. (dawniej LAB sp. z o.o.)	100%	100%
ProEkspert sp. z o.o. sp. k. ²⁾ (dawniej LAB sp. z o.o. sp. k.)	100%	100%
Debtor Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	100%	100%
GNB Leasing Plan Ltd ³⁾	0%	0%

¹⁾ Property Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych posiada 100% udziałów w 9 spółkach celowych.

²⁾ Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej.

³⁾ Spółka specjalnego przeznaczenia, z którą Bank przeprowadził transakcję sekurytyzacji wierzytelności; Grupa nie posiada zaangażowania kapitałowego w tej jednostce.

Wszystkie jednostki zależne są objęte konsolidacją metodą pełną.

Grupa posiada 42,15% udziału w kapitale własnym jednostki stowarzyszonej Open Finance S.A., wycenianej metodą praw własności.

Ze względu na istotę powiązań między Getin Noble Bankiem S.A. a spółką specjalnego przeznaczenia – GNB Leasing Plan Ltd, z którą Bank przeprowadził transakcję sekurytyzacji wierzytelności, spółka została objęta konsolidacją metodą pełną, pomimo iż Grupa nie posiada zaangażowania kapitałowego w tej jednostce.

Na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Bank w podmiotach podporządkowanych jest równy udziałowi w kapitałach tych jednostek.

3.1. Zmiany w Grupie Kapitałowej w 2016 roku

Sprzedaż akcji Getin Leasing S.A.

W dniu 10 lutego 2016 roku Getin Noble Bank S.A. podpisał z LC Corp B.V. umowę sprzedaży 50,72% posiadanych udziałów we wspólnym przedsięwzięciu Getin Leasing S.A. Zamknięcie transakcji nastąpiło 29 lutego 2016 roku.

Rozliczenie wyniku Grupy na tej transakcji zostało zaprezentowane w nocie II.13.

Sprzedaż akcji Noble Funds TFI S.A.

W dniu 29 kwietnia 2016 roku Bank zrealizował transakcję sprzedaży 3 pakietów po 9993 sztuki akcji jednostki zależnej Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. stanowiących łącznie 29,97% kapitału zakładowego spółki.

Sprzedaż udziałów w Noble Funds TFI S.A. nie skutkowałą utratą kontroli nad jednostką zależną, a różnica pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty otrzymanej została ujęta w kapitale własnym przypadającym akcjonariuszom jednostki dominującej.

Rozliczenie transakcji sekurytyzacji

W kwietniu 2016 roku Bank dokonał ostatecznego rozliczenia i zamknięcia transakcji sekurytyzacji portfela kredytów samochodowych zawartej w grudniu 2012 roku ze spółką specjalnego przeznaczenia – GNB Auto Plan sp. z o. o. Transakcja została rozliczona zgodnie z przyjętym planem, wyemitowane przez spółkę obligacje zostały umorzone, udzielone kredyty i zobowiązanie z tytułu sekurytyzacji w pełni rozliczone, a Grupa dokonała dekonsolidacji spółki zależnej.

Nabycie certyfikatów inwestycyjnych Funduszy Debtor i Property

W 2016 roku Bank objął 62 661 sztuk certyfikatów inwestycyjnych serii B wyemitowanych przez Debtor NS FIZ za kwotę 62 652 tys. zł oraz 49 127 sztuk certyfikatów inwestycyjnych serii F wyemitowanych przez Property FIZAN za kwotę 44 999 tys. zł. Bank jest jedynym inwestorem w obydwu funduszach.

4. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 13 marca 2017 roku.

5. Istotne zasady (polityki) rachunkowości

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez UE, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

Grupa stosuje wyłączenie postanowień tzw. „carve out” w zakresie MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej, jak opisano w niniejszym sprawozdaniu.

5.2. Podstawa sporządzenia

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano koncepcję wartości godziwej dla nieruchomości inwestycyjnych oraz instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumentów pochodnych, oraz instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wyceniane metodą praw własności. Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki udzielone klientom) wykazywane są według zamortyzowanego kosztu pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości lub w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego. Na dzień zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Banku nie stwierdza istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową.

W dniu 23 września 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaakceptowała dokument pt. *Plan trwałej poprawy rentowności Getin Noble Bank S.A. Program Postępowania Naprawczego na lata 2016-2019* („Plan”, „PPN”, „Program Postępowania Naprawczego”), będący programem postępowania naprawczego w rozumieniu art. 142 Prawa bankowego. Wraz z akceptacją przedłożonego przez Bank Planu, KNF wskazała kilka kluczowych parametrów, które podlegać będą szczególnemu monitoringowi w trakcie realizacji PPN, tj.: wynik finansowy netto Banku, marża wyniku odsetkowego, poziom odpisów kredytowych, poziom współczynnika wypłacalności oraz realizacja założeń strategii.

Na koniec 2016 roku Bank spełniał zalecenia KNF dotyczące wartości brzegowych dla wszystkich wskazanych w PPN wskaźników.

Na sytuację finansową Grupy w okresach przyszłych może mieć wpływ wdrożenie od dnia 1 stycznia 2018 roku Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr 9 *Instrumenty Finansowe* (MSSF 9), który zastąpi istniejący standard MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

Grupa jest obecnie w trakcie realizacji projektu wdrożenia nowego standardu. Jego ostateczny wpływ będzie zależał od struktury aktywów na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9, a korekty wynikające ze zmiany dotychczasowej polityki rachunkowości w tym zakresie zostaną ujęte w kapitałach Grupy. Na moment sporządzenia sprawozdania finansowego Grupa nie ma jeszcze możliwości określenia wiarygodnych szacunków w zakresie wpływu MSSF9, przede wszystkim z uwagi na toczące się prace nad budową nowych modeli ryzyka kredytowego dostosowanych do wymogów nowego standardu. Ponadto, nie są jeszcze dostępne zaktualizowane wymogi ostrożnościowe, które będą wiążące dla Grupy oraz brak jest jednoznacznych interpretacji nowych przepisów i wypracowanej praktyki rynkowej.

Równocześnie możliwe jest wdrożenie rozwiązań regulacyjnych związanych z przewalutowaniem, zwrotem spreadów walutowych bądź nałożeniem nowych dodatkowych narzutów kapitałowych dotyczących indeksowanych/denominowanych kredytów hipotecznych, co także może negatywnie wpłynąć na sytuację finansową Grupy.

W przypadku, gdy efekt powyższych czynników spowodowałby spadek współczynników wypłacalności lub innych parametrów określonych w PPN poniżej wartości brzegowych, Bank będzie zobowiązany do aktualizacji PPN i ewentualnego zwiększenia funduszy własnych.

5.3. Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do przeprowadzenia badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie.

5.4. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (zł), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł). Polski złoty jest walutą funkcjonalną jednostki dominującej i innych spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą sprawozdawczą skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

5.5. Zmiany w stosowanych standardach i interpretacjach

Zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Grupy za 2016 rok

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do istniejących standardów obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku:

- Zmiany do MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSSF 12 *Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach* i MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* – Jednostki inwestycyjne – zastosowanie zwolnienia z konsolidacji, zatwierdzone w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
- Zmiany do MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne* – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach – zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych* – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 *Rzeczowe aktywa trwałe* oraz MSR 38 *Aktywa niematerialne* – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych – zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 *Rzeczowe aktywa trwałe* oraz MSR 41 *Rolnictwo* – Uprawy roślinne – zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze* – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
- Zmiany do różnych standardów *Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)* – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów *Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)* – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).

Wyżej wymienione zmiany do istniejących standardów nie miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy za 2016 rok.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów, które zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, następujące nowe standardy oraz zmiany do standardów zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* – zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* oraz zmiany do MSSF 15 *Data wejścia w życie MSSF 15* – zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie powyższych nowych standardów.

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

Standard wprowadza nowe zasady ujmowania przychodów polegające na tym, że jednostka rozpoznaje przychód w takich sposób aby rozpoznać transfer towarów lub usług na rzecz klienta w kwocie odzwierciedlającej wysokość wynagrodzenia tj. zapłacie jaką jednostka spodziewa się otrzymać w zamian za te towary lub usługi.

Grupa ocenia, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

MSSF 9 Instrumenty finansowe

Komisja Europejska Rozporządzeniem nr 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 roku zatwierdziła Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9 *Instrumenty Finansowe* (MSSF 9) w wersji opublikowanej przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 24 lipca 2014 roku, który zastąpi istniejący standard MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. MSSF 9 będzie obowiązywał dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku.

Nowy standard wprowadza zmiany zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych, model utraty wartości instrumentów finansowych oparty na koncepcji "straty oczekiwanej" oraz nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń.

W 2016 roku Grupa rozpoczęła projekt wdrożenia MSSF 9, w który aktywnie zaangażowani są pracownicy jednostek organizacyjnych Banku odpowiedzialnych za obszar rachunkowości, sprawozdawczości finansowej i zarządzania ryzykiem oraz departamenty biznesowe i informatyczne.

Aktualnie Grupa jest na etapie projektowania i budowania niezbędnych rozwiązań dla poszczególnych wymogów w oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy luki oraz zdefiniowane założenia metodologiczne. Równolegle, Grupa projektuje odpowiednie rozwiązania architektoniczne systemów informatycznych.

Grupa planuje stopniowe zakończenie prac projektowych do końca 2017 roku.

Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Według wymogów MSSF 9, klasyfikacja aktywów finansowych odbywa się w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów w bilansie i zależy od:

- modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, który określany jest na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy, oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, tj. od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. kryterium SPPI - ang. *solely payments of principal and interest*).

W zależności od modelu biznesowego Grupy, aktywa finansowe mogą zostać zaklasyfikowane jako:

- utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (wyceniane w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełniają warunki SPPI),
- utrzymywane w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych lub w celu sprzedaży (wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełniają warunki SPPI),
- zarządzane w celu realizowania przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów oraz inne (wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy).

Aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. W takim przypadku Grupa dokonuje przeklasyfikowania wszystkich aktywów finansowych, na które zmiana ta miała wpływ.

Grupa może w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Dywidendy wynikające z takiej inwestycji ujmuje się w wyniku finansowym.

Zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na zasady klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych, gdyż MSSF 9 w znacznym stopniu zachowuje dotychczasowe wymogi MSR 39.

Grupa jest w trakcie przeprowadzania analizy aktywów finansowych pod kątem spełnienia warunków testu charakterystyk przepływów pieniężnych (SPPI) oraz przypisania ich do odpowiedniego modelu biznesowego w celu właściwej klasyfikacji instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 9.

Rachunkowość zabezpieczeń

Na chwilę obecną Grupa ma zamiar skorzystać z wyboru, jaki daje MSSF 9 i kontynuować stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń zgodnych z MSR 39. W związku z tym, w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, wejście w życie MSSF 9 najprawdopodobniej nie będzie miało wpływu na sytuację finansową Grupy.

Utrata wartości

W MSSF 9 wprowadzony został nowy model utraty wartości oparty o koncepcję „oczekiwanych strat kredytowych” (ang. *expected credit loss*, dalej: ECL), który zastąpi model „strat poniesionych” (*incurred loss*) obowiązujący w MSR 39. W związku z tą zmianą, zaistnieje konieczność kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o ECL oraz uwzględniania prognoz i spodziewanych przyszłych warunków ekonomicznych w kontekście oceny ryzyka kredytowego ekspozycji, co nie było możliwe w modelach zgodnych z MSR 39.

Model utraty wartości oparty o koncepcję ECL będzie miał zastosowanie do składników aktywów finansowych zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, z wyjątkiem instrumentem kapitałowych.

Zmiana obowiązującej koncepcji straty poniesionej na rzecz straty oczekiwanej będzie miała daleko idące konsekwencje w zakresie modelowania parametrów ryzyka kredytowego oraz wysokości utworzonych odpisów. W nowej koncepcji,

nie będzie miał zastosowania parametr okresu identyfikacji straty (ang. *Loss Identification Period*), jak również nie będzie występowała kategoria odpisów IBNR (ang. *Incurring But Not Reported*). Zgodnie z MSSF 9, w miejsce odpisów z IBNR oraz odpisów dla ekspozycji niepracujących, odpis z tytułu utraty wartości będzie wyznaczany w następujących etapach:

1. Koszyk 1: 12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – oczekiwana strata związana z przypadkami wystąpienia utraty wartości w ciągu 12 miesięcy od daty bilansowej, dla takich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej nie zidentyfikowano znacznego wzrostu ryzyka kredytowego i nie stwierdzono utraty wartości,
2. Koszyk 2: oczekiwana strata kredytowa w całym okresie życia – oczekiwana strata związana z przypadkami wystąpienia utraty wartości w całym okresie oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych, dla takich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej zidentyfikowano znaczny wzrost ryzyka kredytowego,
3. Koszyk 3: oczekiwana strata kredytowa w całym okresie życia – oczekiwana strata związana z przypadkami wystąpienia utraty wartości w całym okresie oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych, dla takich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej stwierdzono utratę wartości.

Nowy sposób kalkulacji utraty wartości aktywów finansowych będzie miał również wpływ na sposób rozpoznania przychodu odsetkowego. W szczególności, przychód odsetkowy od składników aktywów znajdujących się w koszykach 1 i 2 będzie wyznaczany poprzez przyłożenie efektywnej stopy procentowej do ekspozycji brutto, natomiast w koszyku 3 poprzez przyłożenie efektywnej stopy procentowej do zamortyzowanego kosztu składnika aktywów, uwzględniającego odpisy z tytułu utraty wartości (podobnie jak dla aktywów ze stwierdzoną utratą wartości w MSR 39).

Grupa zakłada, że nowy model utraty wartości oparty na koncepcji ECL będzie miał największy wpływ na wysokość odpisów w zakresie ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 2. Koszyk ten jest nową konstrukcją w MSSF 9, zakładającą oszacowanie strat w horyzoncie dożywotnym bez konieczności zidentyfikowania przesłanek utraty wartości, a jedynie przy znacznym zwiększeniu ryzyka kredytowego w porównaniu do momentu rozpoznania składnika aktywów w bilansie. Takie podejście spowoduje wcześniejsze rozpoznanie całości straty w okresie życia składnika aktywów, a co za tym idzie, zwiększenie wysokości odpisów.

W ramach prowadzonego projektu wdrożenia MSSF 9 Bank pracuje nad implementacją nowej metodyki kalkulacji odpisów oraz odpowiednich zmian w systemach IT i procesach funkcjonujących w Grupie, w szczególności nad założeniami modelu utraty wartości, pozyskaniem niezbędnych danych, jak również projektowaniem procesu i narzędzi oraz przeprowadzeniem szczegółowego oszacowania wpływu wymogów MSSF 9 na poziom odpisów. Prace metodologiczne koncentrują się na budowie metodyk klasyfikacji ekspozycji oraz nowych modeli lifetime PD, LGD i EAD.

Przebudowa modeli ma w szczególności na celu opracowanie kryteriów transferu pomiędzy koszykami, jak również uzyskanie wieloletnich parametrów ryzyka dostosowanych do oczekiwań Grupy w zakresie kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej. W procesie modelowania oczekiwanej ekspozycji na moment wejścia w default dla ekspozycji bez zdefiniowanych harmonogramów, Grupa pracuje nad zastosowaniem modeli wartości bilansowej i pozabilansowej w oparciu o historyczne wzorce behawioralne spłat i pociągnięć do momentu wejścia ekspozycji w default. W zakresie modelowania transferu pomiędzy koszykiem 1 i koszykiem 2, prace obejmują przede wszystkim opracowanie modelu istotnego wzrostu ryzyka kredytowego w oparciu o porównanie prawdopodobieństwa defaultu lifetime z momentu pierwotnego ujęcia ekspozycji z prawdopodobieństwem defaultu lifetime z momentu oceny. Model uwzględnia podstawowe dostępne charakterystyki ekspozycji z momentu pierwotnego ujęcia oraz momentu obecnej oceny, tj. scoring/rating, dane behawioralne itp.

W opinii Grupy, wdrożenie nowych standardów wymaga zastosowania modeli oceny ryzyka kredytowego o wyższym stopniu złożoności i większych zdolnościach predykcyjnych wymagających znacznie szerszego zakresu danych w porównaniu do modeli obecnie stosowanych.

Potencjalny wpływ MSSF 9 na sytuację finansową oraz fundusze własne Grupy

W opinii Grupy, ilościowa ocena wpływu wdrożenia MSSF 9 na sytuację finansową, wynik i fundusze własne Grupy nie jest jeszcze możliwa do wiarygodnego oszacowania, przede wszystkim z uwagi na toczące się prace nad budową nowych modeli ryzyka kredytowego dostosowanych do wymogów nowego standardu. Ponadto, nie są jeszcze dostępne zaktualizowane wymogi ostrożnościowe, które będą wiążące dla Grupy oraz brak jest jednoznacznych interpretacji nowych przepisów i wypracowanej praktyki rynkowej.

Dlatego Grupa zdecydowała się ujawnić jedynie informacje jakościowe umożliwiające odbiorcom sprawozdania finansowego zrozumienie wpływu MSSF 9 na pozycję finansową Grupy oraz zarządzanie kapitałem.

Ostateczny wpływ wdrożenia nowego standardu będzie zależał od struktury aktywów na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9, a zmiany wartości bilansowej instrumentów finansowych zostaną ujęte jednorazowo w wyniku z lat ubiegłych.

Dodatkowo, wdrożenie MSSF 9 może mieć wpływ na wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego powstałych w związku z różnicami przejściowymi dotyczącymi odpisów z tytułu utraty wartości. W chwili obecnej przepisy podatkowe nie zostały dostosowane do brzmienia nowego standardu w zakresie rachunkowego ujęcia odpisów, nie jest również znany prawdopodobny kierunek tych zmian.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji wydanych przez RMSR, z wyjątkiem poniższych nowych standardów, zmian do standardów oraz nowej interpretacji, które według stanu na dzień 13 marca 2017 roku nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- MSSF 14 *Odroczone salda z regulowanej działalności* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie; Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania jego ostatecznej wersji,
- MSSF 16 *Leasing* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSSF 2 *Płatności na bazie akcji* – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji; obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSSF 4 *Umowy ubezpieczeniowe* – Zastosowanie MSSF 9 *Instrumenty Finansowe* wraz z MSSF 4 *Umowy ubezpieczeniowe*; obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie, lub w momencie zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy,
- Zmiany do MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* oraz MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany; data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności,
- Zmiany do MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* – Wyjaśnienia do MSSF 15; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSR 7 *Sprawozdanie z przepływów pieniężnych* – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSR 12 *Podatek dochodowy* – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie,

- Zmiany do MSR 40 *Nieruchomości inwestycyjne* – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do różnych standardów *Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)* – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa; zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 22 *Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe*; obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Według szacunków Grupy, wyżej wymienione nowe standardy, zmiany do istniejących standardów oraz nowa interpretacja, za wyjątkiem MSSF 16, nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy

MSSF 16 wprowadza nowe zasady ujmowania leasingu. Główną zmianą jest wyeliminowanie klasyfikacji leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, a zamiast tego wprowadzenie jednego modelu księgowego leasingu, co będzie miało wpływ głównie na ujmowanie umów leasingowych zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jak i w rachunku zysków i strat. Zastosowanie MSSF 16 będzie miało głównie wpływ na ujmowanie, prezentację oraz wycenę obecnych umów leasingu operacyjnego (konieczność ujawnienia aktywów – praw do przedmiotu leasingu operacyjnego oraz odpowiadających im zobowiązań).

Nadal poza regulacjami zatwierdzonymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE. Według szacunków Grupy zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

5.6. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Getin Noble Banku S.A., jako jednostki dominującej, oraz sprawozdania jego jednostek zależnych. Sprawozdania finansowe Banku i jego jednostek zależnych wykorzystane do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego dotyczą stanu na ten sam dzień bilansowy. W przypadku, gdy koniec okresu sprawozdawczego jednostki dominującej różni się od końca okresu sprawozdawczego jednostki zależnej, jednostka zależna przygotowuje, do celów konsolidacji, dodatkowe informacje finansowe według stanu na ten sam dzień, na jaki sporządzane jest sprawozdanie Banku, w celu umożliwienia jednostce dominującej dokonania konsolidacji informacji finansowych jednostki zależnej.

Jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, stosując jednolite zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach. Jeżeli członek grupy kapitałowej stosuje zasady rachunkowości odmienne od zasad (polityki) rachunkowości przyjętych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, sprawozdanie tego członka grupy jest odpowiednio korygowane w trakcie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w celu uzyskania zgodności z zasadami (polityką) rachunkowości grupy kapitałowej.

Jednostki zależne

Bank, niezależnie od charakteru zaangażowania w danej jednostce, określa swój status jednostki dominującej, oceniając, czy sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji. Inwestor sprawuje kontrolę nad jednostką, w której

dokonano inwestycji, w przypadku, gdy z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką.

Tak więc Bank sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, wtedy i tylko wtedy, gdy jednocześnie:

- a) sprawuje władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji,
- b) z tytułu swojego zaangażowania w jednostkę, w której dokonano inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz
- c) posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

Konsolidacja jednostki, w której dokonano inwestycji, rozpoczyna się od dnia, w którym Bank uzyskuje kontrolę nad tą jednostką, a ustaje wtedy, gdy Bank traci nad nią kontrolę.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- a) łączy podobne pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów, kosztów i przepływów pieniężnych Banku oraz jego jednostek zależnych,
- b) kompensuje (wyłącza) wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej,
- c) wyłącza w całości aktywa i zobowiązania, kapitał własny, przychody, koszty i przepływy pieniężne grupy kapitałowej odnoszące się do transakcji między jednostkami tej grupy kapitałowej (zyski i straty na transakcjach wewnątrz tej grupy, które są ujęte jako aktywa, wyłącza się w całości). Różnice przejściowe, wynikające z wyłączenia zysków i strat na transakcjach wewnątrz grupy kapitałowej, ujmuje się zgodnie z MSR 12.

Bank przypisuje zysk lub stratę i każdy składnik innych całkowitych dochodów do właścicieli jednostki dominującej oraz do udziałów niekontrolujących. Bank przedstawia udziały niekontrolujące w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kapitale własnym, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli jednostki dominującej. Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą przez jednostkę dominującą kontroli nad jednostką zależną, stanowią transakcje kapitałowe. W przypadku, gdy zmienia się część kapitału własnego posiadanego przez udziały niekontrolujące, Bank dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących i niekontrolujących, w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej Bank odnosi bezpośrednio na kapitał własny i przypisuje to do właścicieli jednostki dominującej.

Jeżeli Bank utraci kontrolę nad jednostką zależną, to:

- a) wyłącza aktywa (w tym wartość firmy) i zobowiązania byłej jednostki zależnej w ich wartości bilansowej na dzień utraty kontroli,
- b) wyłącza wartość bilansową udziałów niekontrolujących byłej jednostki zależnej na dzień utraty kontroli (w tym przypisane do nich wszelkie składniki innych całkowitych dochodów),
- c) ujmuje wartość godziwą otrzymanej zapłaty wynikającej z transakcji, zdarzenia lub okoliczności, które doprowadziły do utraty kontroli,
- d) ujmuje wydanie akcji, w przypadku, gdy transakcja, zdarzenie lub okoliczności, które doprowadziły do utraty kontroli wiąże się z wydaniem akcji byłej jednostki zależnej,
- e) kwotę ujętą w innych całkowitych dochodach związaną z byłą jednostką zależną poddaje przekwalifikowaniu do rachunku zysków i strat lub przenosi bezpośrednio do zysków zatrzymanych,

- f) ujmuje wszelkie inwestycje utrzymane w byłej jednostce zależnej w ich wartości godziwej na dzień utraty kontroli, a następnie ujmuje je i wszelkie kwoty wzajemnych zobowiązań byłej jednostki zależnej i jednostki dominującej zgodnie z odpowiednimi MSSF,
- g) ujmuje wszelkie powstałe różnice związane z utratą kontroli jako zysk lub stratę w rachunku zysków i strat możliwych do przypisania jednostce dominującej.

Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia

Jednostkami stowarzyszonymi są te jednostki, na które inwestor wywiera znaczący wpływ. Znaczący wpływ jest to władza pozwalająca na uczestniczenie w podejmowaniu decyzji na temat polityki finansowej i operacyjnej jednostki, w której dokonano inwestycji, niepolegająca jednak na sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki.

Jeżeli Bank posiada bezpośrednio lub pośrednio (np. poprzez jednostki zależne) 20% lub więcej praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, to zakłada się, że Bank wywiera znaczący wpływ na tę jednostkę, chyba że można w sposób oczywisty wykazać, że jest inaczej. Natomiast jeśli Bank posiada bezpośrednio lub pośrednio (np. poprzez jednostki zależne) mniej niż 20% praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, to można założyć, że nie wywiera on na tę jednostkę znaczącego wpływu, chyba że można w sposób oczywisty taki wpływ wykazać. Bank traci znaczący wpływ na jednostkę, w której dokonano inwestycji, w momencie, gdy traci władzę pozwalającą na uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w sprawie polityki finansowej i operacyjnej jednostki, w której dokonano inwestycji.

Wspólne przedsięwzięcie to wspólne ustalenie umowne, w ramach którego strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do aktywów netto tego ustalenia. Współkontrola jest to określony w umowie podział kontroli nad ustaleniem umownym, który występuje tylko wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnej działalności wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących współkontrolę.

W odniesieniu do ujmowania inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach Grupa stosuje metodę praw własności, według której inwestycja jest początkowo ujmowana według kosztu, a następnie po dniu nabycia jej wartość jest korygowana odpowiednio o zmianę udziału inwestora w aktywach netto jednostki, w której dokonano inwestycji. Zysk lub strata inwestora obejmuje jego udział w zysku lub stracie jednostki, w której dokonano inwestycji, a inne całkowite dochody inwestora obejmują jego udział w innych całkowitych dochodach jednostki, w której dokonano inwestycji. Jeżeli udział jednostki w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia jest równy lub wyższy od jego udziału w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, jednostka zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach.

Zyski i straty wynikające z „oddolnych” i „odgórnych” transakcji pomiędzy Bankiem i jego jednostkami zależnymi a jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem ujmuje się w sprawozdaniu finansowym Grupy jedynie w stopniu odzwierciedlającym udziały niepowiązanych inwestorów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Udział inwestora w zyskach lub stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia z tytułu tych transakcji podlega wyłączeniu.

Każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy konieczne jest dokonanie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do jej inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej, tj. wartości użytkowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, w zależności od tego, która z nich jest wyższa. W przypadku gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, Grupa ujmuje w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości.

5.7. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów/ kosztów finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

5.8. Aktywa i zobowiązania finansowe

Grupa klasyfikuje aktywa finansowe do następujących kategorii:

- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,

O klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych decyduje Zarząd w momencie ich początkowego ujęcia na podstawie charakterystyki instrumentów i kryteriów MSR 39.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa lub zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych lub zobowiązaniem finansowym wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe spełniające którykolwiek z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących umowami gwarancji finansowych lub wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi,
- b) został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- a) aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy,
- b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży,
- c) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. Skutki zmiany wartości godziwej aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu lub rozpoznania utraty wartości, kiedy to skumulowane zyski lub straty ujęte w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zmiany wartości godziwej odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny prezentowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe to każde zobowiązanie będące:

- a) wynikającym z umowy obowiązkiem:
 - wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce,
 - wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach,
- b) kontraktem, który będzie rozliczony lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki i jest:
 - instrumentem niepochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek dostarczenia przez jednostkę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych,
 - instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób, niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych jednostki. Z tego powodu, własne instrumenty kapitałowe jednostki nie obejmują instrumentów, które same są umowami o przyszłe otrzymanie lub wydanie własnych instrumentów kapitałowych przez jednostkę.

Ujmowanie, usunięcie z bilansu oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji (a nie w momencie wpływu lub wpływu środków pieniężnych) oraz wykazuje się je w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym okresu, którego dotyczy.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych, korzyści i ryzyka przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W szczególności Grupa dokonuje spisania należności kredytowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności są nieściągalne, to znaczy:

- koszty dalszej windykacji należności przekraczać będą wpływy z windykacji,
- nie jest możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i nie jest znane miejsce pobytu dłużnika,
- roszczenia uległy przedawnieniu bądź umorzeniu,
- nieskuteczność egzekucji należności Banku stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego bądź Bank uzyskał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego lub oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w związku z brakiem majątku dłużnika.

Grupa przestaje ujmować zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony, wygasł lub gdy nastąpiła istotna modyfikacja warunków umowy.

Wartość aktywów i zobowiązań oraz wynik finansowy ustala się i wykazuje w księgach rachunkowych rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową Grupy. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Na potrzeby wyceny składnika aktywów finansowych po początkowym ujęciu, kwalifikuje się go w dniu nabycia lub powstania do następujących kategorii:

- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów. Wyjątek stanowią następujące aktywa finansowe:

- a) pożyczki i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej,
- b) inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej,
- c) inwestycje w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku, i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, a także powiązane z nimi instrumenty pochodne, które muszą być rozliczone przez dostawę niekwotowanych instrumentów kapitałowych wycenia się według kosztu.

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w bilansie według wartości godziwej. Skutki zmiany wartości godziwej, z wyjątkiem odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu lub rozpoznania utraty wartości, kiedy to skumulowane zyski lub straty ujęte w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zmiany wartości godziwej odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny prezentowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia wszystkie zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem:

- a) zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej, z wyjątkiem zobowiązania będącego

- instrumentem pochodnym powiązany z i rozliczany przez dostawcę instrumentu kapitałowego niekwotowanego na aktywnym rynku, którego wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, który wycenia się według kosztu,
- b) zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, których nie kwalifikuje się do wyłączenia z bilansu lub powstałych w wyniku zastosowania podejścia wynikającego z utrzymania zaangażowania.
 - c) umów gwarancji finansowych – po początkowym ujęciu, wystawca takiej umowy wycenia ją według wartości wyższej z:
 - kwoty będącej najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku wynikającego z gwarancji finansowej, przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa jej realizacji
 - kwoty rozpoznanej w momencie początkowego ujęcia, skorygowanej o rozliczoną kwotę prowizji zgodnie z zapisami MSR 18.

Grupa nie kompensuje aktywów i zobowiązań, chyba że jest to wymagane lub dopuszczone przez standard bądź interpretację. Aktywa i zobowiązania finansowe Grupa kompensuje i wykazuje w bilansie w kwocie netto jedynie w przypadku, gdy istnieje ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz gdy rozliczenie ma zostać dokonane w kwocie netto lub realizacja danego składnika aktywów i uregulowanie zobowiązania następują jednocześnie.

5.9. Pochodne instrumenty finansowe

Instrument pochodny jest to instrument finansowy spełniający wszystkie trzy poniższe warunki:

- a) jego wartość zmienia się ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej, zmienna ta nie jest specyficzna dla strony kontraktu (czasami zwana instrumentem bazowym),
- b) nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych,
- c) jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

Pochodne instrumenty finansowe nie będące przedmiotem rachunkowości zabezpieczeń ujmowane są w dniu zawarcia transakcji i na koniec okresu sprawozdawczego w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej Grupa ujmuje w rachunku wyników w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany” w korespondencji odpowiednio z należnościami/ zobowiązaniami z tytułu pochodnych instrumentów finansowych.

Efekt ostatecznego rozliczenia transakcji pochodnych wykazuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”.

Kwoty bazowe transakcji pochodnych wykazywane są w pozycjach pozabilansowych w dniu zawarcia transakcji i przez cały okres ich trwania. Pozycje pozabilansowe wyrażone w walutach obcych podlegają przeszacowaniu na koniec dnia według średniego kursu NBP (fixing z dnia wyceny).

Wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych znajdujących się na rynku stanowi cena rynkowa. W pozostałych przypadkach jest to wartość godziwa określona na podstawie modelu wyceny, do którego dane pozyskano z aktywnego rynku (w szczególności w przypadku instrumentów typu IRS i CIRS metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

5.10. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa przyjęła politykę rachunkowości w zakresie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych zabezpieczających ryzyko stopy procentowej zgodną z MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej. ‘Carve out’ w MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej umożliwia Grupie wyznaczenie grupy instrumentów

pochodnych jako instrumentu zabezpieczającego oraz znosi niektóre ograniczenia wynikające z MSR 39 w zakresie zabezpieczenia depozytów (z możliwością wypłaty na żądanie) oraz w zakresie przyjęcia strategii zabezpieczającej mniej niż 100% przepływów. Zgodnie z MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej rachunkowość zabezpieczeń może mieć zastosowanie do depozytów, a nieefektywność zabezpieczenia ma miejsce tylko wtedy, gdy ponownie oszacowana wartość przepływów pieniężnych w danym przedziale czasowym jest niższa niż zabezpieczana wartość dotycząca danego przedziału czasowego. W rachunkowości zabezpieczeń zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją, lub
- zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana z częstotliwością miesięczną w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nie ujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na wynik finansowy.

Grupa stosuje zabezpieczenia portfelowe wartości godziwej depozytów złotych opartych na stałej stopie procentowej przed ryzykiem zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Instrumentem zabezpieczającym w tego rodzaju zabezpieczeniach portfelowych jest całość lub część portfela instrumentów pochodnych typu IRS. Grupa wyznacza powiązania zabezpieczające na podstawie analizy wrażliwości wartości godziwej zabezpieczanego portfela depozytów oraz portfela instrumentów zabezpieczających na ryzyko zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Analiza ta oparta jest o miary „BPV” oraz „duration”. Efektywność powiązania zabezpieczającego jest mierzona z częstotliwością miesięczną.

W zabezpieczeniach portfelowych wartości godziwej koszty z tytułu odsetek od zabezpieczanej części portfela depozytów korygowane są o naliczone przychody lub koszty z tytułu odsetek od zabezpieczającej transakcji IRS, dotyczące danego okresu sprawozdawczego. Równocześnie zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrument zabezpieczający w danym okresie wykazywana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany” – w tej samej pozycji co zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej z zabezpieczanego rodzaju ryzyka. Zmiana wartości godziwej części portfela depozytów złotych wyznaczonych w danym okresie jako pozycja zabezpieczana

koryguje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej „Zobowiązania wobec klientów”. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego portfela depozytów jest amortyzowana liniowo od miesiąca następującego po miesiącu dokonania korekty przez okres pozostały do upływu terminu wymagalności zabezpieczanych przepływów pieniężnych. Kwota amortyzacji koryguje „Koszty z tytułu odsetek” w rachunku zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych

Grupa dokonuje zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF i EUR wydzielonym portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających CIRS float-to-fixed CHF/PLN i EUR/PLN oraz zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela depozytów w PLN wydzielonym z rzeczywistych transakcji CIRS portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających IRS fixed-to-float. W trakcie okresu zabezpieczenia Grupa dokonuje pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego. Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających wykazywana jest w kapitale z aktualizacji wyceny w wielkości, w jakiej zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”. Część efektywna zgromadzona w kapitale z aktualizacji wyceny podlega stopniowej reklasyfikacji do rachunku zysków i strat według opracowanego przez Grupę harmonogramu, w okresie do wygaśnięcia pierwotnego portfela.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Grupa unieważni powiązanie zabezpieczające.

5.11. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych. Jeżeli takie przesłanki istnieją, Grupa ustala kwoty odpisów z tytułu utraty wartości. Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Kredyty, wykupione wierzytelności, pozostałe należności

Wartość udzielonych kredytów, pożyczek i wierzytelności, w tym skupionych wierzytelności jest poddawana okresowej ocenie w celu stwierdzenia czy wystąpiła utrata ich wartości oraz wyznaczenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości zgodnie z MSR 39.

Jeżeli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały poniesione). Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku rezerw. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Grupa rozważa najpierw czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także indywidualnie lub łącznie w przypadku aktywów finansowych, które nie są znaczące. Jeśli Grupa stwierdzi, że nie istnieją obiektywne dowody utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych to włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia je pod względem utraty wartości.

Pożyczki, kredyty i wierzytelności, które są uznawane za indywidualnie istotne, są poddawane indywidualnej ocenie pod kątem utraty wartości (na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa przyjmuje próg dla ekspozycji indywidualnie znaczących na poziomie salda kapitałowego 2 mln zł). Utrata wartości danej pożyczki, kredytu lub wierzytelności jest stwierdzana i w konsekwencji rozpoznawany jest odpis z tytułu utraty wartości w sytuacji gdy istnieją obiektywne przesłanki świadczące o utracie wartości w wyniku wystąpienia jednego lub większej liczby zdarzeń, które będą miały wpływ na przyszłe szacunkowe przepływy pieniężne z tytułu tych pożyczek, kredytów lub wierzytelności. Do zdarzeń takich zaliczają się:

- brak lub opóźnienia w spłatach odsetek lub kapitału pożyczki/ kredytu,
- ekspozycja znajduje się w stanie kwarantanny po ustaniu przesłanki związanej z brakiem lub opóźnieniami w spłacie opisanymi w punkcie powyżej,
- znaczące trudności finansowe dłużnika przejawiające się obniżeniem kategorii ryzyka kredytowego,
- nieznanne miejsce pobytu i nieujawniony majątek kontrahenta,
- pożyczka/ kredyt stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy (ekspozycja została przekazana do windykacji),
- został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub wniosek o wszczęcie postępowania naprawczego,
- został ustanowiony zarząd komisaryczny lub dłużnik zawiesił działalność (w przypadku instytucji bankowych),
- Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub powziął wiadomość o wyznaczeniu terminu licytacji nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie roszczeń Banku w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym z wniosku innego wierzyciela,
- pożyczka/kredyt jest kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego,
- restrukturyzacja pożyczki/ kredytu (zgodnie z opisem zamieszczonym w części dotyczącej restrukturyzacji ekspozycji),
- wyłudzenie pożyczki/kredytu,
- zarażenie pożyczki/kredytu utratą wartości przez inną pożyczkę/ kredyt tego samego kredytobiorcy w ramach określonych grup produktowych,
- niespełnienie warunków przejścia do stanu kwarantanny,
- problemy kontrahenta detalicznego wynikające z utraty pracy lub obniżenia dochodów, niespłacanie zadłużenia w innych instytucjach finansowych lub znaczące pogorszenie wyników oceny scoringowej,
- zgon klienta.

Jeżeli dla aktywów indywidualnie znaczących została stwierdzona utrata wartości, ale w wyniku oszacowania przepływów pieniężnych nie stwierdzono konieczności utworzenia bądź dalszego utrzymywania odpisów aktualizujących, Grupa nalicza grupowy odpis aktualizujący na zaistniałe lecz niezareportowane straty.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w przypadku kredytu (pożyczki) będącego przedmiotem indywidualnej oceny jest ustalany jako różnica pomiędzy wartością bilansową tego kredytu a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową kredytu. W przypadku kredytów dla których zostało ustanowione zabezpieczenie, bieżąca wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych uwzględnia przepływy pieniężne, które mogą zostać uzyskane z egzekucji przedmiotu zabezpieczenia, pomniejszone o koszty egzekucji oraz sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia jeżeli egzekucja jest prawdopodobna. Wartość bilansowa kredytu jest obniżana o kwotę odpowiadającego mu odpisu z tytułu utraty wartości.

Homogeniczne grupy kredytów, które są jednostkowo nieistotne oraz istotne indywidualnie kredyty, w odniesieniu do których podczas oceny indywidualnej nie stwierdzono utraty wartości, są poddawane grupowej ocenie utraty wartości kredytów, w tym z tytułu strat poniesionych, ale nieujawnionych (IBNR). W celu wyznaczenia grupowej utraty wartości Grupa dokonuje podziału kredytów na portfele o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego oraz bada wystąpienie obiektywnych przesłanek utraty wartości. Przesłanki identyfikujące obiektywny dowód wystąpienia utraty wartości to:

- brak lub opóźnienia w spłatach odsetek lub kapitału pożyczki/ kredytu,
- ekspozycja znajduje się w stanie kwarantanny po ustaniu przesłanki związanej z brakiem lub opóźnieniami w spłacie opisanymi w punkcie powyżej,
- znaczące trudności finansowe dłużnika przejawiające się obniżeniem kategorii ryzyka kredytowego,
- nieznane miejsce pobytu i nieujawniony majątek kontrahenta,
- pożyczka/ kredyt stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy (ekspozycja została przekazana do windykacji),
- pożyczka/ kredyt jest kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego,
- restrukturyzacja pożyczki/ kredytu (zgodnie z opisem zamieszczonym w części dotyczącej restrukturyzacji ekspozycji),
- wyłudzenie pożyczki/kredytu,
- zarażenie pożyczki/ kredytu utratą wartości przez inną pożyczkę/kredyt tego samego kredytobiorcy w ramach określonych grup produktowych,
- niespełnienie warunków przejścia do stanu kwarantanny,
- problemy kontrahenta detalicznego wynikające z utraty pracy lub obniżenia dochodów, niespłacanie zadłużenia w innych instytucjach lub znaczące pogorszenie wyników oceny scoringowej,
- zgon klienta.

Proces oceny grupowej składa się z dwóch elementów:

- ustalenia grupowych odpisów aktualizacyjnych dla ekspozycji indywidualnie nieznaczających, dla których zaraportowano utratę wartości,
- ustalenia wysokości odpisów na straty poniesione, ale jeszcze niezaraportowane (IBNR) – dla ekspozycji, dla których nie stwierdzono utraty wartości.

Wartość bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych dla ekspozycji wycenianych w ujęciu grupowym szacuje się w oparciu o oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane efektywną stopą procentową właściwą dla danej grupy oraz historyczne dane dotyczące przeterminowania, czasu pozostawiania ekspozycji w utracie wartości oraz spłaty zadłużenia w poszczególnych grupach ekspozycji.

Na podstawie danych historycznych wyznaczane są parametry portfelowe niezbędne do określenia wysokości odpisów m.in. PD (prawdopodobieństwo niewypłacalności), RR (stopa odzysku) oraz CR (wskaźnik uzdrowień). Dodatkowo na potrzeby ujęcia w ocenie grupowej w kalkulacji odpisów scenariusza spłaty ekspozycji zgodnie z umową wyznaczane jest dodatkowe PD dla ekspozycji, dla których nie została zaraportowana przesłanka utraty wartości dotycząca braku lub opóźnień w spłacie (prawdopodobieństwo niewypłacalności wyznaczane w zależności od typu zaraportowanej przesłanki utraty wartości). Na potrzeby estymacji stóp odzysków (RR) oraz wskaźników uzdrowień (CR) wykorzystywane są informacje o atrybutach ekspozycji na moment zaraportowania przesłanki utraty wartości dotyczącej braku lub opóźnień w spłacie takich jak: wartość ekspozycji, miesiąc trwania ekspozycji czy informacja o poziomie LTV (dla portfela kredytów hipotecznych). Wszystkie parametry portfelowe są wyznaczane niezależnie dla każdej grupy produktowej przy wykorzystaniu metod statystycznych. Estymacja parametrów jest dokonywana na historycznej bazie ekspozycji z częstotliwością miesięczną, przy jednoczesnym ograniczaniu wpływu danych nieadekwatnych do aktualnego poziomu ryzyka portfela kredytowego, np. nie uwzględnianiu w estymacji PD danych starszych niż 12 miesięcy, a na potrzeby CR danych starszych niż 24 miesiące. Na potrzeby estymacji RR Grupa wykorzystuje szeregi czasowe długości 60 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach możliwa jest dodatkowa ekspercka korekta parametrów portfelowych w celu odzwierciedlenia oddziaływania bieżących warunków. Zgodnie z przyjętymi przez Grupę zasadami, metodyka estymacji parametrów oraz przyjęte założenia (w tym podział na homogeniczne grupy kredytów) podlegają regularnemu przeglądowi, w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy ich rzeczywistymi a prognozowanymi wartościami.

Dla określenia wartości odpisu dla każdego zdefiniowanego portfela określa się również maksymalny okres kwarantanny dla

ekspozycji będących w stanie kwarantanny, okres uprawdopodobnienia się restrukturyzacji, warunki przejścia ekspozycji z utraty wartości w stan kwarantanny i inne.

Dla potrzeb określenia wartości odpisu IBNR dla zdefiniowanych portfeli Grupa przeprowadza analizy długości okresu, w którym następuje ujawnienie strat poniesionych, czyli tzw. LIP (ang. *loss identification period*). Analizy te przeprowadzane są na podstawie obserwowanych wpływów na rachunki w Banku oraz przeterminowań i wejścia w utratę wartości dla danego klienta. Grupa przeprowadza również back testy poziomu LIP na podstawie bezpośredniego telefonicznego ankietowania klientów. Natomiast na potrzeby estymowania prawdopodobieństwa niewypłacalności dla ekspozycji z zaraportowanymi przesłankami utraty wartości innymi niż brak spłat lub opóźnienia w spłacie, Grupa przyjmuje okres LIPNONPERF równy 12 miesięcy.

Dla potrzeb naliczania odpisów dla ekspozycji pozabilansowych Grupa szacuje wartość współczynnika konwersji kredytowej (CCF) pozwalający na określenie wpływu środków udostępnionych przez Bank klientowi do momentu rozpoznania utraty wartości. Grupa szacuje CCF dla zdefiniowanych homogenicznych grup produktowych na danych historycznych.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Grupa przeprowadza analizę, czy zaistniały obiektywne podstawy do stwierdzenia, że nastąpiła utrata wartości indywidualnych inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności. Jeżeli istnieją obiektywne dowody na utratę wartości, kwotę odpisu aktualizacyjnego stanowi różnica między wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z dnia wystąpienia przesłanki dla danego składnika aktywów finansowych.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości, wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty salda odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w wyniku finansowym.

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa przeprowadza analizę, czy zaistniały obiektywne podstawy do stwierdzenia, że nastąpiła utrata wartości indywidualnych aktywów i/lub portfela aktywów finansowych. Dowody wskazujące, że aktywo finansowe lub grupa aktywów finansowych trwale utraciła wartość mogą wynikać z występowania jednej lub kilku przesłanek m.in. znaczących trudności finansowych emitenta, niespłacenia lub zalegania ze spłatą wymagalnych zobowiązań, przyznania emitentowi udogodnień w spłacie zobowiązań, których by nie otrzymał w innych okolicznościach, innych możliwych do zaobserwowania danych, które mogą wskazywać na możliwy do ustalenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze składnika aktywów finansowych, które pojawiły się po dacie ich początkowego ujęcia w księgach Grupy.

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w wyniku finansowym, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do wyniku finansowego. Nie można ujmować w wyniku finansowym odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w wyniku finansowym, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w wyniku finansowym.

5.12. Transakcje kupna/ sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odsprzedaży/ odkupu

Transakcje repo i reverse-repo oraz transakcje sell-buy back i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo oraz sell-buy back) na moment zawarcia ujmują się w „Zobowiązaniach wobec banków i instytucji finansowych”. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell back) ujmują się jako „Należności od banków i instytucji finansowych”.

Transakcje repo i reverse repo są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są usuwane z bilansu i podlegają wycenie według zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako przychody/ koszty odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

5.13. Udzielone zobowiązania warunkowe

W ramach działalności operacyjnej Grupa zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy;
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy zgodnie z MSR 37. Udzielone gwarancje finansowe są ujmowane i rozpoznawane zgodnie z MSR 39. Składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli Grupa posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz zamierza przeprowadzić rozliczenie w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować dany składnik aktywów i uregulować zobowiązanie.

5.14. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środka trwałego obejmuje jego cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów. Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów.

Typ środków trwałych	Szacowany okres użytkowania
Inwestycje w obiektach obcych	czas trwania umowy najmu – do 10 lat
Budynki	od 40 do 66,6 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 4 do 14 lat
Zespoły komputerowe	od 2 do 10 lat
Środki transportu	od 2,5 do 5 lat
Sprzęt biurowy, meble	od 2 do 10 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się i w razie konieczności koryguje na koniec każdego roku obrotowego.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania. Każdorazowo, przy wykonywaniu remontu, koszt remontu jest ujmowany w wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli są spełnione kryteria ujmowania.

5.15. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjna to nieruchomość (grunt, budynek lub część budynku albo oba te elementy), którą Grupa traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści, przy czym nieruchomość taka nie jest wykorzystywana przy świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych, ani też przeznaczona na sprzedaż w ramach zwykłej działalności.

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy i tylko wtedy, gdy uzyskanie przez Grupę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne oraz można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia.

Nieruchomość inwestycyjną początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty bezpośrednio związane z transakcją zakupu. Po początkowym ujęciu nieruchomość inwestycyjna wyceniana jest według modelu wartości godziwej, a zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmowane są w wyniku za okres, w którym nastąpiła zmiana. Wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnej ustala się zgodnie z wytycznymi MSSF 13.

Nieruchomość inwestycyjna jest usuwana z bilansu w przypadku jej zbycia lub w przypadku stałego wycofania z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez Grupę lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady obowiązujące dla rzeczowych aktywów trwałych aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

5.16. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji wycenia się przy początkowym ujęciu w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po początkowym ujęciu, wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem nakładów na prace rozwojowe, są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Szacowany okres użytkowania oprogramowania komputerowego wynosi 2-10 lat. Relacje z klientami depozytowymi podlegają amortyzacji liniowej przez okres, w jakim zgodnie z założeniami spodziewana jest realizacja większości korzyści ze składników wartości niematerialnych. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w wyniku finansowym w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, poddawane są corocznie testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. Okresy użytkowania są także poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku roku obrotowego.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w wyniku finansowym w momencie jego wysięgowania.

Relacje z klientami

Zgodnie z MSSF 3 możliwe do zidentyfikowania wartości niematerialne jednostki przejmowanej podlegają ujęciu odrębnie od wartości firmy bez względu na to, czy przed transakcją nabycia kontroli były one ujmowane w bilansie tej jednostki, czy też nie. W wyniku transakcji nabycia przez Getin Noble Bank S.A. zorganizowanych części przedsiębiorstwa zidentyfikowano wartości niematerialne spełniające kryteria odrębnego ujęcia w bilansie Banku – relacje z klientami depozytowymi (tzw. Core Deposit Intangible). Z punktu widzenia Banku odzwierciedlają one korzyść w postaci tańszego źródła finansowania działalności odpowiadającą różnicy pomiędzy kosztem uzyskania finansowania ze źródeł zewnętrznych a kosztem oprocentowania przejętych rachunków bieżących oraz strumienia przychodów pozaodsetkowych, pomniejszonych o odpowiednie koszty. Wycena do wartości godziwej polega na określeniu wartości bieżącej przyszłych korzyści, stanowiących różnicę pomiędzy kosztem finansowania Banku ze źródeł zewnętrznych (np. rynku międzybankowego) a kosztem oprocentowania rachunków bieżących oszacowanych dla przewidywanego okresu utrzymania klienta depozytowego na podstawie historycznych zachowań klientów i wskaźnika ich odejść z Banku.

Relacje z klientami depozytowymi podlegają amortyzacji liniowej przez okres w jakim zgodnie z założeniami spodziewana jest realizacja większości korzyści ze składników wartości niematerialnych.

Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę kosztów połączenia jednostek nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto, możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

5.17. Połączenie jednostek niepozostających pod wspólną kontrolą

Połączenie jednostek niepozostających pod wspólną kontrolą, to połączenie odrębnych jednostek w jedną jednostkę sprawozdawczą. Wynikiem połączenia jednostek gospodarczych jest objęcie kontroli przez jednostkę dominującą nad jednostkami przejmowanymi. Połączenia jednostek gospodarczych niepozostających pod wspólną kontrolą rozlicza się metodą nabycia. Metoda nabycia postrzega połączenie jednostek gospodarczych z perspektywy tej jednostki, którą identyfikuje się jako jednostkę przejmującą. Jednostka przejmująca ujmuje przejęte aktywa, zobowiązania i wzięte na siebie zobowiązania warunkowe, w tym te z nich, które nie były wcześniej ujęte przez jednostkę przejmowaną.

Zastosowanie metody nabycia polega na wykonaniu następujących czynności:

- identyfikacji jednostki przejmującej,
- ustaleniu kosztu połączenia jednostek gospodarczych,
- przypisaniu na dzień przejścia kosztu połączenia jednostek gospodarczych przejmowanym aktywom oraz branyim na siebie zobowiązaniom i zobowiązaniom warunkowym.

Jednostka przejmująca ustala koszt połączenia jednostek gospodarczych w kwocie równej wartości godziwej, na dzień wymiany aktywów wydanych, zobowiązań zaciągniętych lub wziętych na siebie oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez jednostkę przejmującą w zamian za kontrolę nad jednostką przejmowaną.

5.18. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikowane są aktywa trwałe, w przypadku, gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej na dzień klasyfikacji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaliczonych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży nie są spełnione Grupa zaprzestaje ich ujmowania jako przeznaczone do sprzedaży i dokonuje reklasyfikacji do właściwej kategorii aktywów.

W takim przypadku ten składnik aktywów jest wyceniany w kwocie niższej z dwóch wartości:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację tego składnika jako przeznaczonego do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży,
- jego wartości odzyskiwanej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Grupy, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności,

albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem odsprzedaży. Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej.

5.19. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Wartość bilansowa poszczególnych składników aktywów podlega okresowej weryfikacji pod kątem utraty wartości. Jeśli Grupa identyfikuje przesłanki wskazujące na wystąpienie utraty wartości, to następnie ustala się, czy bieżąca wartość księgowa danego składnika aktywów jest wyższa od wartości, jaką można uzyskać w drodze jego dalszego użytkowania lub sprzedaży, czyli szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów rozpoznawana jest utrata wartości, której odpis jest ujmowany w wyniku finansowym.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest ustalana jako większa z dwóch wielkości: ceny możliwej do uzyskania ze sprzedaży pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej danego składnika aktywów. Wartość użytkowa jest ustalana jako szacowane przyszłe przepływy pieniężne generowane przez dany składnik aktywów zdyskontowane stopą rynkową powiększoną o marżę na ryzyko specyficzne dla danej klasy aktywów.

Odpis z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do wysokości wartości bilansowej aktywa, która, po uwzględnieniu skumulowanej amortyzacji, zostałaby wyznaczona, gdyby nie nastąpiła utrata wartości.

5.20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Jako środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych Grupa wykazuje: kasę i środki na rachunkach bieżących w banku centralnym oraz rachunki bieżące i depozyty jednodniowe w innych bankach.

5.21. Koszty rozliczane w czasie oraz przychody przyszłych okresów

Koszty rozliczane w czasie (aktywa) dotyczą tych wydatków, których rozliczenie w ciężar wyniku finansowego nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Koszty rozliczane w czasie (aktywa) są ujmowane w pozycji „Inne aktywa”.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie (zobowiązania) są rezerwy na koszty wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Salda te wykazuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania”. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń oraz niektóre rodzaje dochodów pobranych z góry, których rozliczenie w wyniku finansowym nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Są one ujmowane również w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

5.22. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z regulacją zawartą zarówno w Kodeksie Pracy, jak i w Regulaminach Wynagradzania Pracowników, pracownicy Grupy posiadają uprawnienia do odpraw emerytalno-rentowych. Odprawy z tego tytułu są wypłacane jednorazowo w sytuacji przejścia pracownika na emeryturę lub rentę, a ich wysokość uzależniona jest od stażu pracy danego pracownika i jego indywidualnego poziomu wynagrodzenia. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tego tytułu w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalno-rentowe są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego okresu sprawozdawczego jest obliczana przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu sprawozdawczego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

5.23. Rezerwy

Rezerwę tworzy się wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Grupa tworzy następujące rezerwy ujmowane w zobowiązaniach w pozycji „Rezerwy”:

a) odprawy emerytalne

Poziom rezerw ustalany jest na podstawie wyceny przeprowadzanej przez niezależnego aktuarium i aktualizowany na koniec każdego roku obrotowego. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów za wyjątkiem zysków lub strat aktuarialnych, które odnoszone są w kapitał z aktualizacji wyceny.

b) niewykorzystane urlopy pracownicze

Grupa tworzy rezerwę w pełnej wysokości z tytułu niewykorzystanych dni urlopowych przez pracowników Grupy na koniec okresu sprawozdawczego na podstawie stanu niewykorzystanych urlopów.

c) inne

Grupa tworzy rezerwy na zobowiązania pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować. Zobowiązania takie mogą wynikać między innymi z zawartych kontraktów (umów o pracę z pracownikami), jak też z toczących się postępowań sądowych.

5.24. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy pozostałe koszty operacyjne i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Pozostałe koszty operacyjne są ujmowane bezpośrednio w ciężar wyniku finansowego. Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingu, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do leasingu operacyjnego. Opłaty z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w wyniku finansowym metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

Grupa prezentuje aktywa oddane w leasing operacyjny w ramach odpowiedniej grupy środków trwałych – zgodnie z charakterem tych aktywów. Aktywa trwałe będące przedmiotami umów leasingu operacyjnego amortyzowane są metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu z uwzględnieniem wartości rezydualnej. Wartość rezydualna ustalana jest w kwocie, którą według przewidywań Grupa mogłaby uzyskać obecnie, uwzględniając wiek i stan aktywa jaki będzie na koniec umowy leasingu, po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako przychód metodą liniową przez okres trwania umowy, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów.

5.25. Pozostałe należności

Pozostałe należności ujmowane są w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeśli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

5.26. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania ujmowane są w kwocie wymaganej zapłaty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeśli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

5.27. Kapitał własny

Kapitał własny stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem, na który składają się: kapitał podstawowy, skupione akcje własne, zyski zatrzymane oraz pozostałe kapitały.

Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Skupione akcje własne

Jeżeli spółka nabywa własne instrumenty kapitałowe, to kwotę zapłaconą łącznie z kosztami bezpośrednio się do tego odnoszącymi, ujmuje się jako zmianę w kapitale własnym spółki. Nabyte akcje własne w cenie nabycia ujmuje się jako akcje własne do momentu ich anulowania bądź sprzedaży.

Zyski zatrzymane (niepodzielony wynik z lat ubiegłych)

Zyski zatrzymane tworzone są z wyniku finansowego roku bieżącego oraz wyników finansowych z lat ubiegłych, które nie zostały przeznaczone na pozostałe kapitały lub rozdystrybuowane do akcjonariuszy.

Dywidendy za rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Pozostałe kapitały

a) Kapitał zapasowy

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej (nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną) pomniejszony o bezpośrednie, poniesione koszty z nią związane oraz tworzony z odpisów z zysku. Kapitał zapasowy obejmuje również kapitał wynikający z rozliczenia połączenia jednostek.

b) Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, kapitał z aktualizacji wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych, wycena świadczenia w formie opcji na akcje, zyski lub straty aktuarialne oraz wartości podatku odroczonego dla pozycji stanowiących różnice przejściowe odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny.

c) Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy tworzony z odpisów z zysku oraz z innych źródeł na pokrycie szczególnych strat lub wydatków. W tej pozycji prezentowany jest również Fundusz ogólnego ryzyka.

Wszystkie opisane pozycje kapitałów, w przypadku nabycia/połączenia jednostek, dotyczą zdarzeń od dnia objęcia kontroli nad jednostką do dnia utraty nad nią kontroli.

5.28. Płatności w formie akcji własnych*Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych*

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o wybrany model. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych nie są uwzględniane żadne warunki dotyczące efektywności/wyników, poza tymi, które są związane z ceną akcji jednostki („uwarunkowania rynkowe”).

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/ wyników, kończącym się w dniu, w którym określone pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na koniec każdego okresu sprawozdawczego do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę nagród, do których prawa – w opinii Zarządu jednostki na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte. Żadne koszty nie są ujmowane z tytułu nagród, do których prawa nie zostaną ostatecznie nabyte, z wyjątkiem nagród, w przypadku których nabycie praw zależy od warunków rynkowych, które są traktowane jako nabyte bez względu na fakt spełnienia uwarunkowań rynkowych, pod warunkiem spełnienia wszystkich innych warunków dotyczących efektywności.

W przypadku modyfikacji warunków przyznawania nagród rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania nagrody rozliczanej w instrumentach kapitałowych jest ona traktowana w taki sposób, jakby prawa do niej zostały nabyte w dniu anulowania, a wszelkie jeszcze nieujęte koszty z tytułu nagrody są niezwłocznie ujmowane. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanej nagrody nową nagrodą – określoną jako nagroda zastępcza w dniu jej przyznania, nagroda anulowana i nowa nagroda są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnej nagrody, tj. w sposób opisany w paragrafie powyżej. Rozwładniający wpływ wyemitowanych opcji jest uwzględniany przy ustalaniu wielkości zysku przypadającego na jedną akcję jako dodatkowe rozwodnienie akcji.

Transakcje rozliczane w środkach pieniężnych

Transakcje rozliczane w środkach pieniężnych są początkowo wyceniane w wartości godziwej ustalonej na dzień przyznania z zastosowaniem odpowiedniego modelu po uwzględnieniu zasad i warunków przyznania opcji. Ustalona w powyższy sposób wartość godziwa jest odpisywana w koszty przez cały okres aż do nabycia uprawnień, drugostronnie – z ujęciem stosownego zobowiązania. Wartość tego zobowiązania jest przeszacowywana na koniec każdego okresu sprawozdawczego aż do dnia rozliczenia włącznie, przy czym zmiany w wartości godziwej są ujmowane w wyniku finansowym.

5.29. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Wynik z tytułu odsetek

W przychodach i kosztach z tytułu odsetek ujmuje się wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz aktywów dostępnych do sprzedaży. W przychodach odsetkowych są prezentowane również rozliczane w czasie integralne koszty bezpośrednie związane z udzielonymi kredytami i pożyczkami, włączając w to integralne i bezpośrednie koszty wewnętrzne.

Metodą zamortyzowanego kosztu Grupa wycenia następujące aktywa i zobowiązania finansowe:

- udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności – nie przeznaczone do obrotu,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności,
- zobowiązania finansowe, niezaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy i nie będące instrumentami pochodnymi.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez okres do zapadalności lub do momentu następnej rynkowej wyceny określonego składnika aktywów i zobowiązań finansowych, zaś jej ustalenie obejmuje wszelkie należne bądź kasowe opłaty i przepływy płacone lub otrzymywane przez Grupę w ramach umowy danego instrumentu, z wyłączeniem przyszłych możliwych strat kredytowych.

Sposób rozliczania kuponów odsetkowych, prowizji/ opłat i niektórych kosztów zewnętrznych związanych z instrumentami finansowymi (metodą efektywnej stopy procentowej lub liniowo) zależy od charakteru danego instrumentu. W przypadku instrumentów finansowych z ustalonymi harmonogramami przepływów pieniężnych zastosowanie ma wycena metodą efektywnej stopy procentowej. W przypadku instrumentów z nieokreślonymi harmonogramami przepływów nie ma możliwości wyliczenia efektywnej stopy procentowej i prowizje/ opłaty są rozliczane liniowo w czasie.

Natomiast sposób ujęcia rozliczanych w czasie poszczególnych typów prowizji/ opłat w wyniku finansowym jako przychody odsetkowe lub prowizyjne i w ogóle konieczność ich rozliczenia w czasie, a nie możliwość ujęcia jednorazowo w wyniku finansowym, zależy od charakteru ekonomicznego prowizji/opłaty. W skład opłat/prowizji rozliczanych w czasie wchodzi np. opłaty za pozytywne rozpatrzenie wniosku kredytowego, prowizje za udzielenie kredytu, prowizje za uruchomienie kredytu itp. Elementem prowizji jest również wynagrodzenie z tytułu ubezpieczeń, gdy występuje bezpośrednie powiązanie produktu kredytowego z produktem ubezpieczeniowym. Wnoszenie tego typu opłat stanowi integralną część zwrotu generowanego przez określony instrument finansowy. Do tej kategorii zaliczają się również opłaty i koszty związane ze zmianą warunków umownych, co powoduje modyfikację pierwotnie wyliczonej efektywnej stopy procentowej.

Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo zawarcia określonych umów pożyczkowych, opłaty z tytułu zobowiązania Grupy do ich zawarcia są uznawane jako wynagrodzenie za stałe zaangażowanie w nabycie instrumentu finansowego, odraczane w czasie i ujmowane jako korekta efektywnego zwrotu w momencie zawarcia określonej umowy (metodą efektywnej stopy procentowej lub metodą liniową w zależności od charakteru produktu). W przypadku aktywów, w stosunku do których zidentyfikowano utratę wartości przychody odsetkowe naliczane są do wyniku finansowego na bazie ekspozycji netto, określonej jako różnica między wartością brutto ekspozycji a odpisem z tytułu utraty

wartości, i przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej użytej do wyliczenia odpisu z tytułu utraty wartości.

Wynik z tytułu odsetek zawiera również wynik na odsetkach naliczonych oraz zapłaconych związanych z instrumentami pochodnymi typu IRS i CIRS oraz punkty SWAP.

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Opłaty i prowizje rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej Grupa ujmuje w wyniku z tytułu odsetek. Opłaty i prowizje, które są rozkładane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w pozycji wyniku z tytułu prowizji i opłat. Przychody z tytułu prowizji i opłat obejmują przychody z opłat i prowizji wynikających z usług transakcyjnych za wykonanie ważnej czynności. Do takich przychodów zaliczane są jednorazowo ujmowane wszelkie opłaty za czynności, gdzie Grupa występuje jako agent lub wykonuje usługi typu dystrybucja jednostek funduszy inwestycyjnych, produktów inwestycyjnych i strukturyzowanych, przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat bankowych nie stanowiące integralnej części efektywnej stopy procentowej należności kredytowych.

Grupa stosuje poniższe zasady ujmowania w przychodach prowizyjnych prowizji uzyskanych z tytułu oferowania klientom przez Bank produktów ubezpieczeniowych:

Bank oferując klientom produkty ubezpieczeniowe ujmuje wynagrodzenie otrzymywane za usługi ubezpieczeniowe na podstawie profesjonalnego osądu czy sprzedaż ubezpieczenia jest ograniczona wyłącznie do świadczenia usługi oferowania produktów ubezpieczeniowych, czy też usługa sprzedaży ubezpieczenia jest powiązana ze sprzedażą instrumentu finansowego. Zasady oceny treści ekonomicznej oferowanych instrumentów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Bank uczestniczy przedstawiono w nocie 6.1 niniejszego sprawozdania.

W wyniku oceny bezpośredniego powiązania produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym Grupa może stwierdzić:

- występowanie bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu oraz rozliczania metodą efektywnej stopy procentowej i ujmowania w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych w przychodach z tytułu prowizji zgodnie z wymogami MSR 18,
- występowanie produktu złożonego z instrumentu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego skutkującego podziałem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktu ubezpieczeniowego na podstawie wydzielenia wartości godziwej oferowanego instrumentu finansowego oraz wartości godziwej produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z tym instrumentem.

W przypadku zidentyfikowania produktu złożonego, wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dzielone jest pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywanie czynności pośrednictwa. Podział wynagrodzenia dokonywany jest w proporcji wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości. Wycena wartości godziwej usługi pośrednictwa oraz instrumentu finansowego przeprowadzana jest w oparciu o dane rynkowe. W przypadku świadczenia czynności lub usług posprzedażowych wynikających z oferowanego produktu ubezpieczeniowego, odpowiednia część wynagrodzenia alokowanego do usługi pośrednictwa rozliczana jest w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia zgodnie z metodą zaawansowania usługi, przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów. Wynagrodzenie to ujmowane jest w przychodach z tytułu prowizji.

Grupa dokonuje szacunku części wynagrodzenia, które będzie zwracane (np. z tytułu wypowiedzenia przez klienta umowy ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów) w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego. Oszacowana część wynagrodzenia odraczana jest w czasie do wysokości przewidywanych zwrotów. W części odnoszącej się do przychodów

rozliczanych według zamortyzowanego kosztu przewidywane zwroty uwzględniane są w wynagrodzeniu ujmowanym w zamortyzowanym koszcie instrumentu finansowego. W sytuacji, gdy zostanie dokonany podział wynagrodzenia dla produktu złożonego, przewidywane zwroty dotyczące części rozliczanej metodą efektywnej stopy procentowej oraz ujętej jako wynagrodzenie za czynność pośrednictwa ubezpieczeniowego przypisane są do tych elementów w sposób analogiczny jak zostało podzielone wynagrodzenie.

Grupa dokonuje szacunku ponoszonych kosztów związanych ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych zgodnie ze stosowaną metodą rozliczania przychodów i kosztów w zależności od formy sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Grupa dokonuje podziału kosztów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego na bezpośrednio związane oraz pozostałe niepowiązane bezpośrednio koszty, w tym koszty stałe (ujmowane w momencie poniesienia).

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego rozliczane są zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów jako:

- element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego, jeżeli całość przychodów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego rozliczana jest metodą efektywnej stopy procentowej, lub
- odpowiednio w proporcji zastosowanej przy podziale przychodów na rozpoznawane w ramach kalkulacji kosztu zamortyzowanego i przychodów rozpoznawanych jednorazowo lub rozliczanych w czasie jako wynagrodzenie z tytułu wykonania usługi pośrednictwa, jeżeli dokonany został podział wynagrodzenia dla produktu złożonego.

Przychody z pośrednictwa w sprzedaży produktów finansowych

Grupa ujawnia w księgach rachunkowych przychody z tytułu pośrednictwa finansowego w sprzedaży produktów finansowych oraz odpowiadające im koszty sprzedaży tych produktów na podstawie wystawionych faktur sprzedaży oraz szacunków. Wysokość przychodów ustala się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Zgodnie z MSR 18 przychód z tytułu pośrednictwa w sprzedaży danego produktu finansowego jest uznawany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w przypadku spełnienia następujących warunków:

- jednostka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści z tytułu własności produktu (poprzez dostarczenie wniosku kredytowego/wniosku o produkt inwestycyjny bądź ubezpieczeniowy w postaci wymaganej przez dany bank/instytucję finansową);
- jednostka nie kontynuuje zarządzania produktami w stopniu związanym z tytułem własności i nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli;
- kwotę przychodów można obliczyć w wiarygodny sposób.

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy i wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych, a także zyski i straty z transakcji kupna/sprzedaży walut oraz przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP.

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

Na wynik na pozostałych instrumentach finansowych składają się zrealizowane zyski i straty powstałe na skutek zbycia aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży oraz utrzymywanych do terminu wymagalności.

5.30. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody nie związane bezpośrednio z działalnością bankową Grupy. Są to w szczególności: wynik z tytułu sprzedaży środków trwałych, zyski/ straty netto z korekt wyceny wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych, przychody i koszty z wynajmu, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania, kary i grzywny, a także koszty windykacji, opłat sądowych oraz koszty promocji dla klientów. Ponadto, w pozostałych przychodach operacyjnych ujmowany jest zysk z okazynego nabycia powstały w wyniku rozliczenia połączenia jednostek lub przedsięwzięć zgodnie z MSSF 3.

5.31. Dywidendy

Przychody z tytułu dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do jej otrzymania, jeżeli dywidenda ta jest wypłacana z zysków wypracowanych po dacie nabycia.

5.32. Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora lub gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych ustaleniach umownych, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się

przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki i przepisy podatkowe obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

6.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Wynagrodzenia z tytułu ubezpieczeń

Grupa stosuje poniższe zasady ujmowania w przychodach prowizyjnych prowizji uzyskanych z tytułu oferowania klientom przez Bank produktów ubezpieczeniowych:

Bank oferując klientom produkty ubezpieczeniowe ujmuje wynagrodzenie otrzymywane za usługi ubezpieczeniowe na podstawie profesjonalnego osądu czy sprzedaż ubezpieczenia jest ograniczona wyłącznie do świadczenia usługi oferowania produktów ubezpieczeniowych, czy też usługa sprzedaży ubezpieczenia jest powiązana ze sprzedażą instrumentu finansowego. Ocena bazuje na treści ekonomicznej oferowanych instrumentów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Bank uczestniczy. Celem osądu jest rozróżnienie na bazie treści ekonomicznej przychodów stanowiących:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo instrumentu finansowego,
- wynagrodzenie za usługę agencyjną lub pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży.

Bezpośrednie powiązanie produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym występuje w szczególności, gdy jest spełniony co najmniej jeden z dwóch warunków:

- instrument finansowy jest oferowany przez Bank zawsze z produktem ubezpieczeniowym tj. obydwie transakcje zostały zawarte w tym samym czasie lub zostały zawarte w sekwencji, w której każda kolejna transakcja wynika z poprzedniej,

- produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Bank wyłącznie z instrumentem finansowym tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez połączonego zakupu instrumentu finansowego.

Bank dodatkowo przeprowadza analizę treści ekonomicznej produktu ubezpieczeniowego, w tym spełnienia kryteriów niezależności umów ubezpieczenia od oferowanych instrumentów finansowych poprzez ustalenie:

- stopnia sprzedaży produktów łączonych tj. procentowego udziału instrumentów finansowych z ochroną ubezpieczeniową do liczby umów dotyczących instrumentów finansowych w portfelu Banku, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe lub grupy ubezpieczeń zgodnie z ofertą produktową Banku,
- średniego rzeczywistego rocznego oprocentowania poszczególnych instrumentów finansowych w portfelu Banku w podziale na zawierające ochronę ubezpieczeniową i bez ochrony ubezpieczeniowej, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe i grupy ubezpieczeń zgodnie z ofertą produktową Banku,
- możliwości przystąpienia do ochrony ubezpieczeniowej bez posiadania instrumentu finansowego,
- przy braku wymogu Banku zawarcia przez klienta umowy ubezpieczenia do nabywanego przez niego instrumentu finansowego, liczby zbliżonych w zakresie warunków i zasad umów ubezpieczenia zawartych w innych zakładach ubezpieczeń niż zakład ubezpieczeń, którego produkty są oferowane przez Bank łącznie z instrumentem finansowym (procentowy udział w całym portfelu kredytowym – w podziale na instrumenty finansowe zgodnie z ofertą produktową Banku),
- poziomu rezygnacji i wysokości zwracanego wynagrodzenia, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe lub grupy ubezpieczeń, zgodnie z ofertą produktową Banku,
- liczby umów ubezpieczenia kontynuowanych po wcześniejszej spłacie kredytu lub pożyczki, wraz z informacją o produktach kredytowych, z którymi były powiązane,
- zakresu czynności wykonywanych przez Bank na rzecz zakładu ubezpieczeń w trakcie trwania umowy ubezpieczenia,
- efektów analizy raportów zarządczych dotyczących wyników poszczególnych linii biznesowych, instrumentów finansowych zgodnie z ofertą produktową Banku, usług bankowych.

W wyniku oceny bezpośredniego powiązania Grupa może stwierdzić:

- występowanie bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu oraz rozliczania metodą efektywnej stopy procentowej i ujmowania w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania skutkujący ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych w przychodach z tytułu prowizji zgodnie z MSR 18,
- występowanie produktu złożonego z instrumentu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego skutkującego podziałem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktu ubezpieczeniowego na podstawie wydzielenia wartości godziwej oferowanego instrumentu finansowego oraz wartości godziwej produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z tym instrumentem finansowym.

W przypadku zidentyfikowania produktu złożonego wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dzielone jest pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywanie czynności pośrednictwa. Podział wynagrodzenia dokonywany jest w proporcji wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości. Wycena wartości godziwej usługi pośrednictwa oraz instrumentu finansowego przeprowadzana jest w oparciu o dane rynkowe. W przypadku świadczenia czynności lub usług posprzedażowych wynikających z oferowanego produktu ubezpieczeniowego, odpowiednia część wynagrodzenia alokowanego do usługi pośrednictwa rozliczana jest w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia zgodnie z metodą zaawansowania usługi, przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów.

Bank dokonuje szacunku części wynagrodzenia, które będzie zwracane (np. z tytułu wypowiedzenia przez klienta umowy ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów) w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego. Oszacowana część wynagrodzenia odraczana jest w czasie do wysokości przewidywanych zwrotów.

Bank dokonuje szacunku ponoszonych kosztów związanych ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych zgodnie ze stosowaną metodą rozliczania przychodów i kosztów w zależności od formy sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Bank dokonuje podziału kosztów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego na bezpośrednio związane oraz pozostałe niepowiązane bezpośrednio koszty, w tym koszty stałe (ujmowane w momencie poniesienia). Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego rozliczane są zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Współczynniki portfelowe w wycenie ekspozycji

Na podstawie danych historycznych wyznaczane są parametry portfelowe niezbędne do określenia wysokości odpisów m.in. PD (prawdopodobieństwo niewypłacalności), RR (stopa odzysku) oraz CR (wskaźnik uzdrowień). Dodatkowo na potrzeby ujęcia w ocenie grupowej w kalkulacji odpisów scenariusza spłaty ekspozycji zgodnie z umową wyznaczane jest dodatkowe PD dla ekspozycji, dla których nie została zaraportowana przesłanka utraty wartości dotycząca braku lub opóźnień w spłacie (prawdopodobieństwo niewypłacalności wyznaczane w zależności od typu zaraportowanej przesłanki utraty wartości). Na potrzeby estymacji stóp odzysków (RR) oraz wskaźników uzdrowień (CR) wykorzystywane są informacje o atrybutach ekspozycji na moment zaraportowania przesłanki utraty wartości dotyczącej braku lub opóźnień w spłacie takich jak: wartość ekspozycji, miesiąc trwania ekspozycji czy informacja o poziomie LTV (dla portfela kredytów hipotecznych). Wszystkie parametry portfelowe są wyznaczane niezależnie dla każdej grupy produktowej przy wykorzystaniu metod statystycznych. Estymacja parametrów jest dokonywana na historycznej bazie ekspozycji z częstotliwością miesięczną, przy jednoczesnym ograniczaniu wpływu danych nieadekwatnych do aktualnego poziomu ryzyka portfela kredytowego, np. nie uwzględnianiu w estymacji PD danych starszych niż 12 miesięcy, a na potrzeby CR danych starszych niż 24 miesiące. Na potrzeby estymacji RR Grupa wykorzystuje szeregi czasowe długości 60 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach możliwa jest dodatkowa ekspercka korekta parametrów portfelowych w celu odzwierciedlenia oddziaływania bieżących warunków. Zgodnie z przyjętymi przez Grupę zasadami, metodyka estymacji parametrów oraz przyjęte założenia (w tym podział na homogeniczne grupy kredytów) podlegają regularnemu przeglądowi, w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy ich rzeczywistymi a prognozowanymi wartościami.

Dla określenia wartości odpisu dla każdego zdefiniowanego portfela określa się również maksymalny okres kwarantanny dla ekspozycji będących w stanie kwarantanny, okres uprawdopodobnienia się restrukturyzacji, warunki przejścia ekspozycji z utraty wartości w stan kwarantanny i inne.

Dla potrzeb określenia wartości odpisu IBNR dla zdefiniowanych portfeli Grupa przeprowadza analizy długości okresu, w którym następuje ujawnienie strat poniesionych, czyli tzw. LIP (ang. *loss identification period*). Analizy te przeprowadzane są na podstawie obserwowanych wpływów na rachunki w Banku oraz przeterminowań i wejścia w utratę wartości dla danego klienta. Grupa przeprowadza również back testy poziomu LIP na podstawie bezpośredniego telefonicznego ankietowania klientów. Natomiast na potrzeby estymowania prawdopodobieństwa niewypłacalności dla ekspozycji z zaraportowanymi przesłankami utraty wartości innymi niż brak spłat lub opóźnienia w spłacie Grupa przyjmuje okres LIPNONPERF równy 12 miesięcy.

Konsolidacja jednostki specjalnego przeznaczenia

W związku z przeprowadzoną w listopadzie 2015 roku transakcją sekurytyzacji wierzytelności wynikających z nabytych przez Getin Noble Bank S.A. portfeli umów leasingu dokonano analizy ryzyk, korzyści oraz istoty działalności spółki specjalnego przeznaczenia GNB Leasing Plan Ltd. (SPV) w świetle zapisów MSSF 10. Na bazie wyciągniętych wniosków uznano, iż z istoty powiązań między SPV a Bankiem wynika, że SPV jest kontrolowana przez Bank. W związku z tym SPV została objęta konsolidacją metodą pełną, pomimo iż Grupa nie posiada zaangażowania kapitałowego w tej jednostce.

6.2. Niepewność szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Grupę szacunków oraz przyjęcia założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Grupy, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Grupa podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Szacunki dokonywane na koniec każdego okresu sprawozdawczego odzwierciedlają warunki, które istniały na te daty (np. kurs walutowy, stopy procentowe, ceny rynkowe). Obszary, dla których Grupa dokonała szacunków obejmują:

Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika lub grupy aktywów finansowych. Grupa ocenia czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwe do wiarygodnego zmniejszenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnego kredytu w celu oszacowania utraty wartości. Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one nastąpią są poddawane regularnym przeglądom w celu identyfikacji różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

Niepewność związana jest z szacunkami utraty wartości portfela (zarówno w odniesieniu do ekspozycji, dla których zostały zaraportowane przesłanki utraty wartości jak i dla ekspozycji, dla których strata zaszła, ale nie została zaraportowana – dla tych ekspozycji tworzony jest odpis tzw. IBNR na zaistniałe, ale niezaraportowane straty), co wynika z przyjętych założeń oraz specyfiki stosowanych modeli statystycznych.

W 2016 roku Getin Noble Bank S.A. wprowadził zmiany do stosowanej metodologii pod kątem prowadzonego projektu IRB. Istotnym elementem nowego modelu jest rozszerzenie zakresu danych historycznych oraz ilości atrybutów wykorzystywanych do szacunków w oparciu o prowadzone prace w ramach projektu IRB. Zmiany w głównej mierze dotyczyły oznaczania defaultów (m.in. dostosowanie proggu istotności ekspozycji do wytycznych IRB dla ekspozycji detalicznych) oraz skutecznego uzdrowienia ekspozycji z defaultu (dodatkowo uwzględnienie przesłanek jakościowych), a co za tym idzie estymacji parametrów portfelowych (m. in. dokonano przejścia na macierze i estymatory ilościowe, dostosowano metodykę estymacji parametrów do nowych oznaczeń defaultu oraz wprowadzono głębsze podziały portfeli na potrzeby estymacji wskaźników odzysków i uzdrowień w celu lepszego dopasowania ryzyka kredytowego - ze względu na atrybuty ekspozycji z momentu wejścia w default np. czasokres trwania kredytu, kwota ekspozycji, poziom LTV). W ślad za tymi zmianami dokonano aktualizacji wzorów do kalkulacji odpisów aktualizujących. Ponadto Bank zdecydował o uaktualnieniu poziomu dla ekspozycji indywidualnie znaczących i podniósł próg z 1 mln zł do 2 mln zł, jak również uwzględnił w szacowaniu stóp odzysków kategorie, dla których ze względu na licznosc obserwacji możliwe było oszacowanie poziomu RR (wydłużenie czasokresu realizacji odzysków do 97 miesięcy w stanie default). Ze względu

na złożony i wielopłaszczyznowy charakter zmian, a także sposób implementacji w systemach informatycznych, dokładne oszacowanie ich wpływu na poziom odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2016 roku jest na datę przygotowania niniejszego sprawozdania niemożliwe.

Instrumenty pochodne oraz aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Wartość godziwą instrumentów pochodnych, aktywów finansowych i zobowiązań finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując powszechnie uznane techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzone przed ich zastosowaniem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku, jednakże w pewnych okolicznościach stosowane jest oszacowanie niepewności przez Bank (takich jak ryzyko kontrahenta, zmienności i korelacje rynkowe). Zmiana założeń dotyczących tych czynników może wpłynąć na wyceny niektórych instrumentów finansowych.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych

Grupa dokonuje szacunków wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych. Szacunek odzwierciedla warunki rynkowe na dzień wyceny i jest dokonywany na podstawie aktualnych wycen nieruchomości.

Utraty wartości innych aktywów trwałych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych, innych czynników. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Grupa opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

Wycena rezerw z tytułu odpraw emerytalnych

Rezerwa z tytułu odpraw emerytalnych została oszacowana za pomocą metod aktuarialnych przez niezależnego aktuarium, przyjęte w tym celu założenia są aktualizowane na koniec każdego roku obrotowego.

Utrata wartości firmy

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz w roku oraz każdorazowo w przypadku wystąpienia przesłanek utraty wartości firmy.

Grupa ocenia, czy na datę bilansową nie zaistniały przesłanki powodujące, iż wartość bilansowa wartości firmy nie jest niższa od jej wartości odzyskiwanej. W tym celu sporządzany jest corocznie test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy – niezależnie od tego, czy istnieją przesłanki, które wskazują, iż nastąpiła utrata wartości. Test przeprowadzany jest zgodnie z MSR 36.

Wartość odzyskiwalna szacowana jest na podstawie wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU), które zostały przyporządkowane do wartości firmy. CGU odpowiadają najniższemu poziomowi, na którym wartość firmy jest monitorowana na potrzeby zarządcze, nie wyżej niż na poziomie segmentu.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania Grupa oczekuje z tytułu dalszego użytkowania CGU. Wartość użytkowa uwzględnia wartość rezydualną CGU, która obliczana jest poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu określonej stopy wzrostu.

Prognozy dotyczące przyszłych przepływów opiewają na okres 5 lat oraz opierają się na:

- historycznych danych odzwierciedlających potencjał CGU w zakresie generowania przepływów pieniężnych,
- projekcji bilansu oraz rachunku zysków i strat CGU na dzień sporządzania testu na utratę wartości,
- prognozach bilansu i rachunku zysków i strat na okres objęty prognozą,
- założeniach zawartych w budżecie Grupy,
- analizie przyczyn rozbieżności pomiędzy prognozami a faktycznie uzyskanymi przepływami środków pieniężnych.

Przyszłe przepływy będące podstawą obliczenia wartości użytkowej odzwierciedlają wartość potencjalnych dywidend/ dokapitalizowania przy założeniu określonego poziomu wypracowanego zysku oraz poziomu kapitału regulacyjnego, koniecznego do utrzymania założonego poziomu adekwatności kapitałowej. Wartość bieżąca przyszłych przepływów obliczana jest przy zastosowaniu adekwatnej stopy dyskontowej, uwzględniającej stopę wolną od ryzyka, premię za ryzyko, premię za niską kapitalizację oraz premię za ryzyko specyficzne. Wartość bieżąca przyszłych przepływów przyrównywana jest do bilansowej wartości (na dzień sporządzania testu) dla sumy wartości firmy oraz wartości aktywów netto CGU (funduszy własnych oraz zysku CGU).

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Szacując długość okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych uwzględniane są m.in.:

- dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywności wykorzystania itp.,
- utrata przydatności z przyczyn technologicznych,
- okres sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów oraz prawne i inne ograniczenia okresu użytkowania,
- zależność okresu użytkowania składników aktywów od okresu użytkowania pozostałych aktywów,
- inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych, bądź też w sytuacji, kiedy szacowany okres użytkowania jest krótszy, przyjmuje się szacowany okres użytkowania. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Mimo, że zastosowane szacunki opierają się na najlepszej wiedzy, rzeczywiste rezultaty mogą różnić się od przyjętych szacunków. Zgodność rzeczywistych wyników i dokonanych szacunków jest weryfikowana w okresach sprawozdawczych.

6.3. Zmiana szacunków

W bieżącym okresie sprawozdawczym Grupa nie zmieniła obszarów, dla których dokonała szacunków.

7. Korekty błędów poprzednich okresów

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Grupa nie dokonała korekt błędów poprzednich okresów.

8. Wynik z tytułu odsetek

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Przychody z tytułu:		
kredytów i pożyczek oraz należności leasingowych	2 249 470	2 463 752
należności od banków i instytucji finansowych	5 803	15 781
instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności	243 100	226 086
pochodnych instrumentów finansowych	226 029	271 777
rezerwy obowiązkowej	27 721	29 097
Razem przychody z tytułu odsetek	2 752 123	3 006 493
w tym:		
przychody związane z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano utratę wartości	200 658	226 215
przychody obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, odnoszące się do aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 526 094	2 734 716
Koszty z tytułu:		
zobowiązań wobec klientów	1 275 930	1 569 538
zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	46 978	57 654
pochodnych instrumentów finansowych	(54 082)	27 136
dłużnych papierów wartościowych	166 617	156 455
Razem koszty z tytułu odsetek	1 435 443	1 810 783
w tym:		
koszty obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, odnoszące się do zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 489 525	1 783 647
Wynik z tytułu odsetek	1 316 680	1 195 710

9. Wynik z tytułu prowizji i opłat

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Przychody z tytułu:		
kredytów i pożyczek oraz leasingu	25 735	50 648
obsługi rachunków bankowych	37 019	46 628
kart płatniczych i kredytowych	45 805	42 084
produktów inwestycyjnych i zarządzania aktywami	103 893	175 190
ubezpieczeń	67 853	183 902
działalności maklerskiej	33 651	27 737
pozostałe przychody z tytułu prowizji i opłat	1 697	3 622
Razem przychody z tytułu prowizji i opłat	315 653	529 811
Koszty z tytułu:		
kredytów i pożyczek oraz leasingu	10 836	16 986
kart płatniczych i kredytowych	45 995	42 938
produktów inwestycyjnych i bankowych oraz zarządzania aktywami	105 421	110 446
ubezpieczeń	9 239	13 291
działalności maklerskiej	7 964	11 218
pozostałe koszty z tytułu prowizji i opłat	9 811	8 083
Razem koszty z tytułu prowizji i opłat	189 266	202 962
Wynik z tytułu prowizji i opłat	126 387	326 849

10. Przychody z tytułu dywidend

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Dywidendy otrzymane:		
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	5 521	4 612
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu	-	12
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	5 951	9 497
Razem przychody z tytułu dywidend	11 472	14 121

11. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Wynik na instrumentach finansowych, w tym:	(1 538)	838
na instrumentach dłużnych	3 249	4 889
na instrumentach kapitałowych	(4 421)	(4 170)
na instrumentach pochodnych	(366)	119
Różnice kursowe dotyczące kredytów walutowych i indeksowanych	16 293	17 255
Pozostałe różnice kursowe	20 427	18 590
Razem wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	35 182	36 683

12. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej z odniesieniem zmian na pozostałe całkowite dochody, w tym:		
na instrumentach dłużnych	17 586	21 241
na instrumentach kapitałowych	67 642	2 718
Razem wynik na pozostałych instrumentach finansowych	85 228	23 959

W wyniku na instrumentach kapitałowych w 2016 roku ujęto wynik ze sprzedaży akcji Biura Informacji Kredytowej S.A. oraz przychód z tytułu rozliczenia transakcji VISA Europe Ltd.

13. Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

W dniu 10 lutego 2016 roku Getin Noble Bank S.A. podpisał z LC Corp B.V. umowę sprzedaży 50,72% posiadanych udziałów we wspólnym przedsięwzięciu Getin Leasing S.A. Zamknięcie transakcji nastąpiło 29 lutego 2016 roku.

Poniżej zaprezentowano rozliczenie wyniku Grupy na transakcji sprzedaży akcji spółki Getin Leasing S.A.:

	tys. zł
Przychód ze sprzedaży akcji	180 043
Wartość sprzedanych udziałów wycenionych metodą praw własności	(134 602)
Koszty transakcyjne	(21)
Zysk brutto	45 420
Podatek dochodowy*	(5 690)
Zysk netto	39 730

* W pozycji „Podatek dochodowy” rozliczono ujętą w 2015 roku rezerwę na podatek odroczony.

W 2015 roku Getin Noble Bank S.A. dokonał sprzedaży 3 712 akcji jednostki zależnej Getin Leasing S.A., stanowiących 49,28% kapitału zakładowego oraz 49,28% udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki na rzecz Getin Holding S.A. i utracił samodzielnią kontrolę nad spółką. Zysk brutto Grupy z tytułu tej transakcji wyniósł 134 646 tys. zł. Ponadto, Bank i Getin Holding S.A. podpisały umowę w przedmiocie wykonywania wspólnej kontroli nad Getin Leasing S.A. ustalającą zasady współpracy w ramach zarządzania spółką.

14. Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
Pozostałe przychody operacyjne:		
przychody z czynszów	8 255	8 423
przychody ze sprzedaży produktów i usług, towarów i materiałów	10 633	13 192
odzyskane koszty sądowe i windykacji	8 204	6 351
rozwiązanie rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów	2 635	2 401
zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	3 211	1 542
przychody z tytułu odzyskanych należności nieściągalnych	728	2 546
przychody z działalności leasingowej	-	13 445
przychody z działalności maklerskiej	6 032	4 679
pozostałe przychody	12 808	9 656
Razem pozostałe przychody operacyjne	52 506	62 235
Pozostałe koszty operacyjne:		
koszty czynszów	2 849	3 616
koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	11 695	15 166
wyndykacja i monitoring należności, w tym koszty sądowe	39 791	40 070
utworzenie rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów	29 283	7 991
koszty związane z produktami inwestycyjnymi	1 910	2 994
koszty promocji i nagród dla klientów	16 786	27 745
straty netto z korekt wyceny wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	17 607	15 226
zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	4 759	5 058
pozostałe koszty	10 956	14 323
Razem pozostałe koszty operacyjne	135 636	132 189
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	(83 130)	(69 954)

15. Koszty działania

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Świadczenia pracownicze	386 696	392 935
wynagrodzenia	327 230	330 403
narzuty na wynagrodzenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	59 466	62 182
wycena programów opcji menedżerskich	-	350
Zużycie materiałów i energii	20 965	28 161
Usługi obce, w tym:	240 792	305 214
marketing i reklama	28 163	66 937
usługi IT	40 079	32 830
wynajem i dzierżawa	101 231	111 776
usługi ochrony i cash processingu	6 017	6 634
usługi telekomunikacyjne i pocztowe	30 405	36 970
usługi prawne i doradcze	8 727	12 674
inne usługi obce	26 170	37 393
Podatki i opłaty	10 593	143 050 ¹⁾
Opłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego i Komisji Nadzoru Finansowego	114 230 ³⁾	241 575 ²⁾
Amortyzacja	80 219	72 430
Pozostałe koszty	5 545	9 612
Razem koszty działania	859 040	1 192 977

¹⁾ w tym 134 056 tys. zł z tytułu rezerwy na składki na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców,

²⁾ w tym 116 915 tys. zł z tytułu wpłaty do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego dot. upadłości Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie (SK Banku),

³⁾ w tym 7 686 tys. zł z tytułu wpłaty do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego dot. upadłości Banku Spółdzielczego w Nadarzynie.

16. Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	646 696	421 533
korporacyjne	100 413	28 061
samochodowe	31 117	(15 950)
hipoteczne	254 103	207 446
detaliczne	261 063	201 976
Należności od banków	(476)	221
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	(1 175)	(1 207)
Należności z tytułu leasingu finansowego	-	11 171
Zobowiązania pozabilansowe	609	(1 705)
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	13 900	-
Razem wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	659 554	430 013

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących / rezerw na początek okresu	2 387 467	3 730 062
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w rachunku zysków i strat	659 554	430 013
Wykorzystanie - spisane	(78 465)	(784 053)
Wykorzystanie - sprzedaż portfela	(134 717)	(714 850)
Inne zmniejszenia netto	(142 434)	(273 705)
Wartość odpisów aktualizujących / rezerw na koniec okresu	2 691 405	2 387 467

17. Podatek dochodowy

Bieżący podatek dochodowy od osób prawnych obliczany jest zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi. Podstawę obliczeń stanowi wynik bilansowy brutto skorygowany o koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów, dochody nie podlegające opodatkowaniu oraz inne przychody i koszty zmieniające podstawę opodatkowania określone w ustawie z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych wraz z późniejszymi zmianami.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczonej jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Główne pozycje wpływające dodatkowo na wysokość obciążenia podatkowego w rachunku zysków i strat to wartość otrzymanych dywidend od podmiotów zależnych, które nie są włączone do podstawy opodatkowania, opłata ostrożnościowa do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego oraz podatek od niektórych instytucji finansowych.

Ponadto Grupa z uzyskanego dochodu podatkowego rozliczyła w 2016 roku straty podatkowe z lat ubiegłych w kwocie 105 137 tys. zł.

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
Bieżący podatek dochodowy	10 147	10 843
Bieżące obciążenie podatkowe	10 170	7 884
Korekty dotyczące bieżącego podatku z lat ubiegłych	(23)	2 959
Odroczony podatek dochodowy	5 789	7 769
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(14 187)	116 219
Korekty dotyczące odroczonego podatku z lat ubiegłych	-	478
Strata podatkowa	19 976	(108 928)
Obciążenie podatkowe w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	15 936	18 612
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Bieżący podatek dochodowy	-	-
Odroczony podatek dochodowy	(15 039)	10 219
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych, w tym:	(15 039)	10 219
związany z instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	(17 862)	(655)
związany z efektem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	2 801	10 866
związany z zyskami/ stratami aktuarialnymi	22	8
Obciążenie/ (korzyść) podatkowa w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(15 039)	10 219
Razem podstawowe składniki obciążenia podatkowego	897	28 831

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

 Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (dane w tys. zł)

Uzgodnienie obciążenia podatkowego w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Zysk/ (strata) brutto przed podatkiem	(22 712)	72 957
Podatek według stawki 19%	(4 316)	13 862
Wpływ przychodów nie podlegających opodatkowaniu	(3 691)	(14 917)
Wpływ kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodu	26 806	32 114
Wpływ różnic przejściowych powstałych w związku z kalkulacją podatku odroczonego w spółkach leasingowych działających w formie SKA *	-	(34 844)
Wpływ pozostałych różnic trwałych	(2 863)	22 397
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	15 936	18 612

* różnice dotyczą okresu do 31 marca 2015 roku tj. do momentu utraty kontroli nad Grupą Getin Leasing S.A.

2016	Stan na 01.01.2016 tys. zł	Zmiany w okresie			Stan na 31.12.2016 tys. zł
		Odniesione na wynik finansowy tys. zł	Odniesione na inne całkowite dochody tys. zł	Nabycia/ zbycia jednostek tys. zł	
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	41 845	(240)	-	-	41 605
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów i lokat	71 027	(18 559)	-	-	52 468
Amortyzacja (środki trwałe sfinansowane z ulgi inwestycyjnej)	553	(32)	-	-	521
Koszty prowizji zapłaconych z góry	63 909	5 129	-	-	69 038
Nadwyżka amortyzacji podatkowej	18 785	(784)	-	-	18 001
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	5 037	-	(4 106)	-	931
Rezerwa na amortyzację wartości niematerialnych przejętych w ramach ZORG	5 860	(392)	-	-	5 468
Wycena inwestycji we wspólne przedsięwzięcie	25 809	(25 809)	-	-	-
Pozostałe	2 491	4 496	-	-	6 987
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	235 316	(36 191)	(4 106)	-	195 019
Odsetki od depozytów, emisji własnych papierów, instrumentów pochodnych i odsetki od obligacji	103 931	(11 760)	-	-	92 171
Odpisy aktualizujące na należności kredytowe	250 478	15 100	-	-	265 578
Strata podatkowa	120 248	(19 976)	-	-	100 272
Przychody opodatkowane z góry	12 170	(3 527)	-	-	8 643
Rezerwy na przewidywane koszty i zobowiązania	12 449	4 326	-	-	16 775
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	8 341	-	13 756	-	22 097
Wycena związana z wartością zabezpieczeń przepływów pieniężnych	24 994	-	(2 801)	-	22 193
Naliczona składka na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	25 471	(25 471)	-	-	-
Pozostałe	9 233	(672)	(22)	-	8 539
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	567 315	(41 980)	10 933	-	536 268
Aktywa netto	331 999	(5 789)	15 039	-	341 249

2015	Stan na 01.01.2015	Zmiany w okresie			Stan na 31.12.2015
		Odniesione na wynik finansowy	Odniesione na inne całkowite dochody	Nabycia/ zbycia jednostek	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	40 125	1 720	-	-	41 845
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów i lokat	69 005	2 022	-	-	71 027
Amortyzacja (środki trwałe sfinansowane z ulgi inwestycyjnej)	586	(33)	-	-	553
Koszty prowizji zapłaconych z góry	100 129	(36 220)	-	-	63 909
Nadwyżka amortyzacji podatkowej	12 356	6 429	-	-	18 785
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	1 325	-	3 712	-	5 037
Rezerwa na amortyzację wartości niematerialnych przejętych w ramach ZORG	6 229	(369)	-	-	5 860
Wycena inwestycji we wspólne przedsięwzięcie	-	25 809	-	-	25 809
Pozostałe	2 476	236	-	(221)	2 491
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	232 231	(406)	3 712	(221)	235 316
Odsetki od depozytów, emisji własnych papierów, instrumentów pochodnych i odsetki od obligacji	141 889	(37 958)	-	-	103 931
Odpisy aktualizujące na należności kredytowe	365 866	(115 388)	-	-	250 478
Strata podatkowa	29 877	108 928	-	(18 557)	120 248
Przychody opodatkowane z góry	33 351	(21 181)	-	-	12 170
Rezerwy na przewidywane koszty i zobowiązania	15 609	(2 728)	-	(432)	12 449
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	3 974	-	4 367	-	8 341
Wycena związana z wartością zabezpieczeń przepływów pieniężnych	35 860	-	(10 866)	-	24 994
Różnica pomiędzy wartością środków trwałych oddanych w leasing a wartością inwestycji leasingowej netto	281 064	32 400	-	(313 464)	-
Naliczona składka na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	-	25 471	-	-	25 471
Pozostałe	28 445	2 281	(8)	(21 485)	9 233
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	935 935	(8 175)	(6 507)	(353 938)	567 315
Aktywa netto	703 704	(7 769)	(10 219)	(353 717)	331 999

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres 5 lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

18. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Zysk/ (strata) za okres przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w tys. zł)	(42 338)	44 166
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	883 381 106	883 381 106
Podstawowy zysk/ (strata) przypadający na jedną akcję (w zł)	(0,05)	0,05

Rozwodniona zysk przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozważających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe.

W 2016 i 2015 roku Getin Noble Bank S.A. nie emitował obligacji zamiennych na akcje ani opcji na akcje. Wartość rozwodnionego zysku/ (straty) przypadającego na jedną akcję jest równa wartości podstawowego zysku/ (straty) przypadającego na jedną akcję.

19. Kasa, środki w Banku Centralnym

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Gotówka	179 465	170 250
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	2 972 719	2 554 211
Inne środki	11	11
Razem kasa, środki w Banku Centralnym	3 152 195	2 724 472

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach w Banku Centralnym do bieżących rozliczeń pieniężnych, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tych rachunkach w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy referencyjnej NBP. Na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku oprocentowanie to wynosiło 1,35%.

20. Należności od banków i instytucji finansowych

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Rachunki bieżące	1 178 576	2 295 811
Lokaty i inne należności	254	206
Razem należności od banków i instytucji finansowych	1 178 830	2 296 017
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(625)	(1 101)
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	1 178 205	2 294 916

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Wartość należności oprocentowanych stopą zmienną	1 178 142	2 293 808
Wartość należności oprocentowanych stopą stałą	63	1 108
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	1 178 205	2 294 916

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Bieżące należności i depozyty O/N	1 178 576	2 295 810
Należności terminowe o okresie spłaty:	254	207
do 1 miesiąca	116	11
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	11	16
od 3 miesięcy do 1 roku	51	65
od 1 roku do 5 lat	76	115
Razem należności od banków i instytucji finansowych	1 178 830	2 296 017
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(625)	(1 101)
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	1 178 205	2 294 916

W pozycji należności bieżące zaprezentowano rachunki bieżące innych banków oraz należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych.

21. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Instrumenty kapitałowe, w tym:	3 600	1 079
notowane na giełdach	1 189	1 079
nienotowane na giełdach	2 411	-
Instrumenty dłużne, w tym emitowane przez:	8 379	16 066
banki i podmioty finansowe	14	260
podmioty niefinansowe	8 365	15 806
Certyfikaty inwestycyjne	987	725
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	12 966	17 870

Wartość godziwa akcji spółek notowanych na giełdzie została ustalona w oparciu o publikowane notowania cen z aktywnego rynku.

22. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Udziały i akcje w innych jednostkach, w tym:	161 882	166 817
nienotowane	161 882	166 817
Prawa do akcji w innych jednostkach, w tym:	10 090	-
nienotowane	10 090	-
Razem aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	171 972	166 817

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują wyłącznie aktywa finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

W ramach publicznej oferty akcji zwykłych na okaziciela serii E spółki Open Finance S.A. Bank nabył 10 777 135 praw do akcji nowej emisji, w tym 8 698 635 praw do akcji zostało zaklasyfikowanych jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy. Z dniem 10 stycznia 2017 roku prawa do akcji zostały wprowadzone w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym GPW S.A.

Udziały i akcje w innych, nienotowanych jednostkach obejmują pakiet 858 334 akcji zwykłych imiennych Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A. (TU Europa), o łącznej wartości nominalnej 3 433 tys. zł, stanowiących łącznie 9,08% kapitału zakładowego spółki i uprawniających łącznie do 9,08% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Wartość godziwa akcji TU Europa na dzień 31 grudnia 2016 roku została oszacowana na podstawie wyceny spółki sporządzonej przez niezależny podmiot specjalizujący się w tego typu usługach. Do wyceny wykorzystano kombinację trzech metod:

- metody wskaźnikowej opartej o wskaźniki Cena/ Zysk w szeregu dokonanych porównań retrospektywnych oraz prospektywnych,
- metody wskaźnikowej opartej o wskaźnik Cena/ Wartość księgowa, gdzie wskaźnik ten został ustalony dla grupy porównawczej na dzień 31 grudnia 2016 roku,
- metody dochodowej zakładającej modelowanie wyniku finansowego jednostki w kolejnych latach i jej zdolności do wypłaty dywidendy przy założeniu utrzymania odpowiedniego poziomu marginesu wypłacalności.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

 Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (dane w tys. zł)

23. Pochodne instrumenty finansowe

Poniższa tabela prezentuje wartości nominalne instrumentów bazowych i wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych według terminów wymagalności:

	31.12.2016	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Wartość godziwa	
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	aktywa tys. zł	zobowiązania tys. zł
Transakcje walutowe	Swap walutowy	6 519 917	1 162 068	-	-	-	7 681 985	11 473	12 547
	Zakup	3 253 508	586 058	-	-	-	3 839 566		
	Sprzedaż	3 266 409	576 010	-	-	-	3 842 419		
	CIRS	-	1 238 380	7 115 381	26 687 979	-	35 041 740	7 199	1 628 030
	Zakup	-	581 796	3 429 486	12 716 190	-	16 727 472		
	Sprzedaż	-	656 584	3 685 895	13 971 789	-	18 314 268		
	FX/Skup/Sprzedaż	-	116	37 177	-	7 427	44 720	851	228
	Zakup	-	-	28 715	-	869	29 584		
	Sprzedaż	-	116	8 462	-	6 558	15 136		
	Forward	36 852	65 728	7 000	-	-	109 580	883	2 000
	Zakup	18 496	32 951	3 496	-	-	54 943		
	Sprzedaż	18 356	32 777	3 504	-	-	54 637		
	Opcje	-	5 082	22 130	-	-	27 212	6 409	6 409
	Zakup	-	2 541	11 065	-	-	13 606		
Sprzedaż	-	2 541	11 065	-	-	13 606			
Transakcje stopy procentowej	Swap na stopę procentową (IRS)	-	-	-	462 478	400 254	862 732	16 556	2 459
	Zakup	-	-	-	231 239	200 127	431 366		
	Sprzedaż	-	-	-	231 239	200 127	431 366		
	Opcje	8 234	-	16 470	1 619 795	-	1 644 499	8 673	9 217
	Zakup	4 117	-	8 235	809 794	-	822 146		
Sprzedaż	4 117	-	8 235	810 001	-	822 353			
Pozostałe transakcje	Kontrakty na indeksy i surowce	6 011	20 096	139 675	-	-	165 782	9 292	2 770
	Zakup	4 682	19 043	65 960	-	-	89 685		
	Sprzedaż	1 329	1 053	73 715	-	-	76 097		
	Opcje na akcje	-	-	-	-	165 658	165 658	39 393	-
	Zakup	-	-	-	-	165 658	165 658		
	Inne	6	-	2 068	-	-	2 074	1 407	781
	Zakup	-	-	1 454	-	-	1 454		
Sprzedaż	6	-	614	-	-	620			
Razem pochodne instrumenty finansowe	6 571 020	2 491 470	7 339 901	28 770 252	573 339	45 745 982	102 136	1 664 441	

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

 Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (dane w tys. zł)

	31.12.2015	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 m-cy	od 1 roku	powyżej	Razem	Wartość godziwa	
		tys. zł	tys. zł	do 1 roku	do 5 lat	5 lat		aktywa	zobowiązania
				tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Transakcje walutowe	Swap walutowy	11 119 623	1 581 690	-	-	-	12 701 313	8 678	47 575
	Zakup	5 543 050	785 770	-	-	-	6 328 820		
	Sprzedaż	5 576 573	795 920	-	-	-	6 372 493		
	CIRS	1 906 012	1 443 729	7 574 443	15 711 470	781 670	27 417 324	75 581	1 454 238
	Zakup	959 870	664 835	3 686 886	7 343 837	390 835	13 046 263		
	Sprzedaż	946 142	778 894	3 887 557	8 367 633	390 835	14 371 061		
	FX/Skup/Sprzedaż	-	72	53 018	-	9 766	62 856	1 181	152
	Zakup	-	68	33 723	-	-	33 791		
	Sprzedaż	-	4	19 295	-	9 766	29 065		
	Forward	100 949	25 386	52 832	-	-	179 167	3 104	1 420
Zakup	50 581	12 764	27 677	-	-	91 022			
Sprzedaż	50 368	12 622	25 155	-	-	88 145			
Transakcje stopy procentowej	Swap na stopę procentową (IRS)	-	-	67 130	140 924	422 734	630 788	19 385	3 171
	Zakup	-	-	33 565	70 462	211 367	315 394		
	Sprzedaż	-	-	33 565	70 462	211 367	315 394		
	Opcje	-	-	-	1 628 357	-	1 628 357	12 490	12 875
	Zakup	-	-	-	814 070	-	814 070		
Sprzedaż	-	-	-	814 287	-	814 287			
Pozostałe transakcje	Kontrakty na indeksy i surowce	7 802	1 343	148 527	-	-	157 672	8 355	448
	Zakup	3 698	551	66 518	-	-	70 767		
	Sprzedaż	4 104	792	82 009	-	-	86 905		
	Transakcje futures na indeksy	-	9 116	-	-	-	9 116	-	68
	Zakup	-	9 116	-	-	-	9 116		
	Sprzedaż	-	-	-	-	-	-		
	Transakcje futures na akcje	-	872	-	-	-	872	-	-
	Zakup	-	-	-	-	-	-		
	Sprzedaż	-	872	-	-	-	872		
	Opcje na akcje	-	-	-	-	165 658	165 658	39 836	-
	Zakup	-	-	-	-	165 658	165 658		
	Sprzedaż	-	-	-	-	-	-		
	Inne	-	-	1 777	-	-	1 777	301	512
Zakup	-	-	1 032	-	-	1 032			
Sprzedaż	-	-	745	-	-	745			
Razem pochodne instrumenty finansowe	13 134 386	3 062 208	7 897 727	17 480 751	1 379 828	42 954 900	168 911	1 520 459	

24. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Kredyty i pożyczki	43 489 589	45 909 845
Skupione wierzytelności	5 753 081	5 600 442
Należności z tytułu kart płatniczych i kredytowych	86 325	86 849
Razem	49 328 995	51 597 136
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(2 663 202)	(2 372 122)
Razem netto	46 665 793	49 225 014

31.12.2016	Wartość brutto bez utraty wartości tys. zł	Wartość brutto z utratą wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
kredyty korporacyjne	9 393 646	824 655	(11 212)	(297 674)	9 909 415
kredyty samochodowe	1 807 894	335 144	(7 075)	(180 227)	1 955 736
kredyty hipoteczne	27 228 415	4 795 828	(43 903)	(1 440 840)	30 539 500
kredyty detaliczne	3 630 551	1 312 862	(39 741)	(642 530)	4 261 142
Razem	42 060 506	7 268 489	(101 931)	(2 561 271)	46 665 793

31.12.2015	Wartość brutto bez utraty wartości tys. zł	Wartość brutto z utratą wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
kredyty korporacyjne	9 763 059	826 844	(15 620)	(233 124)	10 341 159
kredyty samochodowe	2 366 684	357 589	(9 268)	(176 002)	2 539 003
kredyty hipoteczne	28 883 623	4 473 842	(46 252)	(1 305 726)	32 005 487
kredyty detaliczne	3 747 721	1 177 774	(41 348)	(544 782)	4 339 365
Razem	44 761 087	6 836 049	(112 488)	(2 259 634)	49 225 014

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom o okresie spłaty:		
do 1 miesiąca	5 144 559	4 280 373
od 1 do 3 miesięcy	977 046	1 043 732
od 3 miesięcy do 1 roku	4 010 810	4 433 487
od 1 roku do 5 lat	13 111 687	13 990 655
powyżej 5 lat	26 084 893	27 848 889
Razem	49 328 995	51 597 136
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(2 663 202)	(2 372 122)
Razem netto	46 665 793	49 225 014

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
udzielone jednostkom budżetowym	1 122 499	1 111 586
udzielone podmiotom finansowym innym niż banki	451 234	610 143
udzielone podmiotom niefinansowym innym niż osoby fizyczne	9 966 634	11 039 058
udzielone osobom fizycznym	35 125 426	36 464 227
Razem	46 665 793	49 225 014

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość kredytów i pożyczek o stałej stopie procentowej (w mln zł)	936	695
% całego portfela kredytów i pożyczek	2,01%	1,41%

W 2016 roku Grupa Kapitałowa Getin Noble Bank S.A. dokonała sprzedaży wierzytelności, na które składały się zarówno kredyty z utratą wartości i należności spisane, jak i portfel nie objęty utratą wartości. Nominalna wartość kapitału portfela objętego umowami cesji wyniosła łącznie 934 mln zł (wartość bilansowa portfela wynosiła 818 mln zł, z czego 755 mln zł stanowił portfel wierzytelności leasingowych nie będących w utracie wartości).

W 2015 roku Grupa dokonała sprzedaży portfeli kredytów z utratą wartości oraz należności spisanych o łącznej nominalnej wartości kapitału 1,1 mld zł.

Kredyty we frankach szwajcarskich

Poniżej przedstawiono strukturę oraz jakość kredytów hipotecznych denominowanych i indeksowanych we frankach szwajcarskich:

31.12.2016	Wartość brutto bez utraty wartości tys. zł	Wartość brutto z utratą wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
kredyty hipoteczne	11 243 005	1 817 478	(31 066)	(317 504)	12 711 913

31.12.2015	Wartość brutto bez utraty wartości tys. zł	Wartość brutto z utratą wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
kredyty hipoteczne	11 614 974	1 767 117	(30 303)	(271 740)	13 080 048

W Sejmie są obecnie dyskutowane 3 projekty ustaw dotyczących kredytów walutowych. W lutym 2017 roku sejmowa podkomisja ds. projektów frankowych zwróciła się do Komisji Nadzoru Finansowego o przedstawienie wyliczenia skutków finansowych wdrożenia tych ustaw oraz metodologii tego wyliczenia. Po otrzymaniu wyliczenia podkomisja planuje podjąć decyzje co do dalszych prac nad projektami ustaw. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Grupa nie jest w stanie w wiarygodny sposób oszacować zarówno prawdopodobieństwa wdrożenia dyskutowanych rozwiązań, jak i ich potencjalnego wpływu na sytuację finansową i wyniki Grupy.

W dniu 13 stycznia 2017 roku Komitet Stabilności Finansowej Uchwałą nr 14/2017 wydał rekomendacje dotyczące restrukturyzacji portfela kredytów mieszkaniowych w walutach obcych.

Ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych rekomendowano:

- zakończenie prac nad rozporządzeniem w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach, w szczególności podwyższenie wagi ryzyka do 150% dla ekspozycji walutowych zabezpieczonych hipotekami na nieruchomości mieszkalnej (dotyczy banków stosujących metodę standardową do kalkulacji wymogów kapitałowych, w tym Getin Noble Banku S.A.);
- podwyższenie minimalnej wartości LGD dla ekspozycji zabezpieczonych hipoteką (dotyczy banków stosujących do kalkulacji wymogów kapitałowych metody zaawansowane);
- wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania Funduszu Wsparcia Kredytobiorców prowadzące do większego wykorzystania środków funduszu;

- nałożenie bufora ryzyka systemowego w wysokości 3% z zastosowaniem do wszystkich ekspozycji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Komisji Nadzoru Finansowego rekomendowano:

- aktualizację Metodyki Badania i Oceny Nadzorczej Banków (Metodyka BION) oraz jej poszerzenie o zasady pozwalające przypisać odpowiedni poziom narzutu kapitałowego kolejnym czynnikom ryzyka związanym z walutowymi kredytami mieszkaniowymi;
- uzupełnienie obecnie stosowanych w ramach filara II dodatkowych wymogów kapitałowych związanych z ryzykiem operacyjnym, rynkowym i ryzykiem zbiorowego niewykonywania zobowiązań w zakresie czynników ryzyka związanych z portfelem kredytów walutowych.

Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu rekomendowano:

- uwzględnienie ryzyka związanego z walutowymi kredytami mieszkaniowymi w metodzie wyznaczania składek na fundusz gwarancyjny banków.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wiadomo, w jaki sposób przedstawione rekomendacje zostaną ostatecznie zrealizowane i w związku z tym Bank nie jest w stanie w wiarygodny sposób oszacować ich potencjalnego wpływu na współczynniki kapitałowe, sytuację finansową i wyniki Grupy.

25. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Dłużne instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży brutto	11 882 782	12 475 799
emitowane przez banki centralne	824 780	3 798 693
emitowane przez banki i inne podmioty finansowe	315 727	140 674
emitowane przez podmioty niefinansowe	25 560	42 214
emitowane przez jednostki samorządowe	-	13 781
obligacje rządowe	10 716 715	8 480 437
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(5 051)	(5 051)
emitowane przez podmioty niefinansowe	(5 051)	(5 051)
Razem dłużne instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży netto	11 877 731	12 470 748
Kapitałowe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży brutto	133 705	76 804
emitowane przez banki i inne podmioty finansowe	78 834	67 739
emitowane przez podmioty niefinansowe	54 871	9 065
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(5 153)	(6 328)
emitowane przez podmioty niefinansowe	(5 153)	(6 328)
Razem kapitałowe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży netto	128 552	70 476
Razem instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	12 006 283	12 541 224

Rozliczenie transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc.

W drugim kwartale 2016 roku doszło do finalizacji transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. Getin Noble Bank S.A. jako jeden z beneficjentów transakcji otrzymał w wyniku rozliczenia:

- gotówkę w wysokości 3,7 mln EUR (16,4 mln zł w przeliczeniu po kursie z 21 czerwca 2016 roku),
- 1 357 uprzywilejowanych akcji Visa Inc. Serii C. Akcje uprzywilejowane będą konwertowane na akcje zwykłe Visa Inc. do 2028 roku. Współczynnik konwersji akcji preferowanych na akcje zwykłe może ulegać zmniejszeniu w zależności od przebiegu bieżących i potencjalnych sporów sądowych, w których jedną ze stron będzie Visa Inc.
- należność z tytułu odroczonej płatności w wysokości 0,3 mln EUR płatną w II kwartale 2019 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

Bank wycenia akcje uprzywilejowane do wartości godziwej z uwzględnieniem ryzyka wynikającego z ograniczonej możliwości transferu akcji przez Bank oraz ryzyka zmniejszenia współczynnika konwersji. Akcje uprzywilejowane zaklasyfikowane zostały do portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wycena tych akcji wyniosła 4,9 mln zł.

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży na początek okresu	12 541 224	11 404 889
Zwiększenia	164 950 592	248 570 792
Zmniejszenia	(165 361 869)	(247 452 167)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	1 175	1 207
Zmiany wartości godziwej	(124 839)	16 503
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży na koniec okresu	12 006 283	12 541 224

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży o terminie zapadalności:	11 882 782	12 475 799
do 1 miesiąca	1 750 966	3 833 730
od 1 do 3 miesięcy	31 414	30 214
od 3 miesięcy do 1 roku	1 361 723	1 609 080
od 1 roku do 5 lat	8 025 056	4 373 917
powyżej 5 lat	713 623	2 628 858
Instrumenty kapitałowe o nieokreślonym terminie zapadalności	133 705	76 804
Razem instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży brutto	12 016 487	12 552 603
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(10 204)	(11 379)
Razem instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży netto	12 006 283	12 541 224

Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności brutto	202 641	154 322
emitowane przez jednostki samorządowe	160 347	118 125
emitowane przez podmioty niefinansowe	42 294	36 197
Utrata wartości instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	-	-
Razem instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności netto	202 641	154 322

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności o terminie:	202 641	154 322
do 1 miesiąca	606	62
od 1 do 3 miesięcy	4 274	1 250
od 3 miesięcy do 1 roku	3 880	1 255
od 1 roku do 5 lat	60 366	36 710
powyżej 5 lat	133 515	115 045
Razem instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności brutto	202 641	154 322
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-	-
Razem instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności netto	202 641	154 322

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności na początek okresu	154 322	136 780
Zwiększenia	49 003	67 403
Zmniejszenia	(1 400)	(52 870)
Naliczone odsetki i korekty z tytułu rozliczenia według zamortyzowanego kosztu	716	3 009
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności na koniec okresu	202 641	154 322

26. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie	
	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Z portfela instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży:		
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG	317 975	213 319
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie otrzymanych kredytów	2 825 074	3 611 095
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji repo	259 953	638 420
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie spłaty wierzycelności	92 601	57 848
Razem aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	3 495 603	4 520 682

Getin Noble Bank S.A. będzie utrzymywał portfel aktywów stanowiących zabezpieczenie kredytów do momentu spłaty tych zobowiązań. Zgodnie z art. 369 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji Getin Noble Bank S.A. tworzy fundusz środków gwarantowanych w wysokości określonej uchwałą Rady BFG. Podstawą jest suma środków pieniężnych zgromadzonych w Banku na wszystkich rachunkach stanowiących podstawę obliczenia kwoty rezerwy obowiązkowej.

27. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Informacje o podmiotach stowarzyszonych Grupy przedstawiają się następująco:

	Procentowa wielkość udziałów oraz praw do głosów posiadanych przez Grupę	
	31.12.2016	31.12.2015
Open Finance S.A.	42,15%	42,15%

Spółka Open Finance S.A. ujmowana jest w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności.

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych na początek okresu	347 112	334 919
Udział w zysku/ (stracie) *	(10 100)	12 193
Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości	(13 900)	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych na koniec okresu	323 112	347 112

* Udział w zysku jednostek stowarzyszonych ujęty w skonsolidowanym rachunku zysków i strat został skorygowany o eliminację udziału Banku w niezrealizowanych zyskach z tytułu transakcji pomiędzy Bankiem a spółkami Grupy Open Finance S.A.

Poniżej przedstawiono podsumowanie danych finansowych jednostki stowarzyszonej. Wykazane poniżej informacje stanowią kwoty ze skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. sporządzonych zgodnie z MSSF.

	31.12.2016	31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
Aktywa trwałe	550 966	524 951
Aktywa obrotowe	80 581	110 922
Zobowiązania krótkoterminowe	121 636	128 241
Zobowiązania długoterminowe	122 296	110 162

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
Przychody ze sprzedaży	317 831	370 870
Zysk/ (strata) netto *	(23 941)	28 927
Całkowite dochody razem *	(23 941)	28 927

* Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej

Wartość udziałów w spółce Open Finance S.A., dla której istnieją opublikowane notowania rynkowe według kursu giełdowego na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 32 303 tys. zł.

Badanie utraty wartości inwestycji w jednostkę stowarzyszoną Open Finance S.A.

W celu weryfikacji, czy wystąpiła utrata wartości inwestycji w jednostkę stowarzyszoną zgodnie z MSR 36 porównywana jest wartość bilansowa inwestycji z jej wartością odzyskiwalną, czyli wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej. Wartość użytkowa inwestycji została oszacowana w oparciu o planowane wyniki Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. na podstawie budżetów zatwierdzonych przez kierownictwo spółki. Prognozy przepływów pieniężnych opracowano dla trzyletniego okresu planistycznego, a następnie przyjęto wartość rezydualną w postaci przepływu realnie stałego na podstawie wyników w trzecim okresie prognozy.

Stopę dyskontową przyjęto na bazie kosztu kapitału własnego Open Finance S.A. wyliczonego z wykorzystaniem współczynnika beta dla spółek porównywalnych. Stopa dyskontowa została podwyższona ze względu na występującą niepewność co do utrzymania się obecnego poziomu stopy procentowej wolnej od ryzyka oraz w celu uwzględnienia ryzyka niespełnienia się prognoz finansowych spółki - stopa została wyznaczona na poziomie 8,58%.

Poza przepływami wynikającymi z prognozowanych zysków Grupy Kapitałowej Open Finance S.A., dokonano również analizy synergii działalności jednostki stowarzyszonej z Getin Noble Bankiem S.A. Efekty finansowe zidentyfikowanych obszarów synergii zostały oszacowane i zdyskontowane kosztem kapitału własnego Open Finance S.A. podwyższonego o narzut w związku z ryzykiem związanym z realizacją efektów synergii - stopa dyskontowa dla synergii wyniosła 10,58%.

Za wartość odzyskiwalną inwestycji w jednostkę stowarzyszoną przyjęto wartość przepływów pieniężnych zdyskontowanych według powyższych założeń powiększoną o saldo gotówki oraz aktywów nieoperacyjnych w skonsolidowanym bilansie Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. Wartość odzyskiwalna wyznaczona w opisany sposób jest następnie porównywana z wartością bilansową inwestycji. W 2016 roku stwierdzono utratę wartości inwestycji w spółkę stowarzyszoną Open Finance S.A. i ujęto odpis aktualizujący w wysokości 13,9 mln zł.

28. Inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach

W dniu 10 lutego 2016 roku Getin Noble Bank S.A. podpisał z LC Corp B.V. umowę sprzedaży 50,72% posiadanych udziałów we wspólnym przedsięwzięciu Getin Leasing S.A. Zamknięcie transakcji nastąpiło 29 lutego 2016 roku.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa nie posiadała inwestycji we wspólne przedsięwzięcia.

	Procentowa wielkość udziałów oraz praw do głosów posiadanych przez Grupę	
	31.12.2016	31.12.2015
Getin Leasing S.A.	-	50,72%

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach na początek okresu	172 338	-
Nabycie/(zbycie) udziałów	(134 602)	150 072
Udział w zysku	304	22 266
Otrzymane wypłaty z zysku	(38 040)	-
Inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach na koniec okresu	-	172 338

29. Wartości niematerialne

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Patenty i licencje	151 996	127 551
Wartość firmy	51 307	51 307
Inne wartości niematerialne	34 744	41 891
Nakłady na wartości niematerialne	52 179	47 798
Razem wartości niematerialne	290 226	268 547

Getin Noble Bank S.A. ujmuje na dzień 31 grudnia 2016 roku wartości niematerialne w postaci relacji z klientami depozytowymi (ang. *Core Deposit Intangible*) w kwocie 34 551 tys. zł, które zostały zidentyfikowane i wycenione w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DnB Nord Polska S.A. oraz DZ Bank Polska S.A. w wartości początkowej 58 807 tys. zł. Relacje z klientami odzwierciedlają korzyści w postaci uzyskania tańszego źródła finansowania działalności Banku i są wycenione według bieżącej wartości przyszłych korzyści w postaci różnicy pomiędzy kosztem finansowania działalności Banku ze źródeł zewnętrznych a kosztem oprocentowania przejętych rachunków bieżących z uwzględnieniem oszacowanych zachowań klientów.

Relacje z klientami depozytowymi podlegają amortyzacji liniowej przez okres 104 miesięcy, tj. okres w jakim zgodnie z założeniami spodziewana jest realizacja większości korzyści ze składników wartości niematerialnych. Pozostały okres amortyzacji od końca 2016 roku to odpowiednio 61 miesięcy dla relacji zidentyfikowanych w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DnB Nord Polska S.A. i 64 miesiące dla relacji zidentyfikowanych w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DZ Bank Polska S.A.

Wartość firmy powstała z przejęcia w 2004 roku Banku Przemysłowego S.A. w Łodzi. Na każdą datę bilansową Bank ocenia, czy nie zaistniały przesłanki powodujące, iż wartość bilansowa wartości firmy nie jest niższa od jej wartości odzyskiwalnej. W tym celu, zgodnie z MSR 36, sporządzany jest corocznie test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy – niezależnie od tego, czy istnieją przesłanki, które wskazują, iż nastąpiła utrata wartości.

Badanie utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy z przejęcia Banku Przemysłowego S.A.

Wartość odzyskiwalna szacowana jest na podstawie wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU), które zostały przyporządkowane do wartości firmy powstałej z przejęcia Banku Przemysłowego S.A. Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych za okres 5 lat z uwzględnieniem wartości końcowej (rezydualnej) CGU. Wartość rezydualna CGU obliczana jest poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu długoterminowej stopy wzrostu przyjętej na poziomie założonego przez NBP długoterminowego celu inflacyjnego (2,5%).

Prognozy dotyczące przyszłych przepływów opiewają na okres 5 lat oraz opierają się na:

- historycznych danych odzwierciedlających potencjał CGU w zakresie generowania przepływów pieniężnych,
- projekcji bilansu oraz rachunku zysków i strat CGU na dzień sporządzania testu na utratę wartości (według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku szacowana wartość aktywów netto CGU wynosiła 3 189 mln zł, natomiast wartość bilansowa CGU 342 mln zł),
- prognozach bilansu i rachunku zysków i strat na okres objęty prognozą,
- założeniach zawartych w budżecie Banku,
- analizie przyczyn rozbieżności pomiędzy przeszłymi prognozami przepływów pieniężnych a faktycznie uzyskanymi przepływami środków.

Przyszłe przepływy będące podstawą obliczenia wartości użytkowej odzwierciedlają wartość potencjalnych dywidend/dokapitalizowania przy założeniu określonego poziomu wypracowanego zysku oraz poziomu kapitału regulacyjnego, koniecznego do utrzymania założonego poziomu adekwatności kapitałowej.

Wartość bieżąca przyszłych przepływów obliczana jest przy zastosowaniu stopy dyskontowej w wysokości 10,52%, uwzględniającej stopę wolną od ryzyka, premię za ryzyko, premię za niską kapitalizację oraz premię za ryzyko specyficzne.

Wartość bilansowa wartości firmy z przejęcia Banku Przemysłowego S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 51 307 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku nie odnotowano utraty wartości dla wartości firmy.

2016	Patenty i licencje	Wartość firmy	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2016	266 605	51 307	61 964	47 798	427 674
Zwiększenia, w tym:	50 252	-	6	31 527	81 785
nabycie	24 119	-	6	31 090	55 215
przeniesienie z inwestycji	26 036	-	-	-	26 036
inne zwiększenia	97	-	-	437	534
Zmniejszenia, w tym:	(16)	-	-	(27 146)	(27 162)
likwidacja i sprzedaż	(16)	-	-	-	(16)
przeniesienie z inwestycji	-	-	-	(26 036)	(26 036)
inne zmniejszenia	-	-	-	(1 110)	(1 110)
Wartość brutto na dzień 31.12.2016	316 841	51 307	61 970	52 179	482 297
Umorzenie na dzień 01.01.2016	122 373	-	20 073	-	142 446
Zwiększenia, w tym:	25 807	-	7 153	-	32 960
odpis amortyzacyjny za okres	25 807	-	7 153	-	32 960
Zmniejszenia, w tym:	(16)	-	-	-	(16)
likwidacja i sprzedaż	(16)	-	-	-	(16)
Umorzenie na dzień 31.12.2016	148 164	-	27 226	-	175 390
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2016	16 681	-	-	-	16 681
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016	16 681	-	-	-	16 681
Wartość netto na dzień 01.01.2016	127 551	51 307	41 891	47 798	268 547
Wartość netto na dzień 31.12.2016	151 996	51 307	34 744	52 179	290 226

2015	Patenty i licencje	Wartość firmy	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2015	215 428	51 307	67 216	42 999	376 950
Zwiększenia, w tym:	64 329	-	58	26 427	90 814
nabycie	44 673	-	58	26 063	70 794
przeniesienie z inwestycji	17 942	-	-	-	17 942
inne zwiększenia	1 714	-	-	364	2 078
Zmniejszenia, w tym:	(13 152)	-	(5 310)	(21 628)	(40 090)
likwidacja i sprzedaż	(9 264)	-	(4 415)	-	(13 679)
przeniesienie z inwestycji	-	-	-	(17 942)	(17 942)
inne zmniejszenia*	(3 888)	-	(895)	(3 686)	(8 469)
Wartość brutto na dzień 31.12.2015	266 605	51 307	61 964	47 798	427 674
Umorzenie na dzień 01.01.2015	113 916	-	15 607	-	129 523
Zwiększenia, w tym:	19 791	-	7 469	-	27 260
odpis amortyzacyjny za okres	19 723	-	7 469	-	27 192
inne zwiększenia	68	-	-	-	68
Zmniejszenia, w tym:	(11 334)	-	(3 003)	-	(14 337)
likwidacja i sprzedaż	(8 375)	-	(2 723)	-	(11 098)
inne zmniejszenia*	(2 959)	-	(280)	-	(3 239)
Umorzenie na dzień 31.12.2015	122 373	-	20 073	-	142 446
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2015	16 712	-	1 714	-	18 426
Zwiększenia	880	-	-	-	880
Zmniejszenia	(911)	-	(1 714)	-	(2 625)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2015	16 681	-	-	-	16 681
Wartość netto na dzień 01.01.2015	84 800	51 307	49 895	42 999	229 001
Wartość netto na dzień 31.12.2015	127 551	51 307	41 891	47 798	268 547

* w tym wyksięgowanie sald sprzedanej jednostki zależnej.

30. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2016	31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
Grunty i budynki	169 624	179 214
Maszyny i urządzenia	100 851	108 544
Środki transportu	713	1 418
Pozostałe środki trwałe, w tym wyposażenie	10 554	17 095
Środki trwałe w budowie	2 474	1 407
Razem rzeczowe aktywa trwałe	284 216	307 678

W 2016 i 2015 roku nie występowały ograniczenia prawa dotyczące tytułu prawnego Grupy do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Kwota otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku wyników w roku 2016 wyniosła 103 tys. zł (330 tys. zł w 2015 roku).

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

 Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (dane w tys. zł)

2016	Grunty i budynki tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Razem tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2016	327 665	247 597	7 448	40 663	2 438	625 811
Zwiększenia, w tym:	5 187	20 079	591	427	1 549	27 833
nabycie	510	19 636	591	427	1 549	22 713
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	4 677	-	-	-	-	4 677
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	443	-	-	-	443
Zmniejszenia, w tym:	(15 321)	(4 821)	(4 670)	(417)	(1 513)	(26 742)
likwidacja i sprzedaż	(14 324)	(3 039)	(2 924)	(408)	(1 070)	(21 765)
przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	(538)	-	-	-	-	(538)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(459)	-	-	-	-	(459)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(443)	(443)
inne zmniejszenia	-	(1 782)	(1 746)	(9)	-	(3 537)
Wartość brutto na dzień 31.12.2016	317 531	262 855	3 369	40 673	2 474	626 902
Umorzenie na dzień 01.01.2016	138 048	136 822	6 030	23 406	-	304 306
Zwiększenia, w tym:	13 517	26 451	361	6 930	-	47 259
odpis amortyzacyjny za okres	13 517	26 451	361	6 930	-	47 259
Zmniejszenia, w tym:	(14 061)	(3 382)	(3 735)	(379)	-	(21 557)
likwidacja i sprzedaż	(14 056)	(2 747)	(2 051)	(370)	-	(19 224)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(5)	-	-	-	-	(5)
inne zmniejszenia	-	(635)	(1 684)	(9)	-	(2 328)
Umorzenie na dzień 31.12.2016	137 504	159 891	2 656	29 957	-	330 008
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2016	10 403	2 231	-	162	1 031	13 827
Zwiększenia	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	(118)	-	-	(1 031)	(1 149)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016	10 403	2 113	-	162	-	12 678
Wartość netto na dzień 01.01.2016	179 214	108 544	1 418	17 095	1 407	307 678
Wartość netto na dzień 31.12.2016	169 624	100 851	713	10 554	2 474	284 216

2015	Grunty i budynki tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Razem tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2015	325 191	234 319	112 713	46 412	13 425	732 060
Zwiększenia, w tym:	7 898	61 975	27 793	3 914	27 396	128 976
nabycie	5 493	54 373	1 097	3 615	27 396	91 974
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	2 044	-	-	-	-	2 044
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	361	7 602	26 696	299	-	34 958
Zmniejszenia, w tym:	(5 424)	(48 697)	(133 058)	(9 663)	(38 383)	(235 225)
likwidacja i sprzedaż	(3 813)	(42 732)	(8 213)	(9 379)	-	(64 137)
przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	(500)	-	-	-	-	(500)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(983)	-	-	-	-	(983)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(34 958)	(34 958)
inne zmniejszenia*	(128)	(5 965)	(124 845)	(284)	(3 425)	(134 647)
Wartość brutto na dzień 31.12.2015	327 665	247 597	7 448	40 663	2 438	625 811
Umorzenie na dzień 01.01.2015	126 742	150 615	28 299	26 079	-	331 735
Zwiększenia, w tym:	15 034	22 177	5 334	6 537	-	49 082
odpis amortyzacyjny za okres	15 034	22 177	5 334	6 537	-	49 082
Zmniejszenia, w tym:	(3 728)	(35 970)	(27 603)	(9 210)	-	(76 511)
likwidacja i sprzedaż	(3 649)	(33 806)	(7 873)	(9 060)	-	(54 388)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(22)	-	-	-	-	(22)
inne zmniejszenia *	(57)	(2 164)	(19 730)	(150)	-	(22 101)
Umorzenie na dzień 31.12.2015	138 048	136 822	6 030	23 406	-	304 306
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2015	10 545	2 548	-	260	1 031	14 384
Zwiększenia	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	(142)	(317)	-	(98)	-	(557)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2015	10 403	2 231	-	162	1 031	13 827
Wartość netto na dzień 01.01.2015	187 904	81 156	84 414	20 073	12 394	385 941
Wartość netto na dzień 31.12.2015	179 214	108 544	1 418	17 095	1 407	307 678

* w tym wyksięgowanie sald sprzedanej jednostki zależnej.

31. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to grunty niezabudowane, zabudowane oraz lokale stanowiące odrębną własność, które Grupa nabyła lub przejęła w zamian za częściową lub całkowitą redukcję wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu/ pożyczki i które traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości. Nie występują ograniczenia realizacji korzyści z nieruchomości inwestycyjnych lub przekazania przychodu i zysku z tego tytułu.

Do wyceny nieruchomości inwestycyjnych Grupa stosuje model wartości godziwej, zgodnie z którym po początkowej wycenie nieruchomości jest wyceniana w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej wykazywane są w wyniku.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku została obliczona na podstawie wyceny przeprowadzonej na ten dzień przez niezależnych rzeczoznawców oraz Zespół Wycen Nieruchomości w Getin Noble Banku S.A., którzy posiadają kwalifikacje odpowiednie do przeprowadzania wycen nieruchomości, a także aktualne doświadczenie w takich wycenach dokonywanych w lokalizacjach, w których znajdują się aktywa Grupy. Wyceny nieruchomości inwestycyjnych przeprowadzono poprzez odniesienie do rynkowych cen transakcyjnych dotyczących podobnych nieruchomości z zastosowaniem metody korygowania ceny średniej lub porównywania parami w podejściu

porównawczym. W przypadku braku odnotowanych transakcji obiektami podobnymi wartość nieruchomości określono w podejściu dochodowym metodą inwestycyjną, techniką kapitalizacji prostej. W szacowaniu wartości godziwej nieruchomości zastosowano podejście najkorzystniejszego i najlepszego zastosowania nieruchomości (co stanowi aktualne zastosowanie tych nieruchomości).

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została sklasyfikowana na poziomie 3 w hierarchii wartości godziwej.

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	695 152	452 244
Zwiększenia, w tym:	127 749	306 506
nabycie/ przejęcie nieruchomości	124 782	305 250
przeniesienie z aktywów przeznaczonych do sprzedaży	2 429	756
przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych	538	500
Zmniejszenia, w tym:	(83 760)	(48 372)
zbycie nieruchomości	(6 689)	(5 458)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(66 635)	(26 782)
przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	(4 677)	(2 044)
inne zmniejszenia	(5 759)	(14 088)*
Straty netto z korekt wyceny wartości godziwej	(17 607)	(15 226)
Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	721 534	695 152

* w tym wyksięgowanie sald sprzedanej jednostki zależnej.

W 2016 i 2015 roku w skonsolidowanym rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty przychodów i kosztów związanych z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	5 069	4 722
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych, które w danym okresie przyniosły przychody z czynszów	658	876
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych, które nie przyniosły w danym okresie przychodów z czynszów	2 388	4 772

32. Leasing finansowy i operacyjny

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Grupa użytkuje samochody, sprzęt komputerowy, urządzenia techniczne oraz pozostałe wyposażenie w ramach leasingu finansowego. Zgodnie z zawartymi umowami przedmiot leasingu przez cały okres trwania umowy pozostaje w użytkowaniu Grupy. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Grupa zobowiązana jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu. Po zakończeniu umowy leasingu Grupie przysługuje prawo do nabycia przedmiotu leasingu pod warunkiem wcześniejszego wywiązania się ze wszystkich zobowiązań wobec leasingodawcy. W przypadku, gdy Grupa nie skorzysta z opcji zakupu przedmiotu leasingu, zobowiązana jest do jego zwrotu leasingodawcy. Niektóre umowy leasingu przewidują możliwość przedłużenia okresu leasingu. Nie występują żadne inne restrykcje. Nie występują warunkowe opłaty leasingowe.

	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania leasingowe:	12 358	12 810	12 139	12 635
do 1 roku	4 790	1 634	4 762	1 627
od 1 roku do 5 lat	7 568	11 176	7 377	11 008
Przyszłe obciążenia finansowe	(219)	(175)		
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	12 139	12 635		

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość bilansowa netto środków trwałych użytkowanych przez Grupę na podstawie umów leasingu finansowego wynosiła 18 354 tys. zł (15 254 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku).

Umowy leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca

Grupa uzyskuje przychody z tytułu najmu budynków oraz lokali użytkowych i mieszkalnych w posiadanych nieruchomościach inwestycyjnych. Umowy te są traktowane jako umowy leasingu operacyjnego. Umowy te nie przewidują ponoszenia przez leasingobiorcę opłat warunkowych, z postanowień umów leasingowych nie wynikają też ograniczenia. Umowy zawierane są głównie na czas określony 2-5 lat, z możliwością przedłużenia umowy.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Oplaty o pozostałym od dnia bilansowego terminie spłaty:		
do 1 roku	3 335	2 455
powyżej 1 roku do 5 lat	5 202	3 196
Razem przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływanego leasingu operacyjnego	8 537	5 651

Umowy leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu operacyjnego, w których Grupa występuje jako leasingobiorca, dotyczą najmu samochodów oraz nieruchomości użytkowanych przez Grupę w ramach zwykłej działalności operacyjnej. Zgodnie z zawartymi umowami przez cały okres trwania umowy przedmiot leasingu pozostaje w użytkowaniu Grupy. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Grupa zobowiązana jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu. Niektóre umowy zawierają możliwość przedłużenia umowy.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu. Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako koszt 2016 roku wyniosła 106 215 tys. zł (114 415 tys. zł w 2015 roku).

W 2016 i 2015 roku nie wystąpiły istotne warunkowe opłaty leasingowe ani nieodwołalne umowy subleasingowe.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Oplaty o pozostałym od dnia bilansowego terminie spłaty:		
do 1 roku	44 323	65 122
powyżej 1 roku do 5 lat	95 285	146 851
powyżej 5 lat	6 255	20 151
Razem przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływanego leasingu operacyjnego	145 863	232 124

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ustalono tylko dla umów najmu zawartych na czas określony.

33. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2016 roku i 2015 roku zaklasyfikowano nieruchomości nieużytkowane przez Grupę oraz wyodrębniony portfel kredytów hipotecznych udzielonych przez Getin Noble Bank S.A., których oczekiwany termin zbycia wynosi jeden rok.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Nieruchomości	21 604	19 432
Portfel kredytów hipotecznych	393 961	420 000
Razem aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	415 565	439 432

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży na początek okresu	439 432	4 494
Zwiększenia, w tym:	67 089	447 743
przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych	454	961
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	66 635	26 782
przeniesienie z kredytów i pożyczek udzielonych klientom	19 961	420 000
Zmniejszenia, w tym:	(110 917)	(12 805)
przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	(2 429)	(756)
zbycie/ likwidacja	(62 488)	(12 049)
odpisy aktualizujące z tyt. utraty wartości	(20 909)	-
Inne zmniejszenia	(25 091)	-
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży na koniec okresu	415 565	439 432

Grupa Getin Noble Bank S.A. prowadzi działania mające na celu dokonanie sprzedaży wierzytelności hipotecznych znajdujących się w portfelu Debtor NS FIZ, współpracując z wszelkimi liczącymi się na rynku podmiotami zajmującymi się profesjonalnym obrotem wierzytelnościami, przy zachowaniu elastycznego podejścia do ostatecznego kształtu portfela, z uwagi na oczekiwania rynku determinowane wielkością portfela, charakterystyką spraw oraz warunkami cenowymi.

Aktualnie trwają intensywne prace zmierzające do sprzedaży znacznej części zabezpieczonego portfela wierzytelności do zewnętrznego funduszu sekurytyzacyjnego

34. Inne aktywa

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Należności od dłużników różnych, w tym:	635 923	833 999
należności z tytułu podatków, dotacji i ubezpieczeń społecznych	14 218	20 087
rozliczenia kart płatniczych	16 006	10 229
pozostałe należności *	605 699	803 683
Koszty do rozliczenia w czasie	25 946	33 966
Przychody do otrzymania	4 227	32 240
Regresy i kaucje	3 695	6 455
Pozostałe aktywa	3 012	13 066
Razem inne aktywa	672 803	919 726
Odpisy aktualizujące	(27 692)	(23 092)
Razem inne aktywa netto	645 111	896 634

* W pozycji „pozostałe należności” na dzień 31 grudnia 2016 roku wykazano należności z tytułu odroczonej płatności m. in. za sprzedaż portfeli wierzytelności (125 mln zł) i sprzedaż akcji i udziałów (188 mln zł).

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości innych aktywów na początek okresu	23 092	19 934
Zwiększenia ujęte w rachunku zysków i strat	2 797	4 883
Zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	(291)	(516)
Inne zwiększenia	2 094	1 718
Inne zmniejszenia	-	(2 927)
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości innych aktywów na koniec okresu	27 692	23 092

35. Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Rachunki bieżące	65 884	52 187
Depozyty innych banków i instytucji finansowych	49 205	71 090
Otrzymane kredyty i pożyczki	2 478 626	3 113 303
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu (repo)	-	591 237
Pozostałe zobowiązania wobec innych banków	1 712	995
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 595 427	3 828 812

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	2 548 080	3 812 646
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	47 347	16 166
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 595 427	3 828 812

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania bieżące	69 455	107 038
Zobowiązania terminowe o okresie spłaty:	2 525 972	3 721 774
do 1 miesiąca	3 375	15 047
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	70 149	5 518
od 3 miesięcy do 1 roku	881 628	1 226 583
od 1 roku do 5 lat	1 473 111	2 294 009
powyżej 5 lat	97 709	180 617
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 595 427	3 828 812

36. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania wobec klientów firmowych	7 853 932	8 875 920
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	1 741 631	1 659 689
depozyty terminowe	6 112 301	7 216 231
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	2 424 948	3 175 828
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	1 455 464	1 286 456
depozyty terminowe	969 484	1 889 372
Zobowiązania wobec osób fizycznych	42 762 248	43 674 473
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	7 193 419	6 040 340
depozyty terminowe	35 568 829	37 634 133
Razem zobowiązania wobec klientów	53 041 128	55 726 221

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Rachunki bieżące i depozyty O/N	10 390 514	8 986 485
Zobowiązania terminowe o okresie spłaty:	42 650 614	46 739 736
do 1 miesiąca	8 533 760	12 276 000
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	13 794 276	11 639 112
od 3 miesięcy do 6 miesięcy	9 613 762	12 036 247
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	5 623 194	6 574 090
od 1 roku do 5 lat	4 067 272	2 694 373
powyżej 5 lat	1 018 350	1 519 914
Razem zobowiązania wobec klientów	53 041 128	55 726 221

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	11 010 030	9 997 086
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	42 031 098	45 729 135
Razem zobowiązania wobec klientów	53 041 128	55 726 221

37. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania z tytułu emisji, w tym:	3 780 722	4 059 561
obligacji podporządkowanych	2 406 851	2 106 691
pozostałych obligacji	1 365 855	1 944 135
bankowych papierów wartościowych	8 016	8 735
Odsetki, w tym:	38 871	33 500
od obligacji podporządkowanych	31 184	26 646
od pozostałych obligacji	7 656	6 819
od bankowych papierów wartościowych	31	35
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	3 819 593	4 093 061

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	3 800 659	3 974 220
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	18 934	118 841
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	3 819 593	4 093 061

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania o okresie spłaty:		
do 1 miesiąca	5 126	121 050
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	21 006	50 174
od 3 miesięcy do 1 roku	281 317	61 566
od 1 roku do 5 lat	3 147 094	3 571 389
powyżej 5 lat	365 050	288 882
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	3 819 593	4 093 061

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

W 2016 roku miały miejsce następujące emisje i wykupy obligacji przez Getin Noble Bank S.A.:

Rodzaje wyemitowanych papierów	Data emisji	Data zapadalności	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank PP5-II	2016-03-31	2023-03-31	35 000	35 000
Obligacje Getin Noble Bank PP5-III	2016-04-29	2023-04-28	35 000	35 000
Obligacje Getin Noble Bank PP5-IV	2016-05-31	2023-05-31	50 000	50 000
Obligacje Getin Noble Bank PP5-V	2016-07-28	2023-07-28	60 000	60 000
Obligacje Getin Noble Bank PP5-VI	2016-08-31	2023-08-31	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank PP6-I	2016-11-09	2023-11-09	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank PP6-II	2016-11-30	2023-11-30	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank PP6-III	2016-12-21	2023-12-21	40 000	40 000
Razem			340 000	340 000

Rodzaje wykupionych papierów	Data emisji	Data wykupu	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank GNB15012	2015-07-10	2016-01-11	535	53 500
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-01-28	2 082	2 082
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-02-11	3 882	3 882
Obligacje Getin Noble Bank GNB15017	2015-11-25	2016-02-25	150	15 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-03-10	711	711
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-03-11	1 089	10 890
Obligacje Getin Noble Bank 32/2013	2013-06-20	2016-03-18	70	7 000
Obligacje Getin Noble Bank 11/2013	2013-03-28	2016-03-29	30	15 000
Obligacje Getin Noble Bank GNB15016	2015-10-13	2016-04-12	150	15 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-05-06	1 067	1 067
Obligacje Getin Noble Bank 23/2013	2013-05-15	2016-05-16	80	40 000
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-05-19	52	520
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-05-24	83	830
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-05-27	1 641	16 410
Obligacje Getin Noble Bank GNB14018	2014-12-19	2016-06-02	5 000	50 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-06-02	268	268
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-02	10 639	106 390
Obligacje Getin Noble Bank GNB14003	2014-07-18	2016-06-02	6 500	65 000
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-06	2 361	23 610
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-08	1 739	17 390
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-14	5 005	50 050
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-06-14	90	90
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-06-17	878	878
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-17	1 500	15 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-06-22	353	353
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-22	2 065	20 650
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-24	100	1 000
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-06-28	1 499	14 990
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-06-29	249	249
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-07-01	444	444
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-07-01	565	5 650
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-07-06	535	535
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-07-08	750	750
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-07-13	539	539
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-07-18	543	543

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

Rodzaje wykupionych papierów c.d.	Data emisji	Data wykupu	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-07-18	23	230
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-07-20	107	107
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-08-03	427	427
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-08-04	12	120
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-08-09	36	360
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-08-09	71	71
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-08-12	51	510
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-08-17	8	80
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-08-24	35	35
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-08-25	35	35
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-09-06	83	83
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-09-08	50	500
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-09-13	63	63
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-09-15	50	500
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-09-16	37	370
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-09-20	35	35
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-09-23	295	295
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-10-07	171	171
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-10-19	21	21
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-10-20	200	2 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-10-24	995	995
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-10-26	60	600
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-10-27	53	53
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-11-02	2 558	2 558
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-11-23	35	35
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2016-11-24	46	460
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2016-12-02	35	35
Razem			58 836	567 020

W dniu 9 sierpnia 2016 roku Rada Nadzorcza Getin Noble Banku S.A. zatwierdziła uchwalony przez Zarząd Banku Publiczny Program Emisji Obligacji Podporządkowanych. W ramach Programu Bank wyemituje co najmniej dwie serie obligacji do maksymalnej kwoty 750 mln zł. Obligacje emitowane w ramach Programu są zdematerializowanymi papierami wartościowymi na okaziciela i są wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu Catalyst organizowanego przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. i BondSpot S.A.

W dniu 21 marca 2016 roku Bank złożył do Komisji Nadzoru Finansowego wniosek o *zatwierdzenie Planu trwałej poprawy rentowności Getin Noble Bank S.A. na lata 2016-2019*, będącego programem postępowania naprawczego w rozumieniu art. 142 Prawa bankowego. Zdarzenie to, zgodnie z Warunkami Emisji Obligacji Kuponowych uprawnia obligatariuszy do pisemnego żądania wcześniejszego wykupu obligacji po cenie nominalnej określonej w Warunkach Emisji, powiększonej o odsetki narosłe do dnia wcześniejszego wykupu. W związku z powyższym Bank dokonał wcześniejszego wykupu obligacji na kwotę 403 mln zł. Pozostała kwota, która może być jeszcze przedstawiona do wcześniejszego wykupu wynosi maksymalnie 129 mln zł (wartości nominalnej).

W raportowanym okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Grupę z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

38. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Rozrachunki międzybankowe	58 744	8 914
Wierzyciele różni, w tym:	95 335	282 424
zobowiązania wobec budżetu	34 899	35 470
z tytułu kart płatniczych	175	1 904
pozostałe*	60 261	245 050
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	12 139	12 635
Rozliczenia międzyokresowe bierne	32 634	39 378
Przychody przyszłych okresów	12 869	19 713
Zobowiązania związane z działalnością maklerską	6 977	8 131
Pozostałe zobowiązania	37 377	29 811
Razem pozostałe zobowiązania	256 075	401 006

* W pozycji „wierzyciele różni – pozostałe” według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano rezerwę na składkę na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców w wysokości 134 mln zł.

39. Rezerwy

2016	Rezerwa na restrukturyzację	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia pracownicze	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Rezerwy na 01.01.2016	-	4 477	15 721	2 865	23 063
Utworzenie/ aktualizacja	3 248	1 293	918	6 158	11 617
Wykorzystanie	(3 145)	(1 600)	(730)	-	(5 475)
Rozwiązanie	-	-	(2 344)	(5 549)	(7 893)
Inne zmniejszenia	-	-	(78)	-	(78)
Rezerwy na 31.12.2016	103	4 170	13 487	3 474	21 234

2015	Rezerwa na restrukturyzację	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia pracownicze	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Rezerwy na 01.01.2015	394	3 827	16 411	4 570	25 202
Utworzenie/ aktualizacja	-	1 000	2 068	3 253	6 321
Wykorzystanie	(155)	-	(856)	-	(1 011)
Rozwiązanie	(239)	(350)	(1 296)	(4 958)	(6 843)
Inne zmniejszenia	-	-	(606)	-	(606)
Rezerwy na 31.12.2015	-	4 477	15 721	2 865	23 063

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe	1 469	1 356
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	12 018	14 365
Razem rezerwa na świadczenia pracownicze	13 487	15 721

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe tworzona jest indywidualnie dla każdego pracownika na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego. Podstawą do wyznaczania wartości rezerw

jest przewidywana kwota odpłaty emerytalnej lub rentowej, jaką Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie regulaminu wynagradzania pracowników. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Poniżej zaprezentowano zmiany w stanie zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	1 356	1 334
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat, w tym:	296	191
koszty bieżącego zatrudnienia	164	161
koszty przeszłego zatrudnienia	97	-
koszty odsetek	35	30
Koszty ujęte w innych całkowitych dochodach, w tym:	(118)	(41)
(zyski)/ straty aktuarialne powstałe na skutek korekt założeń ex post	(86)	9
straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	63	30
zyski aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(95)	(80)
Wypłacone świadczenia	(65)	(96)
Zbycie jednostki zależnej	-	(32)
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	1 469	1 356
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	273	189
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	1 196	1 167

Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 3,6%, tj. na poziomie rentowności najbezpieczniejszych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym według stanu na dzień wyceny. Wpływ zwiększenia/ zmniejszenia stopy dyskonta na zmianę wartości rezerwy na odpłaty emerytalne i rentowe przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2016		31.12.2015	
	+0,25 pp. tys. zł	-0,25 pp. tys. zł	+0,25 pp. tys. zł	-0,25 pp. tys. zł
Rezerwa na odpłaty emerytalne i rentowe	1 428	1 513	1 293	1 339

Rezerwę na niewykorzystane urlopy tworzy się indywidualnie dla każdego pracownika na podstawie liczby dni niewykorzystanego urlopu przypadającego na pracownika.

Sprawy sądowe

W 2016 roku Getin Noble Bank S.A. ani jego spółka zależna nie był stroną w żadnym postępowaniu dotyczącym zobowiązań lub wiarygodności, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy. Ponadto, łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2016 roku postępowaniach dotyczących zobowiązań Grupy również nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa utworzyła rezerwy na sprawy sporne prowadzone przeciwko Bankowi i spółkom zależnym, które w opinii Grupy wiążą się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia obowiązku. Wartość rezerw utworzonych na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 4 170 tys. zł (4 477 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku).

W 2016 roku w dalszym ciągu toczyły się przeciwko Getin Noble Bankowi S.A. trzy postępowania grupowe: pozew o odszkodowanie z tytułu zwrotu utraconych przez klientów środków złożony w 2011 roku (sprawa została zawieszona przez Sąd Apelacyjny) i dwa pozwy z 2014 roku w sprawie kredytów indeksowanych do waluty CHF (na dzień 31 grudnia 2016 roku nie zapadło prawomocne postanowienie o dopuszczeniu sprawy do rozpoznania w postępowaniu grupowym). Na koniec 2016 roku Grupa nie tworzyła rezerw na sprawy sądowe dotyczące pozwów grupowych.

Na podstawie przeprowadzonej oceny ryzyka związanego z poszczególnymi sprawami, Grupa stwierdziła, że brak istnienia obecnego obowiązku na dzień 31 grudnia 2016 roku jest bardziej prawdopodobny niż jego istnienie.

40. Kapitał podstawowy

Kapitał zakładowy Getin Noble Banku S.A. wynosi 2 411 630 419,38 zł i dzieli się na 883 381 106 akcji serii A o wartości nominalnej 2,73 zł. Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

W 2016 roku Bank przeprowadził proces scalenia akcji polegający na dostosowaniu liczby akcji Banku do ustalonego parytetu wymiany. Do skutecznego przeprowadzenia tegoż procesu wymagane było nabycie przez Bank 1 akcji własnej, jej umorzenie, obniżenie kapitału zakładowego i zarejestrowanie zmiany statutu Banku. Zmieniona wartość kapitału zakładowego i liczba akcji pozwoliły bez przeszkód przeprowadzić cały proces i ustalić nową wartość nominalną akcji na poziomie 2,73 zł każda.

W dniu 25 lutego 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na zmiany w statucie Banku polegające na obniżeniu kapitału zakładowego Banku o kwotę 238 512 898,71 zł poprzez zmniejszenie wartości nominalnej akcji z kwoty 1,00 zł do kwoty 0,91 zł.

W dniu 20 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy KRS dokonał wpisu w przedmiocie zarejestrowania obniżenia kapitału zakładowego Banku uchwalonego w dniu 10 grudnia 2015 roku uchwałą nr VI/10/12/2015 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku. Sąd zarejestrował obniżenie kapitału zakładowego Banku poprzez obniżenie wartości nominalnej akcji z 1,00 zł na 0,91 zł. Po w/w rejestracji kapitał zakładowy Banku uległ obniżeniu o kwotę 238 512 898,71 zł, to jest z kwoty 2 650 143 319,00 zł do kwoty 2 411 630 420,29 zł.

W dniu 21 września 2016 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy KRS dokonał wpisu w przedmiocie zarejestrowania scalenia akcji Banku uchwalonego w dniu 18 kwietnia 2016 roku uchwałą nr XXVI/18/04/2016 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku. Sąd zarejestrował scalenie akcji Banku poprzez połączenie każdych 3 akcji zwykłych na okaziciela o dotychczasowej wartości nominalnej 0,91 zł każda, w jedną akcję o nowej wartości nominalnej wynoszącej 2,73 zł, wobec czego stosunek wymiany został ustalony jako 3:1. Scalenie akcji przeprowadzone zostało przy zachowaniu niezmienionej wysokości kapitału zakładowego tj. 2 411 630 419,38 zł.

W dniu 23 września 2016 roku Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. podjął uchwałę nr 630/16 w sprawie wyznaczenia dnia 3 października 2016 roku jako dnia wymiany 2 650 143 318 akcji Banku oznaczonych kodem PLGETBK00012 na 883 381 106 akcji Banku, w związku ze zmianą wartości nominalnej akcji z 0,91 zł na 2,73 zł.

Po przeprowadzeniu operacji wymiany akcji pod kodem PLGETBK00012 oznaczonych jest 883 381 106 akcji Banku o wartości nominalnej 2,73 zł każda.

41. Pozostałe kapitały

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Kapitał zapasowy	2 472 942	2 470 570
Kapitał z aktualizacji wyceny, w tym:	(184 919)	(120 796)
wycena portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(90 237)	(14 071)
wycena zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(94 611)	(106 555)
straty aktuarialne	(71)	(170)
Pozostałe kapitały rezerwowe	279 394	40 881
Razem pozostałe kapitały	2 567 417	2 390 655

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży na początek okresu	(14 071)	(11 288)
(Zmniejszenie) / zwiększenie wynikające z przeszacowania	(68 324)	5 555
Skumulowany zysk przeniesiony do rachunku zysków i strat z tytułu sprzedaży/ wykupu	(7 842)	(8 338)
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży na koniec okresu	(90 237)	(14 071)

Zmniejszenie kapitału z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży w 2016 roku dotyczy głównie wyceny obligacji skarbowych. Zmiana globalnych oczekiwań co do kształtowania się inflacji i wzrostu gospodarczego, wywołana w dużej mierze przez wybory prezydenckie w Stanach Zjednoczonych, doprowadziła do drastycznego wzrostu rentowności na globalnych rynkach długu.

42. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W okresie sprawozdawczym jednostka dominująca nie wypłaciła ani nie zaproponowała do wypłaty dywidendy.

W dniu 18 kwietnia 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Getin Noble Banku S.A. podjęło decyzję o przeznaczeniu całego zysku Banku za 2015 rok na podwyższenie kapitału zapasowego.

Zarząd Banku nie rekomenduje wypłaty dywidendy z zysku Banku wypracowanego w 2016 roku.

Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej banków

W dniu 6 grudnia 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego przyjęła stanowisko w sprawie polityki dywidendowej banków w 2017 roku. W celu zapewnienia dalszego stabilnego rozwoju sektora, KNF zaleca, aby dywidendę mogły wypłacić jedynie banki, które nie realizują programu naprawczego, posiadają pozytywną ocenę BION, posiadają odpowiedni poziom dźwigni finansowej i spełniają odpowiednie wymogi kapitałowe uwzględniając kryterium statusu innej instytucji istotnej systemowo oraz kryterium istotnego zaangażowania w walutowe kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych. Do końca I kwartału 2017 roku UKNF przekaze bankom indywidualne zalecenia dywidendowe z uwzględnieniem aktualnej sytuacji banku.

43. Zobowiązania warunkowe

Grupa posiada zobowiązania do udzielenia kredytów. Na zobowiązania te składają się zatwierdzone a nie uruchomione w pełni kredyty, niewykorzystane limity na kartach kredytowych oraz limity zadłużenia w rachunku bieżącym. Grupa wystawia gwarancje i akredytywy, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się klientów Grupy ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich. Z tytułu udzielonych zobowiązań warunkowych Grupa pobiera prowizje, które są rozliczane zgodnie z charakterystyką danego instrumentu.

Na zobowiązania warunkowe dotyczące finansowania obarczone ryzykiem wystąpienia straty z tytułu utraty wartości aktywów tworzone są rezerwy. Jeśli na dzień bilansowy w odniesieniu do zobowiązań warunkowych istnieją obiektywne dowody utraty wartości aktywów, Grupa tworzy rezerwę równą różnicy pomiędzy statystycznie oszacowaną częścią zaangażowania pozabilansowego (ekwiwalent bilansowy bieżących pozycji pozabilansowych) i wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Wobec pozabilansowej formy zobowiązania warunkowego wartość wyliczonej rezerwy nie obniża wartości bilansowej aktywów i jest ujmowana w bilansie w pozycji „Rezerwy” oraz w rachunku zysków i strat.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Udzielone zobowiązania finansowe	2 123 989	2 096 910
na rzecz podmiotów finansowych	336 374	187 454
na rzecz podmiotów niefinansowych	1 727 512	1 856 147
na rzecz budżetu	60 103	53 309
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	164 387	170 405
na rzecz podmiotów finansowych	4 974	5 039
na rzecz podmiotów niefinansowych	152 921	158 467
na rzecz budżetu	6 492	6 899
Razem zobowiązania warunkowe udzielone	2 288 376	2 267 315

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Finansowe	-	300 000
Gwarancyjne	261 710	356 154
Razem zobowiązania warunkowe otrzymane	261 710	656 154

44. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Dla wielu instrumentów finansowych wartości rynkowe są niedostępne, stąd wartości godziwe zostały oszacowane przy zastosowaniu szeregu technik wyceny. Do wyceny wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych zastosowano model oparty na szacowaniach wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych.

W przypadku pewnych grup aktywów i zobowiązań finansowych, ze względu na brak oczekiwanych istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a godziwą, wynikający z charakterystyki tych grup przyjęto, że wartość bilansowa jest zgodna z ich wartością godziwą.

Główne metody i założenia wykorzystywane podczas szacowania wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych, które w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej są następujące:

Kasa, środki w Banku Centralnym

Z uwagi na krótkoterminowy charakter tych aktywów przyjęto, że wartość bilansowa jest zgodna z wartością godziwą.

Należności od banków i instytucji finansowych

Na należności od banków składają się przede wszystkim lokaty zawarte na rynku międzybankowym oraz zabezpieczenia transakcji na instrumentach pochodnych (CIRS). Lokaty złożone na rynku międzybankowym o stałym oprocentowaniu stanowią lokaty krótkoterminowe. Z tego powodu przyjęto, że wartość godziwa należności od banków jest równa ich wartości księgowej.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom oraz należności leasingowe

Wartość godziwa została wyliczona dla kredytów z ustalonym harmonogramem płatności. Dla umów, gdzie takie płatności nie zostały określone (np. kredyty w rachunku bieżącym) przyjmuje się, że wartość godziwa jest równa wartości bilansowej. Analogiczne założenie przyjęto dla płatności już zapadłych oraz umów z utratą wartości.

W celu wyliczenia wartości godziwej, na podstawie informacji zapisanych w systemach transakcyjnych, dla każdej umowy identyfikowany jest harmonogram przepływów kapitałowo-odsetkowych, które są grupowane według rodzaju oprocentowania, terminu uruchomienia, rodzaju produktu oraz waluty, w jakiej jest prowadzona umowa. Tak ustalone przepływy pieniężne zostały zdyskontowane za pomocą stóp uwzględniających bieżące marże dla danego typu produktu. W przypadku kredytów walutowych, dla których nie ma odpowiedniej próby uruchomień w rozpatrywanym okresie, marże ustalono jak dla kredytów w złotych skorygowane o historyczne różnice między marżami dla kredytów w złotych i w walutach obcych. Porównanie sumy zdyskontowanych w/w stopą przepływów pieniężnych przypisanych do danej umowy z jej wartością księgową pozwala określić różnicę pomiędzy wartością godziwą a wartością bilansową. Identyfikacja właściwej do dyskontowania danego przepływu stopy odbywa się na podstawie waluty umowy, produktu oraz daty przepływu.

Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych

Przyjmuje się, że wartością godziwą depozytów innych banków i kredytów zaciągniętych na rynku międzybankowym o zmiennym oprocentowaniu jest ich wartość bilansowa.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa została wyliczona dla depozytów o stałej stopie z ustalonym terminem płatności. Dla depozytów bieżących przyjmuje się, że ich wartość godziwa jest równa wartości księgowej. W celu wyliczenia wartości godziwej na podstawie danych pochodzących z systemów transakcyjnych wyznaczane są przyszłe przepływy kapitałowe i odsetkowe, które pogrupowane zostają według waluty, okresu pierwotnego depozytu, rodzaju produktu i daty przepływu. Tak wyliczone przepływy są dyskontowane stopą procentową zbudowaną jako suma stopy rynkowej z krzywej rentowności dla danej waluty i terminu zakończenia lokaty oraz marży uzyskiwanej na depozytach uruchamianych w ostatnim miesiącu okresu rozliczeniowego. Wyliczenie marży odbywa się poprzez porównanie oprocentowania depozytów udzielonych w ostatnim miesiącu z oprocentowaniem rynkowym. Okres dyskontowania jest wyznaczony jako różnica pomiędzy datą zakończenia depozytu (z przyjętą dokładnością do miesiąca kalendarzowego) oraz datą, na którą prezentowane jest sprawozdanie. Wyliczona w ten sposób wartość zdyskontowana porównywana jest z wartością bilansową, w efekcie czego otrzymujemy różnicę pomiędzy wartością bilansową a godziwą dla przyjętego do wyliczeń portfela umów.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Przyjęto, że wartością godziwą wyemitowanych obligacji nienotowanych na aktywnym rynku jest ich wartość bilansowa. Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych notowanych na rynku obligacji Catalyst oszacowano na podstawie kwotowań rynkowych.

Z uwagi na fakt, iż dla większości aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (innych niż opisane szczegółowo powyżej) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej okres najbliższego przeszacowania nie przekracza 3 miesięcy, wartość bilansowa tych pozycji nie różni się istotnie od ich wartości godziwej.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla aktywów i zobowiązań finansowych:

	31.12.2016		31.12.2015	
	Wartość księgową tys. zł	Wartość godziwa tys. zł	Wartość księgową tys. zł	Wartość godziwa tys. zł
AKTYWA				
Kasa, środki w Banku Centralnym	3 152 195	3 152 195	2 724 472	2 724 472
Należności od banków i instytucji finansowych	1 178 205	1 178 205	2 294 916	2 294 916
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	46 665 793	43 855 342	49 225 014	47 376 279*
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	202 641	207 193	154 322	152 265
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 595 427	2 595 427	3 828 812	3 828 812
Zobowiązania wobec klientów	53 041 128	53 881 102	55 726 221	56 355 527
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	3 819 593	3 656 400	4 093 061	3 818 010

*Stosowana przez Grupę metodologia wyceny portfela kredytów i pożyczek do wartości godziwej polegająca na tym, że ustalone przepływy pieniężne zostały zdyskontowane za pomocą stóp uwzględniających bieżące marże dla danego typu produktu, spowodowała że wzrost marż kredytowych wpłynął negatywnie na wycenę portfela do wartości godziwej. W ocenie Grupy bieżące marże najlepiej odzwierciedlają aktualnie istniejące warunki rynkowe, ale jednocześnie każdy ich wzrost powoduje spadek wartości godziwej „starego” portfela kredytów.

Grupa dokonuje klasyfikacji poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych i prezentowanych w sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej przy zastosowaniu następującej hierarchii:

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów. Do tej kategorii Grupa klasyfikuje instrumenty dłużne i kapitałowe dostępne do sprzedaży, dla których istnieje aktywny rynek oraz dłużne i kapitałowe papiery wartościowe w portfelu Domu Maklerskiego będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym o charakterze płynnym.

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych. Do tej kategorii Grupa klasyfikuje dłużne i kapitałowe papiery wartościowe w portfelu Domu Maklerskiego będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym o ograniczonej płynności, bony pieniężne NBP dostępne do sprzedaży wyceniane na podstawie krzywej referencyjnej, certyfikaty inwestycyjne wyceniane na podstawie ceny ogłaszanej przez fundusz oraz instrumenty pochodne.

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny na podstawie kwotowań rynkowych, które nie mogą być bezpośrednio zaobserwowane. Do tej kategorii Grupa klasyfikuje akcje i udziały, które nie są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, wyceniane w cenie nabycia pomniejszonej o odpis z tytułu utraty wartości, oraz aktywa finansowe, których wartość godziwa jest wyznaczana za pomocą wewnętrznych modeli wyceny.

Poniżej przedstawiono wartość bilansową instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej w podziale na 3 poziomy hierarchii:

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

31.12.2016	Poziom 1 tys. zł	Poziom 2 tys. zł	Poziom 3 tys. zł	Razem tys. zł
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 340	-	11 626	12 966
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	171 972	171 972
Pochodne instrumenty finansowe	-	62 743	39 393	102 136
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	10 837 348	826 608	342 327	12 006 283
ZOBOWIĄZANIA				
Pochodne instrumenty finansowe	-	1 664 441	-	1 664 441

31.12.2015	Poziom 1 tys. zł	Poziom 2 tys. zł	Poziom 3 tys. zł	Razem tys. zł
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 764	-	16 106	17 870
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	166 817	166 817
Pochodne instrumenty finansowe	-	129 075	39 836	168 911
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	8 482 523	3 799 477	259 224	12 541 224
ZOBOWIĄZANIA				
Pochodne instrumenty finansowe	-	1 520 459	-	1 520 459

W 2016 ani 2015 roku nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z poziomu 1 lub poziomu 2 do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Techniki wyceny i dane wejściowe w przypadku pomiarów wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych sklasyfikowanych na poziomie 2 i 3 hierarchii wartości godziwej są następujące:

Instrumenty pochodne

Transakcje opcyjne, charakteryzujące się nieliniowym profilem wartości, wyceniane są na podstawie uznanych modeli wyceny (Black 76, model replikacyjny, model Bachelier, symulacja Monte Carlo) wraz z parametrami odpowiednimi dla wycenianych instrumentów. Danymi wejściowymi z rynku są w tym przypadku kursy walutowe, poziomy indeksów, powierzchnie zmienności strategii opcyjnych oraz dane umożliwiające konstrukcję krzywych dyskontowych.

Pozostałe instrumenty pochodne o liniowym charakterze wyceniane są na podstawie modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych, przy zastosowaniu krzywych dyskontowych oraz krzywych projekcyjnych, generowanych na podstawie rynkowych kwotowań instrumentów finansowych. Krzywe dyskontowe konstruowane są według koncepcji dyskontowania na bazie kosztu zabezpieczenia, przy użyciu stawek OIS, kwotowań punktów SWAP, transakcji FRA, IRS, tenor basis swap oraz punktów CCBS. Dodatkowo na potrzeby instrumentów, opartych o zmienną stopę procentową, konstruowana jest krzywa projekcyjna, oparta o kwotowania transakcji FRA, IRS oraz odpowiednie indeksy referencyjne.

Wycena opcji sprzedaży posiadanego pakietu akcji, sklasyfikowanej na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej, dokonywana jest przy zastosowaniu modelu Blacka-Scholesa, do którego przyjmowane są aktualne parametry rynkowe oraz wartość godziwa akcji pochodząca z wyceny spółki. Wartość godziwa opcji wynosi 39 393 tys. zł. W przypadku wzrostu wartości akcji o 1% wartość godziwa opcji spada o 602 tys. zł, a w przypadku spadku wartości akcji o 1% – wartość opcji wzrasta o 611 tys. zł.

Bony pieniężne NBP

Wycena odbywa się na podstawie krzywej referencyjnej, konstruowanej na podstawie krótkoterminowych depozytów rynku międzybankowego.

Akcje i udziały w spółkach nienotowanych

W ocenie Grupy najlepszym miernikiem wartości godziwej akcji i udziałów, dla których brak aktywnego rynku jest cena nabycia pomniejszona o ewentualny odpis z tytułu utraty wartości.

Wartość akcji zakwalifikowanych do aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy szacowana jest na podstawie wyceny sporządzanej przez niezależny podmiot specjalizujący się w tego typu usługach. Wycena przeprowadzona jest przy wykorzystaniu metody dochodowej oraz wskaźnikowej bazującej na wskaźnikach rynkowych (P/E oraz BV) z grup porównywalnych podmiotów. Każdej z tych metod przyznaje się równą wagę.

Obligacje korporacyjne

Wycena dłużnych papierów wartościowych z portfela papierów dostępnych do sprzedaży, sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej, oparta jest na modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych, przy czym stopa dyskonta dla niezrealizowanych przepływów pieniężnych oparta jest na rynkowej stopie dyskontowej wyznaczonej z krzywej zerokuponowej powiększonej o marżę ryzyka, właściwą dla danego papieru wartościowego. Marża ryzyka, jako czynnik nieobserwowalny na rynku, kalkulowana jest przez podmiot świadczący usługi plasowania emisji obligacji korporacyjnych. W zależności od typu papieru i emitenta, marża kalkulowana jest jako:

- marża emisji, dla papierów emitowanych w ostatnim półroczu, jeśli emitent nie jest powiązany z Bankiem,
- skorygowana marża innego papieru wartościowego danego emitenta,
- skorygowana marża papieru lub papierów dla emitenta (grupy emitentów) zbliżonego w swej charakterystyce do emitenta, którego papier jest wyceniany.

Wartość godziwa papierów wartościowych wycenianych zgodnie z opisanym powyżej modelem wyceny (przy zastosowaniu marż w przedziale od 0,19% do 4,67%) wynosi 336 235 tys. zł. W przypadku jednostronnego przesunięcia marż ryzyka papierów wartościowych o 25 punktów bazowych wartość godziwa wzrasta o 1 983 tys. zł dla spadku marż oraz maleje o 1 967 tys. zł dla wzrostu marż.

Zasady wyceny papierów korporacyjnych reguluje procedura wprowadzona Uchwałą Zarządu Banku. Wycena dokonywana jest w systemie transakcyjnym Banku na podstawie cen skalkulowanych przez Biuro Ryzyk Rynkowych i Wycen – komórkę odpowiedzialną w Banku za wycenę instrumentów finansowych. Cena jednostkowa papieru szacowana jest okresowo na podstawie opisanego powyżej modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

45. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający według stanu na dzień 1 stycznia danego roku co najmniej 20 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2016 roku i 2015 roku wynosiło 0 zł.

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	2 961	3 329

46. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

- działalność operacyjna – obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez jednostki Grupy, obejmujący działania mające na celu wygosparowanie zysku, a nie będące działalnością inwestycyjną lub finansową. Grupa sporządza sprawozdanie dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej metodą pośrednią, za pomocą której wynik netto danego okresu sprawozdawczego koryguje się o skutki transakcji, mające charakter bezgotówkowy, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przyszłych lub przeszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej, oraz pozostałe przychodowe i kosztowe związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej.
- działalność inwestycyjna – polega na nabywaniu i zbywaniu udziałów lub akcji w jednostkach podporządkowanych, jak również wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych. Wpływy z działalności inwestycyjnej obejmują ponadto dywidendy otrzymane z tytułu posiadania akcji i udziałów w innych podmiotach. Zmiany stanu instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży wykazywane są w działalności operacyjnej.
- działalność finansowa – obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań, jak również obsługę źródeł finansowania.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych, gotówka i jej ekwiwalenty obejmują bilansowy stan środków pieniężnych oraz salda rachunków bieżących i lokat krótkoterminowych.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Gotówka i środki w Banku Centralnym	3 152 195	2 724 472
Bieżące należności od banków	215 335	363 396
Lokaty krótkoterminowe w bankach	110	986
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 367 640	3 088 854

Wyjaśnienie różnic pomiędzy bilansowymi zmianami stanu aktywów i pasywów oraz zmianami stanu wykazanymi w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

2016	Bilansowa zmiana stanu tys. zł	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych tys. zł	Różnica tys. zł	
Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych	1 116 711	967 774	148 937	1)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)	66 775	67 166	(391)	2)
Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	534 941	458 779	76 162	3)
Zmiana stanu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	(48 319)	(12 486)	(35 833)	4)
Zmiana stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	23 867	26 039	(2 172)	5)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	(1 233 385)	(583 041)	(650 344)	6)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)	143 982	155 534	(11 552)	7)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(273 468)	15 465	(288 933)	8)
Zmiana stanu rezerw	(1 829)	(1 733)	(96)	9)

- 1) Ze „Zmiany stanu należności od banków i instytucji finansowych” wyłączono zmianę stanu części należności stanowiących ekwiwalent środków pieniężnych (rachunki bieżące i lokaty jednodniowe w innych bankach) i zaprezentowano ją w pozycji „Zwiększenie/ zmniejszenie środków pieniężnych netto”,

- 2) „Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)” nie uwzględnia wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny,
- 3) „Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży” nie uwzględnia wyceny aktywów finansowych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny,
- 4) Ze „Zmiany stanu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności” wyłączono zmianę stanu z tytułu nabycia i zbycia instrumentów finansowych zaprezentowaną w działalności inwestycyjnej,
- 5) Ze „Zmiany stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży” wyłączono zmianę stanu z tytułu sprzedaży nieruchomości zaprezentowaną w działalności inwestycyjnej,
- 6) Ze „Zmiany stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych” wyłączono zmianę stanu z tytułu spłaconych kredytów długoterminowych zaprezentowaną w działalności finansowej,
- 7) „Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)” nie uwzględnia wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny,
- 8) Ze „Zmiany stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych” wyłączono zmianę z tytułu emisji i wykupu długoterminowych papierów wartościowych zaprezentowaną w działalności finansowej,
- 9) „Zmiana stanu rezerw” nie uwzględnia zysków/ strat aktuarialnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny.

47. Informacje dotyczące segmentów działalności

W ramach Grupy istnieją następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

Bankowość

Przedmiotem działalności w tym segmencie jest świadczenie usług bankowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie: przyjmowania wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu, prowadzenie rachunków tych wkładów, prowadzenie innych rachunków bankowych, udzielanie kredytów, udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw, emitowanie bankowych papierów wartościowych, przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych, udzielanie pożyczek pieniężnych, operacje czekowe i wekslowe oraz operacje, których przedmiotem są warranty, wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu, terminowe operacje finansowe, nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych, przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych, prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych, udzielanie i potwierdzanie poręczeń, wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych, pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym. Grupa prowadzi działalność w danym segmencie na terenie całego kraju, świadczy usługi private banking – rachunki bieżące dla klientów indywidualnych, rachunki oszczędnościowe, depozyty, kredyty konsumpcyjne i hipoteczne, lokaty terminowe, zarówno w złotych, jak i walutach obcych.

W tym segmencie ujmowane są również usługi concierge, a do 31 marca 2015 roku ujmowana była także działalność leasingowa obejmująca leasing pojazdów, maszyn i urządzeń oraz zarządzanie flotą pojazdów służbowych.

Przychody segmentu obejmują wszelkie przychody rozpoznane przez Getin Noble Bank S.A., BPI Bank Polskich Inwestycji S.A., Noble Concierge sp. z o.o., GNB Leasing Plan Ltd oraz Grupę Getin Leasing S.A. za I kwartał 2015 roku i GNB Auto Plan sp. z o.o. do końca I kwartału 2016 roku. W przychodach segmentu bankowości prezentowany jest także udział w zysku wspólnego przedsięwzięcia Getin Leasing S.A. za 2 miesiące 2016 roku. Aktywa segmentu obejmują aktywa Getin Noble Banku S.A., BPI Banku Polskich Inwestycji S.A., Noble Concierge sp. z o.o. oraz GNB Leasing Plan Ltd.

Pośrednictwo finansowe

Przedmiotem działalności Grupy w tym obszarze jest świadczenie usług z zakresu pośrednictwa finansowego – kredytowego, oszczędnościowego, inwestycyjnego, a także finansów osobistych obejmujące informacje prawne, porady ekspertów, zestawienia ofert bankowych.

W ramach tego segmentu Grupa prowadzi również działalność maklerską związaną z rynkiem papierów wartościowych i towarów giełdowych, świadczy usługi w zakresie sporządzania analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczącym transakcji w zakresie instrumentów finansowych.

Przychody segmentu obejmują wszelkie przychody rozpoznane przez spółkę Noble Securities S.A. oraz ProEkspert sp. z o.o. W przychodach segmentu pośrednictwa finansowego prezentowany jest także udział w zysku jednostki stowarzyszonej Open Finance S.A. Aktywa segmentu obejmują aktywa spółki Noble Securities S.A. i ProEkspert sp. z o.o.

Zarządzanie aktywami

Przedmiotem tej działalności jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze publicznego proponowania jednostek uczestnictwa, doradztwo inwestycyjne, tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi, zarządzanie portfelami inwestycyjnymi i portfelami wierzycelności, oraz świadczenie usług wynajmu oraz zarządzania nieruchomościami.

Przychody segmentu obejmują przychody rozpoznane przez Noble Funds TFI S.A., Sax Development sp. z o.o., Debtor NS FIZ oraz spółki Grupy Property FIZAN. Aktywa segmentu obejmują aktywa wykazywane przez Noble Funds TFI S.A., Sax Development sp. z o.o., Debtor NS FIZ oraz spółki Grupy Property FIZAN.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata brutto. Podatek dochodowy jest monitorowany na poziomie poszczególnych spółek Grupy.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi. Prezentowane w tabeli przychody, zysk brutto i aktywa segmentu nie zawierają korekt i wyłączeń konsolidacyjnych.

2016	Bankowość tys. zł	Pośrednictwo finansowe tys. zł	Zarządzanie aktywami tys. zł	Korekty konsolidacyjne tys. zł	Razem tys. zł
Przychody segmentu					
Zewnętrzne	3 327 192	63 937	69 747	(59 444)	3 401 432
Wewnętrzne	252 204	18 443	11 870	(282 517)	-
Razem przychody segmentu	3 579 396	82 380	81 617	(341 961)	3 401 432
Zysk brutto segmentu					
Zewnętrzne	75 427	30 658	(8 087)	(120 710)	(22 217)
Wewnętrzne	69 709	4 657	(2 230)	(72 136)	-
Razem zysk/ (strata) segmentu	145 136	35 315	(10 317)	(192 846)	(22 217)
Aktywa segmentu na dzień 31.12.2016	69 407 825	517 095	1 217 712	(4 625 486)	66 517 146

Przychody w segmencie bankowości zawierają przychody z tytułu odsetek w wysokości 2 889 342 tys. zł, a w zysku brutto ujęte są dodatkowo koszty z tytułu odsetek w wysokości 1 603 020 tys. zł.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

2015	Bankowość tys. zł	Pośrednictwo finansowe tys. zł	Zarządzanie aktywami tys. zł	Korekty konsolidacyjne tys. zł	Razem tys. zł
Przychody segmentu					
zewnątrzne	3 879 092	44 775	72 575	10 612	4 007 054
wewnętrzne	206 693	13 612	7 968	(228 273)	-
Razem przychody segmentu	4 085 785	58 387	80 543	(217 661)	4 007 054
Zysk brutto segmentu					
zewnątrzne	27 372	28 887	9 592	7 106	72 957
wewnętrzne	16 537	(1 005)	(10 095)	(5 437)	-
Razem zysk/ (strata) segmentu	43 909	27 882	(503)	1 669	72 957
Aktywa segmentu na dzień 31.12.2015	74 670 455	532 709	1 539 649	(5 986 344)	70 756 469

Przychody w segmencie bankowości zawierają przychody z tytułu odsetek w wysokości 3 147 919 tys. zł, a w zysku brutto ujęte są dodatkowo koszty z tytułu odsetek w wysokości 1 982 444 tys. zł.

48. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Przez podmioty powiązane Grupa Getin Noble Bank S.A. rozumie jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia Grupy i ich jednostki podporządkowane oraz jednostki powiązane przez podmiot dominujący najwyższego szczebla – dr. Leszka Czarneckiego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Getin Noble Banku S.A. oraz sprawozdania finansowe jednostek zależnych wymienionych w nocie II.3.

31.12.2016	Sprawozdanie z sytuacji finansowej						Pozabilans
	Aktywa – kredyty i skupione wierzycel. tys. zł	Aktywa - instrumenty finansowe tys. zł	Aktywa - pozostałe należności tys. zł	Pasywa - depozyty tys. zł	Pasywa - pozostałe zobow. tys. zł	Utworzone odpisy aktualizujące tys. zł	Udzielone zobow. finansowe i gwarancyjne tys. zł
Jednostki stowarzyszone:	-	79 981	28 510	17 037	429	9	-
Spółki z Grupy Open Finance S.A.							
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący:	5 589 724	108 931	294 154	3 579 190	395	105	38 085
Spółki z Grupy Getin Leasing S.A.	5 354 817	75 357	866	37 857	168	10	7 131
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	24 868	8 559	142 612	30 631	220	10	4 625
Spółki z Grupy LC Corp B.V. oraz LC Corp S.A.	210 036	25 015	150 673	3 506 275	7	85	26 320
Pozostałe spółki	3	-	3	4 427	-	-	9
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	1 661	-	-	7 276	1	2	1 602

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

31.12.2015	Sprawozdanie z sytuacji finansowej						Pozabilans
	Aktywa – kredyty i skupione wierzycel. tys. zł	Aktywa - instrumenty finansowe tys. zł	Aktywa - pozostałe należności tys. zł	Pasywa - depozyty tys. zł	Pasywa - pozostałe zobow. tys. zł	Utworzone odpisy aktualizujące tys. zł	Udzielone zobow. finansowe i gwarancyjne tys. zł
Jednostki stowarzyszone:	-	80 903	7 810	12 047	1 876	-	-
Spółki z Grupy Open Finance S.A.							
Wspólne przedsięwzięcia:							
Spółki z Grupy Getin Leasing S.A.	5 313 271	14 986	1 285	61 600	964	83	472
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący:							
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	31 041	8 783	332 312	309 874	17 660	409	12 341
Spółki z Grupy LC Corp B.V. oraz LC Corp S.A.	231 250	-	133	238 208	1 451	361	1 676
Pozostałe spółki	3	-	-	2 306	2	-	9
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	324	-	-	6 717	-	-	2 024

01.01.2016- 31.12.2016	Rachunek zysków i strat				
	Przychody z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Koszty z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Pozostałe zakupy tys. zł	Pozostała sprzedaż tys. zł	Przychody z tyt. dywidend tys. zł
Jednostki stowarzyszone:	5 713	34 646	1 367	22 498	-
Spółki z Grupy Open Finance S.A.					
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący:					
Spółki z Grupy Getin Leasing S.A.	219 339	34 283	6 043	5 421	38 040
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	13 268	541	1 070	1 711	-
Spółki z Grupy LC Corp B.V. oraz LC Corp S.A.	10 481	135 873	20 448	210 071	-
Pozostałe spółki	31	20	3 472	21 073	-
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	32	182	-	480	-

01.01.2015- 31.12.2015	Rachunek zysków i strat				
	Przychody z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Koszty z tyt. odsetek i prowizji tys. zł	Pozostałe zakupy tys. zł	Pozostała sprzedaż tys. zł	Przychody z tyt. dywidend tys. zł
Jednostki stowarzyszone:	9 170	53 187	2 287	1 177	-
Spółki z Grupy Open Finance S.A.					
Wspólne przedsięwzięcia:					
Spółki z Grupy Getin Leasing S.A.	171 874	943	5 396	2 852	-
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący:					
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	30 562	18 698	951	306 909	-
Spółki z Grupy LC Corp B.V. oraz LC Corp S.A.	9 624	3 575	25 425	933	-
Pozostałe spółki	14	9	6 618	16	-
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	29	216	-	-	-

Wybrane transakcje z podmiotami powiązanymi

Sprzedaż akcji Getin Leasing S.A.

W dniu 10 lutego 2016 roku Getin Noble Bank S.A. podpisał z LC Corp B.V. umowę sprzedaży 50,72 % posiadanych udziałów w spółce Getin Leasing S.A. Zamknięcie transakcji nastąpiło 29 lutego 2016 roku. Ostateczną cenę strony ustaliły w wysokości 180 mln zł.

Sprzedaż akcji Noble Funds TFI S.A.

W dniu 29 kwietnia 2016 roku Bank zrealizował transakcję sprzedaży 3 pakietów po 9993 sztuki akcji spółki Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. stanowiących łącznie 29,97% kapitału zakładowego, spółce Open Finance S.A., Open Life TU Życie S.A. oraz RB Investcom sp. z o.o.

Rozliczenie transakcji sekurytyzacji

W kwietniu 2016 roku Bank dokonał ostatecznego rozliczenia i zamknięcia transakcji sekurytyzacji portfela kredytów samochodowych zawartej w grudniu 2012 roku ze spółką specjalnego przeznaczenia – GNB Auto Plan Sp. z o.o.

Sprzedaż portfela wierzytelności

W 2016 roku Bank dokonał sprzedaży portfela wierzytelności leasingowych nie objętych utratą wartości do spółki Idea Bank S.A. o wartości nominalnej 660 mln zł.

Sprzedaż akcji Biura Informacji Kredytowej S.A.

W dniu 19 grudnia 2016 roku Bank zawarł umowę sprzedaży 1 700 akcji imiennych serii A Biura Informacji Kredytowej S.A. na rzecz Idea Bank S.A. za łączną cenę 50 mln zł.

Wykup wierzytelności leasingowych

Bank finansuje działalność leasingową spółek z Grupy Getin Leasing S.A. poprzez wykup wierzytelności. Na dzień 31 grudnia 2016 roku saldo wykupionych wierzytelności leasingowych wynosiło 5,3 mld zł.

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Zarząd Banku	10 435	7 003
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	9 392	6 639
Płatności w formie akcji	1 043	364
Rady Nadzorcza Banku	1 243	1 084
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 243	1 084
Razem wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku	11 678	8 087

Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się wynagrodzenia zasadnicze, premie i inne świadczenia, w tym rezerwy na świadczenia, stanowiące koszty wynagrodzeń w danym roku, których rozliczenie w całości nastąpi w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, a także kwoty z tytułu zmiennych składników wynagrodzeń wynikające z opisanej poniżej polityki wynagradzania kadry kierowniczej Banku, których wypłata w formie gotówkowej nastąpi w roku kolejnym.

Płatności w formie akcji obejmują wycenę przyznaných praw do akcji oraz kwoty z tytułu odroczonego składnika wynagrodzeń przyznananego w formie instrumentu finansowego, tj. akcji fantomowych, zgodnie z zasadami opisanymi poniżej. Wykazane kwoty zawierają narzuty na wynagrodzenia z tytułu ubezpieczeń społecznych itp.

W 2016 i 2015 roku nie wypłacono świadczeń po okresie zatrudnienia ani świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

Świadczenia dla kierownictwa Banku wynikające z programu zmiennych składników wynagrodzeń

Wynagrodzenie zmienne członków Zarządu Getin Noble Banku S.A. jest rozliczane w sposób zapewniający efektywną realizację przyjętej w Banku Polityki Zmiennych Składników Wynagrodzeń. Podstawą do określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy z uwzględnieniem 3-letniego horyzontu i wyników finansowych Banku. Do oceny efektów pracy stosuje się kryteria finansowe i niefinansowe. Wyniki Banku przyjmowane w celu określenia zmiennych składników wynagrodzenia uwzględniają koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie

długoterminowej. Maksymalny stosunek wynagrodzenia zmiennego osoby zajmującej stanowisko kierownicze objęte Polityką do wynagrodzenia stałego nie może przekraczać 100% łącznego wynagrodzenia stałego otrzymywanego w Banku i w spółkach zależnych.

Głównym kryterium finansowym determinującym wysokość wypłacanych zmiennych składników wynagrodzeń jest zysk skonsolidowany netto (pomniejszony o udział w zyskach jednostek stowarzyszonych).

Wysokość przyznanej i wypłaconej premii uwzględnia kondycję finansową Banku i odpowiedni poziom wskaźników ryzyka Banku i może podlegać korektom z tego tytułu. W przypadku, gdy stopień realizacji założonych celów różni się będzie od 100%, wysokość zmiennych składników wynagrodzeń ulega proporcjonalnemu obniżeniu lub podwyższeniu. Ponadto, wynagrodzenie zmienne podlegające odroczeniu ma charakter warunkowy i wypłacane jest na podstawie decyzji Rady Nadzorczej Banku.

Przyznane za dany rok wynagrodzenie zmienne wypłacane jest zgodnie z następującymi zasadami:

- płatność nie przekraczająca kwoty 30% przyznanego w danym okresie rocznego wynagrodzenia zasadniczego i nie więcej niż 100 tys. zł jest wypłacana w gotówce;
- od nadwyżki wynagrodzenia zmiennego ponad wartość określoną w punkcie powyżej, co najmniej 50% każdego składnika wynagrodzenia zmiennego składa się z instrumentu finansowego, którym są akcje fantomowe, a co najmniej 40% wynagrodzenia zmiennego podlega odroczeniu zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami dotyczącymi sposobu i terminu wypłaty, z uwzględnieniem 3-letniego okresu oceny;
- płatność 40% wynagrodzenia zmiennego przyznanego za dany rok rozłożona jest w równych ratach płatnych z dołu w formie gotówkowej i instrumencie finansowym, w równej proporcji po 50% na kolejne 3 lata, z uwzględnieniem 3-letniego okresu oceny.

Wynagrodzenie zmienne płatne w formie instrumentów finansowych realizowane jest w postaci akcji fantomowych tj. w postaci wypłaty gotówkowej, której wysokość uzależniona jest od ceny akcji Banku, tj. średniej wartości kursu zamknięcia notowań akcji Banku na GPW w Warszawie z 90 dni kalendarzowych przypadających przed dniem realizacji konkretnej transzy.

49. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 i 2015 roku w podziale na rodzaje usług w wartościach netto:

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	386	386
Inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego	440	422
Razem wynagrodzenie biegłego rewidenta	826	808

Wynagrodzenie nie obejmuje obowiązkowego badania jednostkowych sprawozdań spółek zależnych Banku.

50. Zatrudnienie

Zatrudnienie w Grupie na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku kształtowało się następująco:

	31.12.2016	31.12.2015
Liczba zatrudnionych w osobach	5 221	6 336
Liczba zatrudnionych w etatach	5 150,2	6 014,5

51. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po dniu 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły zdarzenia nieuwzględnione w niniejszym sprawozdaniu, a mogące w znaczący sposób wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A.

III. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM W GRUPIE

Grupa Kapitałowa Getin Noble Bank S.A. prowadząc działalność operacyjną narażona jest na następujące podstawowe rodzaje ryzyka: kredytowe, płynności, rynkowe (w tym ryzyko stóp procentowych i ryzyko walutowe), ryzyko wypłacalności oraz ryzyko operacyjne i ryzyko braku zgodności.

Celem polityki zarządzania aktywami i zobowiązaniami jest optymalizacja struktury bilansu i pozycji pozabilansowych w celu uzyskania założonej relacji dochodu do ponoszonego ryzyka. Za zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym odpowiedzialne są zarządy spółek Grupy. W zależności od poziomu i charakteru ryzyka w poszczególnych spółkach mogą być powołane specjalistyczne komitety doradcze, odpowiedzialne za wyodrębnione rodzaje ryzyk. W jednostce dominującej Grupy – Getin Noble Banku S.A. – funkcjonują następujące komitety odpowiedzialne za poszczególne obszary ryzyka: Komitet Kredytowy, Komitet Konsultacyjny, Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Komitet Ryzyka Operacyjnego. Komitety te odpowiadają za zarządzanie podległymi im obszarami ryzyka na poziomie operacyjnym oraz za monitorowanie poziomu ryzyka, a także za wytyczanie bieżącej polityki w ramach przyjętych przez zarządy spółek strategii, z uwzględnieniem limitów wewnętrznych i regulacji nadzorczych.

Poszczególne spółki Grupy w zakresie zarządzania ryzykami rynkowymi uwzględniają regulacje rynków, na których działają oraz wymogi odpowiednich instytucji nadzorczych, szczególnie Komisji Nadzoru Finansowego. Nadzór właścicielski dotyczący polityki zarządzania ryzykiem finansowym sprawują rady nadzorcze powołane w spółkach Grupy.

1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to potencjalna strata podmiotu związana z niewykonaniem przez klienta zaciągniętego zobowiązania lub jego części w określonych w umowie terminach.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Getin Noble Banku S.A. ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej, przy zachowaniu racjonalnego podejścia do ryzyka. Przy prowadzeniu działalności kredytowej Bank kieruje się niżej wymienionymi zasadami:

- pozyskuje i utrzymuje w swoim portfelu zaangażowania kredytowe, które zapewniają bezpieczeństwo depozytów i kapitału Banku poprzez osiągnięcie stabilnych dochodów,
- podejmując decyzje kredytowe Bank bada ryzyka wynikające z konkretnej transakcji w kontekście ogólnego ryzyka kredytowego klienta i branży oraz splotu innych zdarzeń, które mogą mieć wpływ na spłacalność zadłużenia,
- kredyt lub inne zaangażowania udzielane są, gdy klient spełnia warunki określone w wewnętrznych instrukcjach Banku.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Getin Noble Banku S.A. jest procesem ciągłym, zmierzającym do:

- stabilizacji ryzyka nowo udzielanej akcji sprzedażowej w obszarach (produktach), gdzie osiągnięto zadowalający poziom ryzyka,
- ograniczenia ryzyka nowo udzielanej akcji sprzedażowej w obszarach (produktach), gdzie Bank dostrzega potrzebę ograniczenia ryzyka,
- poprawy jakości istniejącego portfela kredytowego.

W pozostałych spółkach zależnych Grupy ryzyko kredytowe nie istnieje bądź jest na bardzo niskim poziomie, w związku z tym, że spółki te w większości nie prowadzą działalności kredytowej, a jedynie uczestniczą w procesie pozyskiwania klientów i sprzedaży produktów kredytowych Banku. Grupa w zakresie pośrednictwa finansowego współpracuje z instytucjami finansowymi, które nie mają problemów płynnościowych i regularnie płacą swoje należności.

Struktura i organizacja jednostki zarządzania ryzykiem kredytowym

Do podstawowych uczestników systemu zarządzania ryzykiem kredytowym Banku należą:

Rada Nadzorcza Banku

Rolą Rady Nadzorczej jest akceptacja strategii zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowa ocena realizacji przez Zarząd założeń strategii i polityki kredytowej, nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ocena jej adekwatności i skuteczności.

Zarząd Banku

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację strategii oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowe raportowanie do Rady Nadzorczej o realizacji polityki kredytowej oraz funkcjonowaniu systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, utrzymywanie komunikacji z instytucją nadzoru i raportowanie do niej oraz udostępnianie jej wszelkich wymaganych aktami prawnymi informacji w zakresie ryzyka kredytowego. Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za rozwój systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym we wszystkich obszarach działalności Banku.

Komitet Kredytowy Banku

Rolą Komitetu Kredytowego Banku jest wsparcie działalności Zarządu poprzez realizację funkcji opiniodawczo-doradczych w procesie podejmowania decyzji kredytowych oraz samodzielne podejmowanie decyzji w ramach przyznaných uprawnień. Komitet jest odpowiedzialny również za rekomendowanie Zarządowi Banku systemowych rozwiązań w zakresie ustalania wewnętrznych limitów zaangażowania wobec emitentów papierów wartościowych oraz innych banków. Komitet Kredytowy Banku rozpatruje całokształt spraw związanych z ryzykiem kredytowym bieżących transakcji.

Komitet Konsultacyjny Banku

Komitet Konsultacyjny jest organem doradczym w procesie podejmowania decyzji kredytowych (zgodnie z obowiązującym w Banku trybem podejmowania decyzji kredytowych) w przypadku zaangażowań poniżej kompetencji decyzyjnych Komitetu Kredytowego. Komitet Konsultacyjny nie posiada uprawnień decyzyjnych.

Komitet Ryzyka Kredytowego

Komitet Ryzyka Kredytowego spełnia rolę organu opiniodawczo-doradczego w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku. Do zakresu jego zadań należy m.in.: dokonywanie oceny występującego w Banku poziomu ryzyka kredytowego, w tym ryzyka koncentracji, kontrahentów, produktów oraz ryzyka kredytowego występującego w spółkach zależnych Banku, rekomendowanie poziomu „apetytu na ryzyko” na dany rok kalendarzowy oraz przyjmowanie sprawozdań z jego realizacji w ciągu roku, ocena wyników przeprowadzanych testów warunków skrajnych oraz ewentualna rekomendacja podjęcia określonych działań, rozpatrywanie raportów, symulacji, informacji dotyczących ryzyka kredytowego i/lub procesów windykacyjnych.

Obszar Ryzyka Kredytowego Banku

Struktura organizacyjna Banku została przystosowana do polityki zarządzania ryzykiem kredytowym. W ramach wyodrębnionego Obszaru Ryzyka Kredytowego, podległego bezpośrednio Członkowi Zarządu funkcjonują trzy departamenty:

- Departament Zarządzania Ryzykiem Kredytowym, który odpowiedzialny jest za zarządzanie ryzykiem kredytowym na każdym etapie procesu kredytowego w Banku.
- Departament Analiz Systemowych Ryzyka Kredytowego, który realizuje zadania związane ze sprawozdawaniem o ryzyku kredytowym w działalności Banku. Do zadań Departamentu należy również wyznaczanie poziomu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz wyliczanie wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

- Departament Analiz Statystycznych, który realizuje zadania w zakresie optymalizacji procesów wymagających konstruowania modeli statystycznych, modyfikacji modeli, wdrażania kart scoringowych i monitorowania ich efektywności.

Komórka audytu wewnętrznego

Do zadań audytu wewnętrznego należy kontrola i ocena jakości systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz okresowy przegląd procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku. Celem funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego jest identyfikacja nieprawidłowości w wykonywaniu przez uczestników systemu zarządzania ryzykiem kredytowym przydzielonych im funkcji i zadań.

Strategie i procesy zarządzania ryzykiem kredytowym

Bank posiada opracowane dokumenty: Strategię i Politykę kredytową oraz Strategię i politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych, w których określono zasady, wskazówki, wytyczne i zalecenia dotyczące zagadnień związanych z działalnością kredytową. Dokumenty te są jednocześnie podstawowymi instrumentami realizacji wybranej strategii wobec ryzyka kredytowego.

Polityka względem ryzyka kredytowego podlega przeglądom i dostosowaniu zarówno do uregulowań zewnętrznych (uchwały KNF), jak i do czynników makroekonomicznych mogących mieć, w ocenie Banku, wpływ na wzrost ryzyka kredytowego. W szczególności, Bank od 2010 roku w sposób ciągły monitoruje ryzyko kredytowe prowadzonej akcji kredytowej i na bieżąco modyfikuje procesy/ produkty kredytowe dostosowując je do zmieniających się realiów rynkowych.

W 2015 roku wprowadzono zmiany w Strategii i polityce zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych w zakresie kontynuacji zaleceń Rekomendacji S dotyczących maksymalnego poziomu LTV dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach mieszkalnych. Bank kontynuuje politykę w zakresie dalszego ograniczania udzielania kredytów walutowych, poprzez zapewnienie w odniesieniu do nowo udzielanych kredytów zabezpieczonych hipotecznie dla klientów detalicznych pełnej zgodności waluty ekspozycji z walutą dochodów klienta, z których będzie ona spłacana. W przypadku kredytów dla podmiotów gospodarczych, przeznaczonych na finansowanie działalności, kredyty w walutach wymiennalnych udzielane są wyłącznie klientom, którzy uzyskują przychody z działalności gospodarczej w danej walucie lub zabezpieczają się przed ryzykiem zmian kursowych.

Strategia i polityka zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych została również dostosowana do zaleceń Rekomendacji U. Podejmowane przez Bank działania mają wymierne przełożenie na utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach zaakceptowanego przez Zarząd i Radę Nadzorczą – tak zwanego „apetytu na ryzyko”.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku realizowane jest na podstawie wewnętrznych procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka. Stosowane modele identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego, wyrażone są w określonych wskaźnikach oceny ryzyka portfela kredytowego oraz są dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka.

Działalność kredytowa Banku realizowana jest w pięciu obszarach:

- bankowość hipoteczna,
- private banking,
- finansowanie zakupu samochodów,
- pozostałe kredyty detaliczne (gotówkowe, karty kredytowe, limity w ROR),
- obsługa małych i średnich przedsiębiorstw oraz jednostek budżetowych.

W ramach wymienionych obszarów biznesowych funkcjonują procedury dla poszczególnych produktów kredytowych. W celu zapewnienia obiektywności oceny ryzyka kredytowego, w strukturach obszarów handlowych oddzielono proces sprzedaży (pozyskiwania klientów) od procesu oceny i akceptacji ryzyka kredytowego klientów. Za ocenę i akceptację

poszczególnych wniosków kredytowych odpowiedzialny jest wydzielony Obszar Decyzji Kredytowych.

Tryb podejmowania decyzji kredytowych zatwierdzany jest przez Zarząd Banku. Kompetencje kredytowe nadawane są pracownikom Banku w sposób indywidualny, w zależności od ich umiejętności, doświadczenia i pełnionych funkcji. Decyzje kredytowe powyżej uprawnień przyznanych indywidualnie pracownikom są podejmowane przez Komitety Kredytowe, funkcjonujące w centrach akceptacyjnych. W Centrali Banku funkcjonuje Komitet Kredytowy Banku, który podejmuje decyzje powyżej uprawnień przyznanych centrům akceptacyjnym. Decyzje kredytowe na najwyższym szczeblu uprawnień podejmuje Zarząd Banku. Zmiany obowiązującego trybu decyzyjnego akceptowane są przez Zarząd Banku.

Getin Noble Bank S.A. stosuje wewnętrzne regulacje pozwalające określić poziom oraz stopień akceptowalności ryzyka kredytowego wiążącego się z przyznaniem danemu klientowi kredytu (lub innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym).

Wiarygodność kredytowa zarówno na etapie udzielenia, jak i późniejszego monitorowania kredytu oceniana jest:

- dla osób fizycznych – w oparciu o zapisy proceduralne w zakresie poziomu wymaganej zdolności kredytowej, dla kredytów gotówkowych, kredytów na zakup pojazdów, kart kredytowych oraz limitów w ROR stosowany jest scoring,
- w przypadku małych i średnich podmiotów gospodarczych elementem analizy jest ocena uproszczona lub wskaźnikowa.

Wykorzystywany przez Bank system scoringowy (dla kredytów gotówkowych, kredytów na zakup pojazdów, kart kredytowych oraz limitów w ROR) ocenia wiarygodność kredytową klienta detalicznego wykorzystując zarówno cechy socjodemograficzne klienta, jak i jego historię kredytową. W wyniku przeprowadzonej oceny system scoringowy nadaje klientowi punktację określającą oczekiwane ryzyko transakcji. Bank określając poziom akceptowanego ryzyka (tzw. punkt odcięcia w scoringu) kieruje się przesłanką maksymalizacji wyniku finansowego przy uwzględnieniu wyrażonego przez Zarząd Banku „apetytu na ryzyko”.

Kategorie zdolności kredytowej małych i średnich podmiotów wyznaczane są na podstawie punktacji uzyskanej za ocenę sytuacji finansowej i ocenę jakościową (w której skład wchodzi dodatkowe informacje posiadane przez Bank na temat ocenianego podmiotu – np. w zakresie weryfikacji klienta w dostępnych bazach, analizy obrotów na rachunkach, opinii bankowych na temat dotychczasowego zadłużenia, oceny przedsięwzięcia inwestycyjnego czy ogólnej sytuacji branży). Na bazie uzyskanych ocen, wyznaczana jest kategoria ryzyka podmiotu (Bank stosuje 6 klas ryzyka), na podstawie której Bank podejmuje decyzję o ewentualnym udzieleniu kredytu. System ten pozwala ocenić wiarygodność klienta na podstawie informacji o terminowości regulowania należności bankowych, umożliwia również punktację i wycenę wartości zastosowanych zabezpieczeń prawnych.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Bank monitoruje i ocenia jakość portfela kredytowego na podstawie wewnętrznej procedury, która obejmuje monitorowanie portfela zarówno przez wyodrębnione komórki w obszarach handlowych, jak również przez komórki obszaru ryzyka kredytowego. Wyniki przeprowadzonych przez wymienione obszary analiz przedstawiane są w okresowych raportach (miesięcznych, kwartalnych i półrocznych). Wnioski z tych analiz wykorzystywane są do bieżącego zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku.

Stosowany system monitorowania ryzyka obejmuje monitoring ryzyka indywidualnego (związanego z danym klientem) oraz całościowy monitoring portfela kredytowego Banku.

W ramach monitoringu ryzyka indywidualnego okresowej ocenie podlega sytuacja ekonomiczno-finansowa kredytobiorcy, terminowość regulowania zobowiązań wobec Banku oraz stan i wartość przyjętych zabezpieczeń prawnych. Zarówno zakres, jak i częstotliwość dokonywanych przeglądów zgodny jest z wymogami regulacji zewnętrznych i zależy

w szczególności od rodzaju kredytowanego podmiotu, kwoty zaangażowania kredytowego oraz formy przyjętych zabezpieczeń prawnych.

W ramach całościowego monitoringu portfela kredytowego komórki obszaru ryzyka kredytowego przeprowadzają szereg analiz i działań, m.in.:

- monitorują jakość portfela kredytowego Banku w przekroju produktowym,
- prowadzą okresową ocenę ryzyka koncentracji zaangażowań, w tym min.: ryzyka branżowego (wyznaczają maksymalne limity zaangażowania w poszczególne branże gospodarki), ryzyka koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów oraz grup podmiotów powiązanych (monitorują tzw. duże zaangażowania),
- oceniają sytuację finansową banków kontrahentów, wyznaczają maksymalne limity zaangażowania wobec poszczególnych banków,
- bieżąco monitorują duże zaangażowania oraz przyznane limity dla kredytów hipotecznych,
- weryfikują prawidłowość tworzonych w Banku odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości,
- przeprowadzają testy warunków skrajnych dla wybranych grup produktowych,
- przekazują dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej informację zarządczą w formie raportów okresowych.

W procedurach i regulacjach wewnętrznych Banku, w ramach zasad zarządzania ryzykiem koncentracji, określone zostały limity koncentracji. Bank dąży do ograniczania koncentracji ekspozycji wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów. Zarząd Banku ustalił graniczną wielkość dużej ekspozycji na poziomie bardziej restrykcyjnym niż wynika z uregulowań Rozporządzenia CRR, tj. 5% uznanego kapitału Banku, przy czym suma wszystkich dużych ekspozycji nie może być wyższa niż 400% uznanego kapitału Banku. Na dzień 31 grudnia 2016 roku (poza ekspozycją wobec Rządów i Banku Centralnego) tylko ekspozycja wobec grupy podmiotów powiązanych z Bankiem przez podmiot dominujący oraz ekspozycja wobec spółki GNB Leasing Plan Ltd. (własna ekspozycja sekurytyzacyjna) przekracza 10% uznanego kapitału Banku.

Zarządzanie ryzykiem na kredytach walutowych i indeksowanych

Getin Noble Bank S.A. systematycznie analizuje wpływ zmian kursów walut oraz stóp procentowych na ponoszone ryzyko kredytowe w kredytach na zakup pojazdów, hipotecznych i detalicznych. Badany jest wpływ ryzyka kursowego na jakość portfela ekspozycji kredytowych walutowych lub indeksowanych, a w przypadku ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, Bank analizuje również wpływ zmian kursów na poziom zabezpieczenia ekspozycji.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dwa razy w roku dla kredytów hipotecznych oraz raz w roku dla kredytów na zakup pojazdów i kredytów detalicznych. W zakresie wpływu ryzyka kursowego dłużnika na ryzyko kredytowe ponoszone przez Bank, testy przeprowadzane są w oparciu o scenariusz spadku kursu złotego w stosunku do poszczególnych walut obcych o 50% lub scenariusz maksymalnej rocznej zmiany kursu z ostatnich 5 lat (o ile jest większa niż 50%), przy czym przyjmuje się, że spadek kursu walutowego będzie utrzymywał się przez okres 12 miesięcy.

Bank analizuje wpływ zmian stopy procentowej na ryzyko kredytowe ponoszone przez Bank. Testy warunków skrajnych w zakresie wpływu zmiany stóp procentowych na jakość portfela kredytowego przeprowadzane są przy założeniu wzrostu stóp procentowych o 1 000 punktów bazowych, przy założeniu, że wzrost poziomu stóp procentowych będzie utrzymywał się przez okres 12 miesięcy. Bank analizuje również wpływ zmiany stopy bezrobocia i spadku dochodu na poziom ryzyka kredytowego w w/w portfelach.

Obecnie Bank udziela kredytów detalicznych oraz hipotecznych wyłącznie w walucie polskiej. W przypadku kredytów dla podmiotów gospodarczych, przeznaczonych na finansowanie działalności, kredyty w walutach wymiernych udzielane są wyłącznie klientom, którzy uzyskują przychody z działalności gospodarczej w danej walucie lub zabezpieczają się przed ryzykiem zmian kursowych.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego Bank stosuje szeroką gamę zabezpieczeń prawnie dozwolonych, dobranych stosownie do charakterystyki produktu i obszaru działania. Szczegółowe zasady doboru, stosowania i ustanawiania zabezpieczeń zawarte są w regulacjach wewnętrznych i procedurach produktowych poszczególnych obszarów handlowych. Przyjęte zabezpieczenie prawne powinno zapewnić zaspokojenie się Banku w przypadku niewywiązania się kredytobiorcy z umowy kredytowej. Przy wyborze zabezpieczeń Bank kieruje się rodzajem i wielkością kredytu, okresem kredytowania, statusem prawnym i kondycją finansową kredytobiorcy, jak również ryzykiem Banku i innymi zagrożeniami. Preferowane są zabezpieczenia w formach gwarantujących pełne i szybkie odzyskanie należności w drodze windykacji. Typowe rodzaje zabezpieczeń wymaganych przez Bank są następujące:

Dla kredytów hipotecznych podstawowym zabezpieczeniem jest hipoteka ustanowiona na nieruchomości z pierwszeństwem zaspokojenia, a także cesja praw z polisy ubezpieczeniowej na wypadek pożaru i innych zdarzeń losowych, polisa ubezpieczeniowa na wypadek spadku wartości nieruchomości, utraty pracy, bankructwa firmy oraz polisa ubezpieczeniowa niskiego wkładu własnego.

Przy udzielaniu kredytów na zakup pojazdu Bank wymaga zastawu rejestrowego na pojeździe, częściowego lub całkowitego przeniesienia prawa własności pojazdu, a także zabezpieczeń osobistych (weksel własny in blanco, gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego) oraz zawarcia umów ubezpieczenia (m.in. na wypadek śmierci lub całkowitej niepełnosprawności kredytobiorcy oraz cesji praw polisy ubezpieczeniowej lub wskazanie Banku jako beneficjenta polisy).

Zabezpieczeniem kredytów konsumpcyjnych są: polisa ubezpieczeniowa oraz zabezpieczenia osobiste (np. gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego).

Zabezpieczenia rzeczowe, takie jak: hipoteka ustanowiona na nieruchomości z pierwszeństwem zaspokojenia, zastaw rejestrowy (na majątku przedsiębiorstwa lub całkowite przeniesienie prawa własności do przedsiębiorstwa kredytobiorcy lub na majątku osobistym kredytobiorcy lub kierownictwa firmy) czy kaucja pieniężna lub zastaw na środkach pieniężnych na rachunku powierniczym, są jednymi ze stosowanych zabezpieczeń kredytów korporacyjnych. Nie mniej ważne są zabezpieczenia osobiste (gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego, weksel własny in blanco) i cesja wierzytelności.

Restrukturyzacja (forbearance)

Celem działalności restrukturyzacyjnej Banku jest maksymalizacja efektywności zarządzania wierzytelnościami trudnymi tj. uzyskanie najwyższych odzysków przy jednoczesnym ograniczeniu ponoszonych kosztów, związanych z odzyskaniem wierzytelności, obciążających docelowo dłużnika.

Działalność restrukturyzacyjna polega na zmianie warunków spłaty zobowiązania, które są indywidualnie ustalane wobec każdego kontraktu. Ekspozycje restrukturyzowane to ekspozycje, którym przyznano udogodnienia w formie ugody z dłużnikiem, który doświadcza lub wkrótce zacznie doświadczać trudności z wywiązaniem się ze swoich zobowiązań finansowych.

Restrukturyzacja ekspozycji kredytowej to renegocjacja lub zmiana warunków umowy kredytu, należności lub inwestycji utrzymanej do terminu wymagalności, wynikająca z trudności finansowych dłużnika lub emitenta.

Restrukturyzacja ekspozycji kredytowej obejmuje działania takie jak:

- kapitalizacja wymagalnych wierzytelności oraz ustalenie nowego harmonogramu spłaty rat,
- prolongata terminów spłat wierzytelności zarówno w odniesieniu do należności głównej, jak i odsetek (karencja w zakresie kapitału i/lub odsetek),

- rozłożenie (wydłużenie) w czasie spłat kapitału i odsetek odmiennie w stosunku do obowiązującego harmonogramu spłaty (indywidualny harmonogram spłat),
- odstąpienie od naliczania odsetek w określonym czasie od całości lub części wierzytelności,
- okresowe kumulowanie odsetek,
- zmiana warunków finansowych transakcji (w tym w szczególności zmianie wysokości oprocentowania, wydłużenie okresu kredytowania),
- umorzenie części należności głównej niespłaconej wierzytelności,
- umorzenie lub odstąpienie od dochodzenia części lub całości nie spłaconych odsetek, należnych do dnia podpisania ugody,
- rezygnacja z naliczania i pobrania części lub całości należnych odsetek od wierzytelności, poczynwszy od dnia podpisania porozumienia (umowy), jeśli spłata tej wierzytelności nastąpi w terminie określonym w umowie,
- zmiana kolejności zarachowania spłat przewidzianej umową (wpłaty w pierwszej kolejności na spłatę kapitału),
- udzielenie dłużnikowi w szczególnych przypadkach nowych produktów bankowych wspierających realizację programu restrukturyzacyjnego pod warunkiem udokumentowania zasadności ich udzielenia,
- zamiana części lub całości wierzytelności na akcje lub udziały w majątku dłużnika, przejęcie majątku dłużnika w zamian za zwolnienie z części lub całości długu,
- zwolnienie/ sprzedaż zabezpieczenia,
- refinansowanie zadłużenia (oznaczające korzystanie z umów dłużnych w celu zapewnienia całkowitej lub częściowej spłaty innych umów dłużnych, z których dłużnik nie jest w stanie się wywiązać na dotychczasowych warunkach).

Bank renegotjuje umowy z dłużnikami, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie wywiązać się z pierwotnych warunków umowy kredytowej. Elementem procesu restrukturyzacji jest ocena możliwości wywiązania się przez dłużnika z warunków określanych aneksem restrukturyzacyjnym (spłaty zadłużenia w ustalonych terminach). Bank udzielając udogodnienia klientowi (restrukturyzacji) dokonuje stosownych zapisów w systemach, co umożliwia identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Ekspozycje restrukturyzowane objęte są procesem monitorowania. Wierzytelność po co najmniej dwuletnim okresie kwarantanny, w którym przez co najmniej połowę okresu była regularnie obsługiwana, traci status ekspozycji w stanie restrukturyzacji i jest zaliczana do ekspozycji uzdrowionych/ terminowo regulowanych.

Na potrzeby kalkulacji odpisów aktualizujących zgodnie z MSR 39 i MSR 37 dodatkowo wprowadzono definicję ekspozycji restrukturyzowanej jako ekspozycji, dla której nastąpiła restrukturyzacja i która znajduje się w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji. Ekspozycja jest traktowana jako restrukturyzowana do momentu uprawdopodobnienia się restrukturyzacji, czyli przez minimum 12 miesięcy od daty restrukturyzacji. W przypadku, gdy ekspozycja nie jest spłacana w sposób terminowy, okres uprawdopodobnienia się restrukturyzacji ulega wydłużeniu. Każdorazowo przeprowadzając proces restrukturyzacji Bank przeprowadza test na utratę wartości w celu oszacowania, czy nastąpiła utrata przepływów pieniężnych powiązana z restrukturyzacją. Jeśli test ten wskazuje na istotną utratę wartości, ekspozycja ta jest traktowana jako ekspozycja z rozpoznaną utratą wartości.

Każda ekspozycja restrukturyzowana badana jest pod kątem utraty wartości wynikającej z przeprowadzonej restrukturyzacji, a także pod kątem zaistnienia innych zdefiniowanych przesłanek utraty wartości. W przypadku ekspozycji indywidualnie znaczących badanie to przeprowadzane jest w ramach oceny indywidualnej i w przypadku rozpoznania utraty wartości naliczany jest odpis z tytułu utraty wartości przy zastosowaniu metod szacowania przepływów pieniężnych dla ekspozycji indywidualnie znaczących. Ekspozycje indywidualnie nieznaczące poddawane są grupowej ocenie utraty wartości i w przypadku rozpoznania utraty wartości naliczany jest odpis z tytułu utraty wartości przy wykorzystaniu metod statystycznych. W przypadku, gdy dla danej umowy indywidualnie znaczącej lub indywidualnie nieznaczącej nie rozpoznano przesłanek utraty wartości, naliczany jest odpis na straty poniesione, ale niezareportowane (IBNR), przy czym ekspozycje

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji traktowane są jako ekspozycje o podwyższonym ryzyku i naliczany jest dla nich wyższy poziom odpisu niż dla innych umów, dla których naliczany jest odpis IBNR.

Poniżej przedstawiono dane liczbowe dotyczące ekspozycji restrukturyzowanych ujmowanych w kalkulacji odpisów aktualizujących zgodnie z MSR 39:

Ekspozycje restrukturyzowane 31.12.2016	Wartość brutto bez utraty wartości tys. zł	Wartość brutto z utratą wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utruty wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki z utrata wartości tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki:					
oceniane indywidualnie	175 450	1 113 383	(156)	(335 625)	953 052
oceniane grupowo	415 157	2 077 323	(14 831)	(760 622)	1 717 027
Razem	590 607	3 190 706	(14 987)	(1 096 247)	2 670 079

Ekspozycje restrukturyzowane 31.12.2015	Wartość brutto bez utraty wartości tys. zł	Wartość brutto z utratą wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utruty wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki z utrata wartości tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki:					
oceniane indywidualnie	443 874	1 457 036	(6 922)	(443 580)	1 450 408
oceniane grupowo	548 823	1 634 968	(22 131)	(567 617)	1 594 043
Razem	992 697	3 092 004	(29 053)	(1 011 197)	3 044 451

Ekspozycje restrukturyzowane – struktura geograficzna	31.12.2016			31.12.2015		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Polska	3 721 331	(1 093 697)	2 627 634	3 980 863	(1 025 650)	2 955 213
Irlandia	19 173	(6 463)	12 710	66 955	(6 795)	60 160
Wielka Brytania	19 080	(7 214)	11 866	20 096	(5 146)	14 950
Pozostałe kraje	21 729	(3 860)	17 869	16 787	(2 659)	14 128
Razem	3 781 313	(1 111 234)	2 670 079	4 084 701	(1 040 250)	3 044 451

Ekspozycje restrukturyzowane – struktura podmiotowa	31.12.2016			31.12.2015		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone:						
podmiotom finansowym innym niż banki	12 085	(5 064)	7 021	14 991	(7 953)	7 038
podmiotom niefinansowym innym niż osoby fizyczne	600 387	(217 360)	383 027	674 990	(225 243)	449 747
osobom fizycznym	3 168 841	(888 810)	2 280 031	3 387 044	(806 922)	2 580 122
jednostkom budżetowym	-	-	-	7 676	(132)	7 544
Razem	3 781 313	(1 111 234)	2 670 079	4 084 701	(1 040 250)	3 044 451

Ekspozycje restrukturyzowane – struktura rodzajowa	31.12.2016			31.12.2015		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
kredyty korporacyjne	269 756	(76 264)	193 492	215 854	(66 911)	148 943
kredyty samochodowe	133 340	(79 419)	53 921	204 033	(92 557)	111 476
kredyty hipoteczne	3 029 507	(801 836)	2 227 671	3 237 373	(707 318)	2 530 055
kredyty detaliczne	348 710	(153 715)	194 995	427 441	(173 464)	253 977
Razem	3 781 313	(1 111 234)	2 670 079	4 084 701	(1 040 250)	3 044 451

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

Ekspozycje restrukturyzowane – według okresów przeterninowania	31.12.2016			31.12.2015		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
nieprzeterninowane i przeterninowane do 30 dni	1 502 824	(117 096)	1 385 728	1 867 340	(120 150)	1 747 190
przeterninowane powyżej 30 dni do 90 dni	338 594	(53 292)	285 302	478 090	(63 954)	414 136
przeterninowane powyżej 90 dni	1 939 895	(940 846)	999 049	1 739 271	(856 146)	883 125
Razem	3 781 313	(1 111 234)	2 670 079	4 084 701	(1 040 250)	3 044 451

Ekspozycje restrukturyzowane	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Wartość zabezpieczeń	2 603 444	2 986 077

Ekspozycje restrukturyzowane – zmiana stanu	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Stan netto na początek okresu	3 044 451	1 817 830
Wartość ekspozycji ujętych w okresie	817 113	2 852 698
Wartość ekspozycji wyłączonych w okresie	(1 015 991)	(859 359)
Spląty /inne zmiany	(104 511)	(66 129)
Aktualizacja odpisów z tytułu utraty wartości	(70 983)	(700 589)
Stan netto na koniec okresu	2 670 079	3 044 451

Struktura portfela kredytowego

Strukturę portfela kredytowego Grupy według rodzaju kredytów, segmentów geograficznych rynku i branż gospodarki na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku prezentują poniższe tabele. Zaprezentowany udział procentowy w portfelu kredytowym liczony jest od wartości nominalnych.

	Udział % w portfelu	
	31.12.2016	31.12.2015
Dolnośląskie	10,86	11,14
Kujawsko-Pomorskie	4,04	4,05
Lubelskie	2,91	3,03
Lubuskie	2,43	2,42
Łódzkie	5,14	5,15
Małopolskie	6,70	6,71
Mazowieckie	25,04	24,99
Opolskie	1,86	1,78
Podkarpackie	2,37	2,40
Podlaskie	1,34	1,35
Pomorskie	8,05	7,89
Śląskie	10,93	10,82
Świętokrzyskie	1,35	1,39
Warmińsko-Mazurskie	3,13	3,09
Wielkopolskie	7,94	7,91
Zachodniopomorskie	4,82	4,81
Siedziba poza obszarem Polski	1,09	1,07
Razem	100,00	100,00

	Udział % w portfelu	
	31.12.2016	31.12.2015
Rolnictwo i łowiectwo	0,30	0,36
Górnictwo i kopalnictwo	0,05	0,07
Działalność produkcyjna	1,89	2,11
Zaopatrzenie w energię elektryczną i gaz	0,04	0,09
Budownictwo	2,93	3,28
Handel hurtowy i detaliczny	4,81	4,82
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	3,63	3,83
Pośrednictwo finansowe	0,67	0,90
Obsługa nieruchomości	3,41	3,28
Administracja publiczna	1,76	1,70
Pozostałe sekcje	5,15	5,40
Osoby fizyczne	75,36	74,16
Razem	100,00	100,00

	Udział % w portfelu	
	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty dla osób fizycznych:	75,36	74,16
samochodowe	1,88	1,66
ratalne	0,41	0,57
mieszkaniowe, budowlane, hipoteczne	62,97	62,45
pozostałe	10,10	9,48
Kredyty dla podmiotów gospodarczych	24,64	25,84
Razem	100,00	100,00

Poniżej przedstawiono maksymalne narażenie Grupy na ryzyko kredytowe na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku bez uwzględnienia posiadanych zabezpieczeń ani innych elementów powodujących poprawę warunków kredytowania:

	31.12.2016	31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe		
Aktywa finansowe:		
Kasa, środki w Banku Centralnym (z wyjątkiem gotówki)	2 972 730	2 554 222
Należności od banków i instytucji finansowych	1 178 205	2 294 916
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	12 966	17 870
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	171 972	166 817
Pochodne instrumenty finansowe	102 136	168 911
Kredyty i pożyczki udzielone klientom oraz należności z tytułu leasingu finansowego	46 665 793	49 225 014
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	12 006 283	12 541 224
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	202 641	154 322
Pozostałe aktywa finansowe	595 237	813 741
Razem aktywa finansowe	63 907 963	67 937 037
Zobowiązania gwarancyjne	164 387	170 405
Zobowiązania warunkowe	2 123 989	2 096 910
Razem zobowiązania pozabilansowe	2 288 376	2 267 315
Całkowite narażenie na ryzyko kredytowe	66 196 339	70 204 352

Do celów adekwatności kapitałowej, w ramach polityki dotyczącej stosowania i wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami, Bank stosuje zabezpieczenia o najwyższym stopniu płynności, takie jak środki finansowe zdeponowane w banku oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez NBP i rząd RP. W ramach technik redukcji ryzyka

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

Bank stosuje zabezpieczenia finansowe o najwyższej płynności, wyceniane co miesiąc metodą efektywnej stopy procentowej, a w ramach ochrony nieruchomości gwarancje udzielane przez wybrane instytucje i Bank Gospodarstwa Krajowego. W związku ze stosowaniem instrumentów ochrony nieruchomości Bank analizuje ryzyko koncentracji wobec dostawców tych zabezpieczeń.

Poniżej zaprezentowano kredyty i pożyczki w wartości brutto, dla których indywidualnie wykazano utratę wartości:

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Kredyty korporacyjne	320 690	313 341
Kredyty mieszkaniowe	1 675 276	2 344 215
Kredyty detaliczne	24 884	38 361
Razem kredyty i pożyczki, dla których indywidualnie wykazano utratę wartości	2 020 850	2 695 917

Kwota zabezpieczeń przyjęta przy wyliczaniu odpisów na indywidualnie znaczące kredyty na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 0,83 mld zł (1,18 mld zł na dzień 31 grudnia 2015 roku).

Wartość aktywów przejętych za długi w 2016 roku wyniosła 80,3 mln zł (141,8 mln zł w 2015 roku).

Poniżej przedstawiono informację o jakości kredytowej aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

31.12.2016	Niezależne bez utraty wartości tys. zł	Bez utraty wartości			Zaległe z utratą wartości tys. zł	Odsetki tys. zł	Odpisy (w tym IBNR) tys. zł	Razem tys. zł
		do 1 m-ca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 2 m-cy tys. zł	powyżej 2 m-cy tys. zł				
Należności od banków i instytucji finansowych	1 173 038	-	-	-	-	5 792	(625)	1 178 205
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	12 966	-	-	-	-	-	-	12 966
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	171 972	-	-	-	-	-	-	171 972
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	39 086 766	2 043 226	464 856	284 941	7 222 557	226 649	(2 663 202)	46 665 793
kredyty korporacyjne	7 845 943	1 261 329	173 362	101 225	822 535	13 907	(308 886)	9 909 415
kredyty samochodowe	1 669 968	108 095	17 235	6 992	334 939	5 809	(187 302)	1 955 736
kredyty hipoteczne	26 154 723	535 746	235 005	156 066	4 759 052	183 651	(1 484 743)	30 539 500
kredyty detaliczne	3 416 132	138 056	39 254	20 658	1 306 031	23 282	(682 271)	4 261 142
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	12 005 442	-	-	-	11 045	-	(10 204)	12 006 283
emitowane przez banki centralne	824 780	-	-	-	-	-	-	824 780
emitowane przez banki i inne podmioty finansowe	394 561	-	-	-	-	-	-	394 561
emitowane przez podmioty niefinansowe	69 386	-	-	-	11 045	-	(10 204)	70 227
emitowane przez Skarb Państwa	10 716 715	-	-	-	-	-	-	10 716 715
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	202 641	-	-	-	-	-	-	202 641
emitowane przez jednostki samorządowe	160 347	-	-	-	-	-	-	160 347
emitowane przez podmioty niefinansowe	42 294	-	-	-	-	-	-	42 294
Razem aktywa finansowe	52 652 825	2 043 226	464 856	284 941	7 233 602	232 441	(2 674 031)	60 237 860

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

31.12.2015	Niezależnie bez utraty wartości tys. zł	Bez utraty wartości			Zaległe z utratą wartości tys. zł	Odsetki tys. zł	Odpisy (w tym IBNR) tys. zł	Razem tys. zł
		do 1 m-ca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 2 m-cy tys. zł	powyżej 2 m-cy tys. zł				
Należności od banków i instytucji finansowych	2 289 550	36	-	-	-	6 431	(1 101)	2 294 916
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	17 870	-	-	-	-	-	-	17 870
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	166 817	-	-	-	-	-	-	166 817
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	38 515 060	5 234 850	489 646	281 380	6 751 759	324 441	(2 372 122)	49 225 014
kredyty korporacyjne	7 850 444	1 671 285	171 931	61 531	823 547	11 165	(248 744)	10 341 159
kredyty samochodowe	2 150 885	183 644	18 340	5 954	357 261	8 189	(185 270)	2 539 003
kredyty hipoteczne	25 034 392	3 188 426	262 273	191 622	4 399 050	281 702	(1 351 978)	32 005 487
kredyty detaliczne	3 479 339	191 495	37 102	22 273	1 171 901	23 385	(586 130)	4 339 365
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	12 539 640	-	-	-	12 963	-	(11 379)	12 541 224
emitowane przez banki centralne	3 798 693	-	-	-	-	-	-	3 798 693
emitowane przez banki i inne podmioty finansowe	208 413	-	-	-	-	-	-	208 413
emitowane przez podmioty niefinansowe	38 316	-	-	-	12 963	-	(11 379)	39 900
emitowane przez jednostki samorządowe	13 781	-	-	-	-	-	-	13 781
emitowane przez Skarb Państwa	8 480 437	-	-	-	-	-	-	8 480 437
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	154 322	-	-	-	-	-	-	154 322
emitowane przez jednostki samorządowe	118 125	-	-	-	-	-	-	118 125
emitowane przez podmioty niefinansowe	36 197	-	-	-	-	-	-	36 197
Razem aktywa finansowe	53 683 259	5 234 886	489 646	281 380	6 764 722	330 872	(2 384 602)	64 400 163

2. Ryzyko operacyjne

Definicja i cel zarządzania ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne. W zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, w Grupie realizuje się cele strategiczne mające charakter średnio- i długoterminowy oraz cele operacyjne o charakterze krótkoterminowym, których realizacja służy osiągnięciu celów strategicznych.

Podstawowym celem strategicznym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja wewnętrznych procesów biznesowych i pozabiznesowych, pozwalająca na ograniczenie kosztów i strat oraz zwiększenie bezpieczeństwa funkcjonowania i ograniczanie ryzyka reputacji. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym jest ukierunkowane na zapobieganie zagrożeniom, efektywne podejmowanie decyzji, ustalanie priorytetów i alokację zasobów, zapewniające lepsze zrozumienie potencjalnego ryzyka i ewentualnych niepożądanych jego skutków.

Podstawowym celem operacyjnym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest dążenie do kompletnej identyfikacji ryzyka operacyjnego oraz możliwie najbardziej precyzyjnego pomiaru wielkości i oceny jego profilu. W tym celu doskonalone są rozwiązania w zakresie modelu pomiaru i zarządzania ryzykiem operacyjnym, umożliwiające stosowanie w przyszłości zaawansowanych metod pomiaru, wrażliwych na ryzyko operacyjne, uwzględniających czynniki i parametry ryzyka operacyjnego specyficzne dla Grupy, a w szczególności dla Banku, tzn. ściśle związane z jego profilem działalności.

Struktura i organizacja jednostki zarządzania ryzykiem operacyjnym

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym aktywnie uczestniczą następujące jednostki organizacyjne:

- wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Centrali, jednostki operacyjne (stanowiące terenowe jednostki organizacyjne Banku);
- podmioty powiązane – spółki zależne od Banku;
- podmioty zewnętrzne – jednostki franczyzowe i jednostki pośredników;

W ramach jednostek zarządzania ryzykiem operacyjnym wyodrębnia się:

- jednostki systemowe – zwane również merytorycznymi jednostkami systemowymi – odpowiedzialne za systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym, projektujące regulacje wewnętrzne i tworzące rozwiązania do bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym, wykonujące również zadania bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- jednostki operacyjne – zajmujące się bieżącym zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w swojej codziennej działalności.

We wszystkich pionach i na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej Banku, a także w podmiotach powiązanych i zewnętrznych, wyróżnia się następujące grupy jednostek, osób i funkcji odpowiedzialnych za czynności związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym, wykonywane na trzech, następujących poziomach:

- poziom podstawowy – jednostki i osoby zajmujące się zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w swojej codziennej działalności;
- poziom nadzoru (kierowniczy) – osoby zajmujące stanowiska kierownicze, pełniące kontrolę funkcjonalną;
- poziom nadrzędny, funkcjonujący w formie scentralizowanej – którego główną funkcją jest zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Funkcja ta realizowana jest przez osoby wykonujące zadania wydzielonej komórki ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym, funkcjonującej w ramach działalności Biura Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym oraz Komitetu Ryzyka Operacyjnego.

Ze względu na skalę i rodzaj działalności Getin Noble Banku S.A., w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym w Grupie wiodące role spełniają Rada Nadzorcza i Zarząd Banku. Rolę wspomagającą działalność Zarządu Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym spełnia Komitet Ryzyka Operacyjnego – wykonujący funkcje opiniodawczo-doradcze w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Główną, nadrzędną funkcję zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, spełniają wyznaczeni pracownicy, wydzielonej, niezależnej komórki ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym, funkcjonującej w ramach struktury Biura Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym.

Strategie i procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym stanowi proces obejmujący działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, ograniczania, monitorowania i raportowania ryzyka. Objęte są nim wszystkie procesy i systemy, ze szczególnym naciskiem na te związane z wykonywaniem czynności zapewniających klientom usługi finansowe.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym stanowi proces obejmujący działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, ograniczania, monitorowania i raportowania ryzyka. Objęte są nim wszystkie procesy i systemy, ze szczególnym naciskiem na te związane z wykonywaniem czynności bankowych, zapewniających klientom usługi finansowe.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym zgodnie z ustaloną przez Zarząd Banku i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku „Strategią zarządzania ryzykiem operacyjnym”:

- uwzględniając regulacje ostrożnościowe wynikające z Prawa Bankowego oraz odpowiednich uchwał i rekomendacji nadzoru bankowego;
- zawierającą charakterystykę zasad już stosowanych w Banku oraz znajdujących się w fazie rozwoju i planowanych w przyszłości.

Funkcjonujący system raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego wspomagany jest odpowiednim systemem informatycznym, stanowiącym oprogramowanie dedykowane do zarządzania ryzykiem operacyjnym.

System raportowania o ryzyku operacyjnym w Banku obejmuje raporty dla celów wewnętrznych – zarządczych oraz zewnętrznych – nadzorczych. Raportowanie zarządcze i nadzorcze jest oparte na założeniach wynikających z wytycznych Rekomendacji M, regulacji nadzorczych dotyczących zasad i sposobu ogłaszania przez Banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej.

Pomiar ryzyka operacyjnego dokonuje się przy pomocy informatycznego systemu wspierającego proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, poprzez kalkulację:

- wymaganego kapitału własnego na pokrycie ryzyka operacyjnego;
- wskaźników określających stopień narażenia Banku na ryzyko operacyjne, zwany również wrażliwością Banku na ryzyko operacyjne lub narażeniem Banku na ryzyko operacyjne;
- zagregowanego wolumenu strat rzeczywistych.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka operacyjnego

W zależności od wielkości i profilu ryzyka operacyjnego stosuje się odpowiednie działania korygujące i zapobiegawcze, adekwatne do zdiagnozowanego ryzyka i zapewniające wybór oraz wdrożenie środków skutecznie modyfikujących ryzyko.

W szczególności stosuje się następujące sposoby zabezpieczania ryzyka operacyjnego:

- opracowywanie i wdrażanie planów utrzymania ciągłości działania (w tym planów awaryjnych), zapewniających nieprzerwane działanie organizacji na określonym poziomie;
- ubezpieczanie przed skutkami trudnych do przewidzenia błędów lub zdarzeń operacyjnych o znaczących skutkach finansowych;
- zlecanie czynności na zewnątrz (outsourcing).

Ponadto, w celu zabezpieczenia wszelkich procesów wymagających transferu środków, ryzyko operacyjne jest eliminowane głównie przez wprowadzenie zasady sprawdzania na drugą rękę.

Kluczowe procesy biznesu zostały opisane w odpowiednich dokumentach – Politykach i Procedurach. Poprawność operacji

biznesowych podlega ciągłemu monitoringowi, a raporty są przekazywane bezpośrednio do Zarządu Banku.

Skuteczność stosowanych w Banku zabezpieczeń oraz metod ograniczania ryzyka operacyjnego monitoruje się poprzez ciągłe śledzenie, gromadzenie i analizowanie zdarzeń operacyjnych oraz obserwację profilu ryzyka operacyjnego, a także kontrolowanie ilościowych i jakościowych zmian ryzyka operacyjnego.

3. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności jest rozumiane jako zagrożenie poniesienia negatywnych skutków w wyniku nieprzestrzegania w działalności spółek Grupy przepisów prawa (ustaw, rozporządzeń, uchwał), regulacji wewnętrznych, bądź przyjętych wewnętrznie standardów, zasad lub kodeksów postępowania. Strategicznym celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest:

- kreowanie wizerunku Banku i Grupy jako podmiotów działających zgodnie z przepisami prawa i przyjętymi standardami postępowania oraz w sposób etyczny, uczciwy i rzetelny;
- przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych, które mogą być konsekwencją naruszenia lub niewłaściwego stosowania przepisów prawa i przyjętych norm postępowania;
- budowanie i utrzymywanie pozytywnych relacji z innymi uczestnikami rynku, w tym z akcjonariuszami, klientami, partnerami biznesowymi i regulatorami rynku.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje identyfikację ryzyka, ocenę profilu ryzyka, jego monitorowanie i ograniczanie oraz raportowanie o ryzyku.

W procesie identyfikacji ryzyka braku zgodności Getin Noble Bank S.A. przeprowadza bieżące analizy obowiązujących przepisów prawa, regulacji ostrożnościowych, przepisów wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania oraz gromadzi informacje o występujących przypadkach braku zgodności i przyczynach ich wystąpienia. Dokonując oceny ryzyka Bank określa charakter i potencjalną skalę strat finansowych lub sankcji prawnych. Monitorowanie ryzyka braku zgodności ma na celu identyfikację newralgicznych, z punktu widzenia negatywnych skutków ryzyka braku zgodności, obszarów działalności Banku, pozwalając na podejmowanie wyprzedzających działań zaradczych. Proces ograniczania ryzyka braku zgodności obejmuje następujące aspekty: prewencyjny tj. ograniczanie ryzyka poprzez wprowadzenie rozwiązań i elementów zapewniających zgodność oraz łagodzący tj. zarządzanie ryzykiem po identyfikacji przypadku wystąpienia braku zgodności w celu złagodzenia negatywnych skutków wystąpienia ryzyka. W szczególności prewencyjne ograniczanie ryzyka braku zgodności jest realizowane w związku z rozwijaniem nowych modeli biznesowych i tworzeniem nowych produktów. Raportowanie obejmuje wyniki identyfikacji i oceny ryzyka braku zgodności, informacje nt. przypadków braku zgodności oraz najważniejsze zmiany otoczenia regulacyjnego. Odbiorcami raportów są Komitet Ryzyka Operacyjnego, Prezes Zarządu, Zarząd Banku i Rada Nadzorcza Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank uwzględnia także ryzyko wynikające z działalności prowadzonej przez podmioty wchodzące w skład Grupy Kapitałowej.

4. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe definiowane jest jako niepewność czy stopy procentowe, kursy walut lub ceny papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych posiadanych przez Grupę przyjmą wartości różniące się od pierwotnie zakładanych, powodując powstawanie nieoczekiwanych zysków lub strat z tytułu utrzymywanych pozycji. Celem polityki zarządzania aktywami i pasywami w Grupie jest optymalizacja struktury bilansu i pozycji pozabilansowych spółek należących do Grupy dla zachowania założonej relacji dochodu do ponoszonego ryzyka. Głównym źródłem ryzyka walutowego Grupy są pozycje Getin Noble Banku S.A. Monitorowanie poziomu ryzyka w Grupie odbywa się poprzez okresowe pomiary ryzyka w ujęciu skonsolidowanym.

4.1. Ryzyko walutowe

Poprzez ryzyko walutowe rozumie się negatywne skutki wpływu zmian kursów walutowych na wyniki finansowe. Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest kształtowanie struktury walutowych aktywów i pasywów, a także składników pozabilansowych, w ramach obowiązujących norm ostrożnościowych określonych przez prawo bankowe oraz przyjętych limitów wewnętrznych.

Zarządzanie bieżące ryzykiem walutowym należy do kompetencji Departamentu Skarbu, który na bieżąco monitoruje poziom wielkości otwartej pozycji walutowej wynikającej z działalności Banku związanej w szczególności z obsługą klientów Banku i zawiera transakcje na rynku międzybankowym ograniczające ekspozycję Banku na ryzyko walutowe, które mają charakter kasowy, jak również na instrumentach pochodnych w ramach przyznaných limitów. Skuteczność zarządzania ryzykiem oceniana jest na podstawie poziomu wykorzystania przyjętych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko. Dodatkowo, w celu zabezpieczenia ryzyka walutowego Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych, w ramach której dokonuje zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF i EUR wydzielonym portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających CIRS float-to-fixed CHF/PLN i EUR/PLN oraz zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela depozytów w PLN wydzielonym z rzeczywistych transakcji CIRS portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających IRS fixed-to-float.

Nadzór nad przestrzeganiem limitów i norm ostrożnościowych sprawuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku. Obliczanie ekspozycji Banku na ryzyko walutowe oraz obliczanie wymogu kapitałowego niezbędnego do pokrycia ryzyka dokonywane jest codziennie oraz raportowane Zarządowi Banku w ramach informacji zarządczej.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego jest obliczany jako iloczyn 8% oraz wartości bezwzględnej pozycji walutowej całkowitej, jeżeli całkowita pozycja walutowa przekracza 2% funduszy własnych Banku. Jeżeli całkowita pozycja walutowa nie przekracza poziomu 2% funduszy własnych wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego jest zerowy. Analiza ekspozycji Banku na ryzyko walutowe odbywa się poprzez:

- analizę wielkości pozycji walutowej w stosunku do funduszy własnych,
- pomiar wartości zagrożonej (VaR),
- testy warunków skrajnych (stress testy).

Powyższe obliczenia wykonywane są w Systemie Analizy Ryzyka Rynkowego i Płynności (SARRP).

Analiza wrażliwości dla ryzyka walutowego

Getin Noble Bank S.A. przygotowuje codziennie analizę wrażliwości dla ryzyka walutowego w Banku oraz kwartalnie analizę wrażliwości dla ryzyka walutowego Grupy.

VAR (1D, 99,9%)	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Ryzyko walutowe	805	428

VaR polega na badaniu z 99,9% prawdopodobieństwem, wielkości maksymalnej straty jaką Bank/ Grupa może ponieść jednego dnia z tytułu wyceny pozycji walutowej, przy założeniu normalnych warunków rynkowych. Niemniej jednak miara ta nie wyraża absolutnej straty maksymalnej na jaką narażony jest Bank/ Grupa. VaR jest miarą określającą poziom ryzyka na dany moment w czasie, odzwierciedlającą pozycje na konkretny moment, które nie muszą odzwierciedlać ryzyka pozycji Banku/ Grupy w innym momencie.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku udział pozycji całkowitej walutowej (suma długich lub suma krótkich pozycji netto na poszczególnych walutach – w zależności od tego, która z tych sum jest wyższa) w funduszach własnych regulacyjnych

Grupy wyniósł 0,65% (0,54% na dzień 31 grudnia 2015 roku).

W ciągu okresu sprawozdawczego poziom ryzyka walutowego w Grupie kształtował się na poziomie niewymagającym utrzymywania kapitału na jego pokrycie.

Biuro Ryzyk Rynkowych i Wycen Banku przedkłada Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami w okresach miesięcznych informację o zarządzaniu ryzykiem walutowym w Banku, w tym o kształtowaniu się pozycji walutowych w poszczególnych walutach oraz przestrzeganiu limitów otwartych pozycji walutowych. Informacja o poziomie ryzyka walutowego Grupy przekazywana jest w okresach kwartalnych.

Poniższe tabele przedstawiają zaangażowanie walutowe Grupy na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku w podziale na poszczególne rodzaje aktywów, zobowiązań i zobowiązań pozabilansowych:

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

31.12.2016	WALUTA							Razem tys. zł
	PLN tys. zł	EUR tys. zł	CHF tys. zł	USD tys. zł	GBP tys. zł	JPY tys. zł	Inne tys. zł	
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 142 650	970 423	8 329	25 853	4 940	-	-	3 152 195
Należności od banków i instytucji finansowych	230 083	925 775	5 276	4 702	3 935	3 628	4 806	1 178 205
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	32 494 879	985 693	12 801 731	64 729	2	318 758	1	46 665 793
Pozostałe aktywa	14 107 321	1 210 542	10 323	192 761	3	3	-	15 520 953
Suma aktywów	48 974 933	4 092 433	12 825 659	288 045	8 880	322 389	4 807	66 517 146
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 591 614	3 732	64	17	-	-	-	2 595 427
Zobowiązania wobec klientów	49 861 087	1 865 218	246 778	1 029 950	34 244	310	3 541	53 041 128
Pozostałe zobowiązania	5 760 889	3 942	204	1 053	25	-	42	5 766 155
Suma zobowiązań	58 213 590	1 872 892	247 046	1 031 020	34 269	310	3 583	61 402 710
Kapitał własny	5 114 436	-	-	-	-	-	-	5 114 436
Suma zobowiązań i kapitału własnego	63 328 026	1 872 892	247 046	1 031 020	34 269	310	3 583	66 517 146
ZAANGAŻOWANIE NETTO	(14 353 093)	2 219 541	12 578 613	(742 975)	(25 389)	322 079	1 224	-
POZYCJE POZABILANSOWE								
Aktywa	17 618 653	1 022 624	2 224 191	1 230 389	28 483	73 021	2 265	22 199 626
Pasywa	4 839 310	3 225 725	14 790 420	484 508	1 959	387 926	7 742	23 737 590
LUKA	(1 573 750)	16 440	12 384	2 906	1 135	7 174	(4 253)	(1 537 964)

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

31.12.2015	WALUTA							Razem
	PLN tys. zł	EUR tys. zł	CHF tys. zł	USD tys. zł	GBP tys. zł	JPY tys. zł	Inne tys. zł	
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 133 103	556 720	9 242	21 952	3 455	-	-	2 724 472
Należności od banków i instytucji finansowych	413 535	1 846 786	9 373	15 532	5 685	440	3 565	2 294 916
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	34 470 113	1 181 396	13 207 157	62 664	1	303 683	-	49 225 014
Pozostałe aktywa	16 489 001	15 277	7 485	300	4	-	-	16 512 067
Suma aktywów	53 505 752	3 600 179	13 233 257	100 448	9 145	304 123	3 565	70 756 469
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	2 384 131	843 543	591 237	9 901	-	-	-	3 828 812
Zobowiązania wobec klientów	52 930 385	1 582 820	179 845	1 004 501	26 412	204	2 054	55 726 221
Pozostałe zobowiązania	6 029 446	6 667	296	653	190	207	130	6 037 589
Suma zobowiązań	61 343 962	2 433 030	771 378	1 015 055	26 602	411	2 184	65 592 622
Kapitał własny	5 163 847	-	-	-	-	-	-	5 163 847
Suma zobowiązań i kapitału własnego	66 507 809	2 433 030	771 378	1 015 055	26 602	411	2 184	70 756 469
ZAANGAŻOWANIE NETTO	(13 002 057)	1 167 149	12 461 879	(914 607)	(17 457)	303 712	1 381	-
POZYCJE POZABILANSOWE								
Aktywa	15 947 566	2 092 816	481 234	2 534 422	21 640	11 553	1 255	21 090 486
Pasywa	4 317 656	3 235 166	12 938 139	1 616 093	6 900	317 898	3 955	22 435 807
LUKA	(1 372 147)	24 799	4 974	3 722	(2 717)	(2 633)	(1 319)	(1 345 321)

4.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej definiuje się jako ryzyko obniżenia się spodziewanych dochodów z tytułu odsetek pod wpływem zmian rynkowych stóp procentowych oraz ryzyko zmiany wartości otwartych pozycji bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany rynkowych stóp procentowych. W ramach Grupy prowadzone są działania zmierzające do ograniczania wpływu niekorzystnych zmian na wynik finansowy. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej należy do kompetencji Zarządu Getin Noble Banku S.A., który w okresach miesięcznych otrzymuje i analizuje raporty dotyczące tego ryzyka w ujęciu globalnym oraz tygodniowo informację w zakresie poziomu ekspozycji na ryzyko dla portfela handlowego.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej sprowadza się do minimalizowania ryzyka negatywnego wpływu zmiany rynkowych stóp procentowych na sytuację finansową Grupy poprzez ustalanie oraz przestrzeganie limitów ograniczających dopuszczalny poziom ryzyka stopy procentowej, sporządzanie okresowych analiz badających poziom ryzyka stopy procentowej i wrażliwość rachunku zysków i strat na zmiany oprocentowania oraz zawieranie transakcji ograniczających ekspozycję na ryzyko (instrumenty pochodne, sprzedaż/ zakup papierów wartościowych o stałym kuponie). Skuteczność zarządzania ryzykiem oceniana jest na podstawie poziomu wykorzystania przyjętych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko.

Bank stosuje się do Wytycznych EBA w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności zaliczonej do portfela niehandlowego opublikowanych 5 października 2015 roku.

Monitorowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się m.in. poprzez:

- analizę zestawienia aktywów i pasywów oraz pozycji pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w podziale na waluty, według terminów przeszacowania oprocentowania,
- analizę ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta,
- badanie wrażliwości wyniku finansowego na zmianę stóp procentowych (metoda EaR),
- analizę wartości zagrożonej portfela Grupy, związanej z wyceną rynkową (metoda VaR),
- testy warunków skrajnych, przedstawiające podatność Banku na poniesienie strat w wyniku niekorzystnych zmian warunków rynkowych oraz załamania się kluczowych założeń Banku,
- analizę poziomu kształtowania się oraz wpływu na wynik Banku marży odsetkowej.

Kalkulacja luki przeszacowania, wartości zagrożonej (VaR) oraz miary EaR dla Banku odbywa się w Systemie Analizy Ryzyka Rynkowego i Płynności (SARRP).

Analiza wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej

Analiza wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej sporządzana jest codziennie dla ekspozycji Banku oraz kwartalnie dla ekspozycji Grupy:

	31.12.2016		31.12.2015	
	EaR (+/- 25 pb) tys. zł	VAR (1D, 99,9%) tys. zł	EaR (+/- 25 pb) tys. zł	VAR (1D, 99,9%) tys. zł
Ryzyko stopy procentowej	14 094	20 404	20 399	13 132

EaR oznacza potencjalną zmianę wyniku odsetkowego Grupy (wrażliwość wyniku finansowego) w perspektywie najbliższych 12 miesięcy w przypadku zmiany stóp procentowych o 25 punktów bazowych (równoległe przesunięcie krzywej dochodowości).

VaR polega na badaniu, z 99,9% prawdopodobieństwem, wielkości maksymalnej straty jaką Bank/Grupa może ponieść jednego dnia z tytułu wyceny portfela, przy założeniu normalnych warunków rynkowych. Niemniej jednak miara ta nie wyraża absolutnej straty maksymalnej na jaką narażony jest Grupa. VaR jest miarą określającą poziom ryzyka na dany moment w czasie, odzwierciedlającą pozycję na konkretny moment, które nie muszą odzwierciedlać ryzyka pozycji Grupy w innym momencie.

W celu uzupełnienia informacji o możliwej stracie Getin Noble Banku S.A. z tytułu niekorzystnych zmian stóp procentowych kwartalnie przeprowadzane są również testy warunków skrajnych polegające na dokonaniu symulacji wpływu zasadniczych zmian w rynkowych stopach procentowych oraz strukturze i saldach aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych na poziom ponoszonego przez Bank ryzyka stopy procentowej w zakresie wyniku odsetkowego i wyceny portfela należności/ zobowiązań wrażliwych na ryzyko stopy procentowej.

Bank testuje zmiany struktury należności i zobowiązań poprzez uwzględnienie ryzyka opcji klienta (wzmószony poziom przedterminowych spłat kredytów o stałym oprocentowaniu lub wzmószony poziom zrywalności depozytów – w zależności od kierunku narażenia) oraz potencjalne zmiany dochodu Banku oraz zmiany wartości ekonomicznej portfela przy założeniu „szokowych” zmian stóp procentowych, przy zmienionej strukturze portfela. W ramach założeń dotyczących zmian stóp procentowych, przyjmuje się następujące warianty:

- +/- 200 punktów bazowych (tj. standardowy szok nadzorczy),
- równoległe przesunięcia krzywej dochodowości,
- różny charakter zmian kształtu krzywej dochodowości.

Poniżej zaprezentowano podział aktywów i zobowiązań oraz pozycji pozabilansowych Grupy sklasyfikowanych na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku według kryterium ryzyka stopy procentowej. Wartości bilansowe instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu przedstawiono w podziale na grupy instrumentów utrzymywanych do terminów zapadalności/ wymagalności tych instrumentów. Wartości bilansowe instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu przedstawiono w podziale na grupy instrumentów według umownych dat przeszacowania oprocentowania. Grupa przy mierzeniu swojej ekspozycji na ryzyko stopy procentowej bierze pod uwagę wpływ założeń dotyczących depozytów o nieokreślonym terminie wymagalności, tj. depozytów, których zapadalność umowna jest krótka, ale rzeczywista długa (na tych rachunkach utrzymywany ‘osad’) i wrażliwość tych depozytów na wahania stóp procentowych na rynku jest mocno ograniczona – w praktyce są to pozycje o oprocentowaniu administrowanym tj. zarządzanym przez Grupę. Termin wymagalności/ przeszacowania tego typu pozycji podlega modelowaniu zgodnie z zasadami przyjętymi przez Grupę. Pozostałe aktywa i pasywa zaprezentowano w pozycji aktywów/ pasywów nieoprocentowanych.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

31.12.2016	do 1 miesiąca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	aktywa/ pasywa nieoprocent.	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
POZYCJE BILANSOWE							
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 972 721	-	-	-	-	179 474	3 152 195
Należności od banków i instytucji finansowych	1 178 205	-	-	-	-	-	1 178 205
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	25 124 607	19 774 017	1 392 271	302 505	72 393	-	46 665 793
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-	184 938	184 938
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży i utrzymywane do terminu zapadalności	4 748 101	258 769	1 501 339	4 859 643	711 927	129 145	12 208 924
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-	3 127 091	3 127 091
Suma aktywów	34 023 634	20 032 786	2 893 610	5 162 148	784 320	3 620 648	66 517 146
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	179 695	2 376 657	39 075	-	-	-	2 595 427
Zobowiązania wobec klientów	20 690 440	12 777 029	13 306 116	5 370 286	897 257	-	53 041 128
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 427 841	1 175 770	1 199 432	16 550	-	-	3 819 593
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	-	1 946 562	1 946 562
Suma zobowiązań	22 297 976	16 329 456	14 544 623	5 386 836	897 257	1 946 562	61 402 710
Kapitał własny	-	-	-	-	-	5 114 436	5 114 436
Suma zobowiązań i kapitału własnego	22 297 976	16 329 456	14 544 623	5 386 836	897 257	7 060 998	66 517 146
LUKA BILANSOWA	11 725 658	3 703 330	(11 651 013)	(224 688)	(112 937)	(3 440 350)	-
POZYCJE POZABILANSOWE							
Transakcje stopy procentowej:							
Należności	4 634 583	8 078 387	1 825 951	1 234 802	153 283	6 272 620	22 199 626
Zobowiązania	5 379 107	9 005 702	1 850 957	1 259 827	46 844	6 195 153	23 737 590
LUKA POZABILANSOWA	(744 524)	(927 315)	(25 006)	(25 025)	106 439	77 467	(1 537 964)
LUKA RAZEM	10 981 134	2 776 015	(11 676 019)	(249 713)	(6 498)	(3 362 883)	(1 537 964)

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

31.12.2015	do 1 miesiąca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	aktywa/ pasywa nieoprocent.	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
POZYCJE BILANSOWE							
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 554 223	-	-	-	-	170 249	2 724 472
Należności od banków i instytucji finansowych	2 294 916	-	-	-	-	-	2 294 916
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	26 897 110	20 686 050	1 368 182	251 601	22 071	-	49 225 014
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	1 019	15 054	-	-	-	168 614	184 687
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży i utrzymywane do terminu zapadalności	7 725 152	129 269	1 702 739	1 341 139	1 727 274	69 973	12 695 546
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-	3 631 834	3 631 834
Suma aktywów	39 472 420	20 830 373	3 070 921	1 592 740	1 749 345	4 040 670	70 756 469
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	228 803	3 600 009	-	-	-	-	3 828 812
Zobowiązania wobec klientów	24 230 161	10 804 436	16 796 477	2 576 492	1 318 655	-	55 726 221
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 482 453	1 186 043	1 387 857	36 708	-	-	4 093 061
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	-	1 944 528	1 944 528
Suma zobowiązań	25 941 417	15 590 488	18 184 334	2 613 200	1 318 655	1 944 528	65 592 622
Kapitał własny	-	-	-	-	-	5 163 847	5 163 847
Suma zobowiązań i kapitału własnego	25 941 417	15 590 488	18 184 334	2 613 200	1 318 655	7 108 375	70 756 469
LUKA BILANSOWA	13 531 003	5 239 885	(15 113 413)	(1 020 460)	430 690	(3 067 705)	-
POZYCJE POZABILANSOWE							
Transakcje stopy procentowej:							
Należności	5 443 131	6 948 839	676 661	861 334	162 486	6 998 035	21 090 486
Zobowiązania	5 988 327	7 795 734	694 234	862 895	48 881	7 045 736	22 435 807
LUKA POZABILANSOWA	(545 196)	(846 895)	(17 573)	(1 561)	113 605	(47 701)	(1 345 321)
LUKA RAZEM	12 985 807	4 392 990	(15 130 986)	(1 022 021)	544 295	(3 115 406)	(1 345 321)

5. Ryzyko płynności

Płynność jest definiowana jako zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań. Ryzyko płynności natomiast jest rozumiane jako ryzyko niewywiązania się z tych zobowiązań.

Zasadniczym źródłem ryzyka płynności Grupy są pozycje Getin Noble Banku S.A. Monitorowanie poziomu ryzyka w Grupie odbywa się poprzez okresowe pomiary ryzyka w ujęciu skonsolidowanym dla całej Grupy.

Bank przestrzega w swej działalności zaleceń nadzorczych, rozporządzeń Unii Europejskiej, ustaw i aktów wykonawczych do nich, zarządzeń Prezesa Narodowego Banku Polskiego i regulacji ostrożnościowych oraz rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego. Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku, zarówno za poziomie strategicznym, jak i operacyjnym jest dostosowany do Rekomendacji P.

Strategia zarządzania ryzykiem płynności określona jest w Strategii Banku, natomiast podejście Banku do zarządzania ryzykiem określone jest w Polityce zarządzania ryzykiem płynności. Oba dokumenty zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą.

Celem zarządzania ryzykiem płynności w Banku jest zapewnienie możliwości realizowania zobowiązań na bazie bieżącej, zdolności do utrzymania płynności w krótkim, średnim i długim okresie zarówno w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych – tak na poziomie Banku, jak i rynku – ograniczających dostęp do zabezpieczonych i niezabezpieczonych źródeł finansowania.

Zachowanie płynności bieżącej, krótko-, średnio- i długoterminowej polega na realizacji przez Bank następujących celów:

- utrzymanie pożądanej struktury bilansu,
- finansowanie udzielonych przez Bank kredytów funduszami własnymi i środkami stabilnymi,
- wykorzystywanie niestabilnych pasywów jako źródła finansowania aktywów łatwo zbywalnych,
- zapewnienie szybkiego i łatwego dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania.

Zarządzanie płynnością średnio- i długoterminową należy do kompetencji Zarządu Banku, natomiast za zarządzanie płynnością bieżącą i krótkoterminową odpowiedzialny jest Departament Skarbu. Rolę opiniodawczo-doradczą w procesie zarządzania płynnością sprawuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który monitoruje poziom ryzyka płynności na podstawie informacji sporządzanej przez Biuro Ryzyk Rynkowych i Wycen.

Regulacje Banku obejmują również aspekty zarządzania płynnością śróddzienną.

Do oceny ryzyka płynności stosowana jest analiza:

- nadzorczych norm płynności,
- wskaźników LCR (z ang. „Liquidity coverage ratio” - wskaźnik pokrycia wypływów netto) i NSFR (z ang. „Net stable funding ratio” – wskaźnik stabilnego finansowania),
- poziomu środków płynnych,
- luki płynności, tj. niedopasowania zapadalności aktywów i wymagalności pasywów, uwzględniająca wszystkie pozycje bilansu oraz pozycje pozabilansowe według terminów zapadalności/ wymagalności, w ujęciu kontraktowym oraz urealnionym,
- wybranych wskaźników bilansu,
- stabilności źródeł finansowania,
- testów warunków skrajnych.

Kalkulacja nadzorczych miar płynności oraz luki płynności odbywa się w Systemie Analizy Ryzyka Rynkowego i Płynności (SARRP). Wskaźniki luki, poziom środków płynnych, wybrane wskaźniki bilansu oraz stopień wykorzystania limitów płynnościowych (w tym przestrzeganie nadzorczych norm płynności oraz wskaźnika LCR) są poddawane codziennemu monitorowaniu i raportowane Zarządowi Banku.

Dla zapewnienia pożądanego poziomu płynności Bank kształtuje strukturę aktywów i pasywów w sposób zgodny z przyjętymi wewnętrznymi limitami oraz zgodnie z rekomendacjami KNF i NBP, w tym celu:

- utrzymuje rezerwy płynności w bezpiecznych, łatwo zbywalnych aktywach rynku finansowego,
- posiada możliwości korzystania z dodatkowych źródeł finansowych w postaci kredytu lombardowego, kredytu technicznego w Narodowym Banku Polskim,
- posiada możliwość skorzystania z otrzymanych linii płynnościowych,
- jest przygotowany operacyjnie do wystąpienia do NBP o udzielenie kredytu refinansowego,
- akcję kredytową finansuje głównie funduszami własnymi oraz stabilną bazą depozytową.

Skuteczność zarządzania ryzykiem płynności (w tym jego zabezpieczania) oceniana jest na podstawie poziomu wykorzystania przyjętych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko, w tymi limitów nadzorczych.

Bank przeprowadza symulacje wytrzymałości Banku na wzmożone wypływy środków (testy warunków skrajnych). Analizy są istotnym elementem w procesie zarządzania aktywami i pasywami. Bank posiada procedurę postępowania w sytuacji zagrażającej istotnym wzrostem ryzyka płynności, tzw. „Procedurę dotyczącą planu awaryjnego utrzymania płynności w Getin Noble Bank S.A. w sytuacjach kryzysowych”.

W ramach Procedury określono m.in. symptomy pogarszania się sytuacji płynnościowej Banku, tzw. stany ostrzegawcze i kryzysowe, które mają za zadanie wskazywać z wyprzedzeniem potencjalne zagrożenia. Ich monitoring odbywa się w trybie dziennym. W przypadku wystąpienia sytuacji zagrażającej płynności Banku, Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami są informowani o wystąpieniu zagrożenia.

W 2016 roku Bank przestrzegał wymogu utrzymywania wskaźnika LCR na adekwatnym poziomie.

W ciągu okresu sprawozdawczego Bank utrzymywał nadzorcze miary płynności na poziomie wymaganym przez Komisję Nadzoru Finansowego. Poniżej przedstawiono nadzorcze miary płynności Getin Noble Banku S.A.:

Nadzorcze miary płynności	Wartość minimalna	Wartość na dzień	
		31.12.2016	31.12.2015
M1 Luka płynności krótkoterminowej (w mln zł)	0,00	5 647	5 351
M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,00	1,96	1,53
M3 Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi	1,00	2,56	2,22
M4 Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00	1,24	1,23

Poniżej przedstawiono analizę zobowiązań Grupy według umownych terminów wymagalności przed dyskontowaniem:

31.12.2016	Do 1 m-ca	Powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	Powyżej 3 m-cy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	73 135	76 970	908 238	1 503 560	100 838	2 662 741
Pochodne instrumenty finansowe	16 369	76 436	271 154	1 298 039	2 441	1 664 439
Zobowiązania wobec klientów	18 939 519	13 840 807	15 379 323	4 389 260	1 434 261	53 983 170
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6 961	21 006	307 524	3 213 699	365 050	3 914 240
Razem zobowiązania finansowe	19 035 984	14 015 219	16 866 239	10 404 558	1 902 590	62 224 590

31.12.2015	Do 1 m-ca	Powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	Powyżej 3 m-cy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	122 448	13 691	1 258 013	2 359 829	191 627	3 945 608
Pochodne instrumenty finansowe	59 053	154 109	205 325	1 098 824	3 148	1 520 459
Zobowiązania wobec klientów	21 281 744	11 690 562	18 844 865	2 852 158	2 188 206	56 857 535
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	113 012	49 845	96 702	3 665 297	288 882	4 213 738
Razem zobowiązania finansowe	21 576 257	11 908 207	20 404 905	9 976 108	2 671 863	66 537 340

Depozyty klientowskie stanowią podstawowe źródło finansowania działalności kredytowej Banku; wskaźnik relacji kredytów netto do zobowiązań wobec klientów wynosi 88%. W ramach stabilnych źródeł finansowania przeważają depozyty klientów detalicznych, natomiast stabilne środki depozytów klientów firmowych stanowią uzupełnienie ogólnej bazy stabilnych źródeł finansowania.

6. Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi

Podstawowymi rodzajami ryzyka związanymi z instrumentami pochodnymi są ryzyko rynkowe i ryzyko kredytowe. W momencie początkowego ujęcia pochodne instrumenty finansowe zwykle nie posiadają żadnej bądź posiadają znikomą wartość rynkową. Wynika to z tego, że instrumenty pochodne nie wymagają żadnej inwestycji początkowej netto, bądź wymagają tylko niewielkiej początkowej inwestycji netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych.

Instrumenty pochodne uzyskują dodatnią lub ujemną wartość wraz ze zmianami określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego, ceny towaru, kursu wymiany waluty obcej, indeksu ceny, klasyfikacji kredytowej lub indeksu kredytowego, czy też innego parametru rynkowego. W wyniku tych zmian posiadane instrumenty pochodne stają się bardziej lub mniej korzystne od instrumentów o takim samym rezydualnym okresie zapadalności dostępnych w danym momencie na rynku.

Ryzyko kredytowe związane z kontraktami pochodnymi stanowi potencjalny koszt zawarcia nowego kontraktu na warunkach pierwotnych w przypadku, gdy druga strona uczestnicząca w pierwotnym kontrakcie nie spełni swojego obowiązku. Aby ocenić wielkość potencjalnego kosztu zastąpienia Bank wykorzystuje takie same metody, jak do oceny ponoszonego ryzyka rynkowego. Aby kontrolować poziom podejmowanego ryzyka kredytowego, Bank dokonuje oceny pozostałych uczestników kontraktów wykorzystując takie same metody, jak przy decyzjach kredytowych.

Spółki Grupy zawierają transakcje dotyczące instrumentów pochodnych z bankami krajowymi i zagranicznymi. Transakcje zawierane są w ramach limitów kredytowych przyznanym poszczególnym instytucjom. Bank ustala, na podstawie przyjętej procedury oceny sytuacji finansowej banków, limity maksymalnego zaangażowania dla banków. W ramach tych limitów ustalone są granice procentowe zaangażowania dla poszczególnych rodzajów transakcji.

7. Rachunkowość zabezpieczeń

W Grupie rachunkowość zabezpieczeń stosuje tylko Getin Noble Bank S.A., który dokonuje zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF i EUR wydzielonym portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających CIRS float-to-fixed CHF/PLN i EUR/PLN oraz zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela depozytów w PLN wydzielonym z rzeczywistych transakcji CIRS portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających IRS fixed-to-float. W trakcie okresu zabezpieczenia Bank dokonuje

pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego. Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających wykazywana jest w kapitale z aktualizacji wyceny w wielkości, w jakiej zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Część efektywna zgromadzona w kapitale z aktualizacji wyceny po dacie redestynacji powiązania zabezpieczającego podlega stopniowej reklasyfikacji według opracowanego przez Bank harmonogramu do rachunku zysków i strat w okresie do wygaśnięcia pierwotnego portfela. Wartość efektywnej zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających zaprezentowana w kapitale z aktualizacji wyceny na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi -94 612 tys. zł. Przepływy pieniężne z tytułu pozycji zabezpieczanej będą realizowane w okresie od 1 stycznia 2017 roku do 22 listopada 2021 roku tj. do daty zapadalności najdłuższej transakcji CIRS.

Poniżej przedstawiono zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS (w wartości nominalnej) według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku i 2015 roku:

	31.12.2016	
	Należności tys. zł	Zobowiązania tys. zł
Zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS:		
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	319 596	391 144
od 3 miesięcy do 1 roku	2 562 105	2 799 764
od 1 roku do 5 lat	10 511 971	11 811 400
Razem transakcje zabezpieczające CIRS	13 393 672	15 002 308

	31.12.2015	
	Należności tys. zł	Zobowiązania tys. zł
Zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS:		
do 1 miesiąca	370 110	390 348
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	448 800	590 910
od 3 miesięcy do 1 roku	3 294 016	3 494 687
od 1 roku do 5 lat	7 136 212	8 154 558
powyżej 5 lat	193 865	196 970
Razem transakcje zabezpieczające CIRS	11 443 003	12 827 473

Poniższa tabela prezentuje wartość godziwą instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych według stanu na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku. Jako wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego podano wartość wyceny bilansowej.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
CIRS - wycena dodatnia	2 348	12 424
CIRS - wycena ujemna	(1 598 926)	(1 450 010)

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

Poniżej przedstawiono zmianę wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszoną na kapitał własny:

	01.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	01.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Skumulowane całkowite dochody na początek okresu (brutto)	(131 549)	(188 738)
Straty na instrumencie zabezpieczającym	(274 881)	(1 455 532)
Kwota przeniesiona w okresie z całkowitych dochodów do rachunku zysków i strat, w tym:	289 625	1 512 721
przychody odsetkowe	(242 979)	(226 968)
Zyski z tytułu różnic kursowych	532 604	1 739 689
Skumulowane całkowite dochody na koniec okresu (brutto)	(116 805)	(131 549)
Efekt podatkowy	22 194	24 994
Skumulowane całkowite dochody na koniec okresu (netto)	(94 611)	(106 555)
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	(6 736)	(17 637)
Wpływ w okresie na całkowite dochody (brutto)	14 744	57 189
Podatek odroczone z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(2 801)	(10 866)
Wpływ w okresie na całkowite dochody (netto)	11 943	46 323

Getin Noble Bank S.A. stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej. Bank stosuje zabezpieczenia portfelowe wartości godziwej depozytów złotych opartych na stałej stopie procentowej przed ryzykiem zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Instrumentem zabezpieczającym jest część lub całość przepływów pieniężnych z tytułu zawartych przez Bank transakcji IRS. Bank wyznacza powiązania zabezpieczające na podstawie analizy wrażliwości wartości godziwej zabezpieczanego portfela depozytów oraz portfela instrumentów zabezpieczających na ryzyko zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Analiza ta oparta jest o miary „BPV” oraz „duration”. Efektywność powiązania zabezpieczającego jest mierzona z częstotliwością miesięczną.

Wartość godziwa transakcji IRS wyznaczonych na instrumenty zabezpieczające w ramach zabezpieczeń wartości godziwej depozytów złotych o stałym oprocentowaniu przed ryzykiem stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku została zaprezentowana w poniższej tabeli:

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Wartość godziwa transakcji IRS stanowiących instrumenty zabezpieczające w ramach zabezpieczeń wartości godziwej depozytów od klientów indywidualnych przed ryzykiem stopy procentowej	10 552	13 212

W trakcie okresu sprawozdawczego Bank rozpoznał następujące kwoty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej:

	01.01.2016 - 31.12.2016		01.01.2015 - 31.12.2015	
	Na instrumencie zabezpieczającym tys. zł	Na pozycji zabezpieczanej - związane z zabezpieczaniem ryzykiem tys. zł	Na instrumencie zabezpieczającym tys. zł	Na pozycji zabezpieczanej - związane z zabezpieczaniem ryzykiem tys. zł
Zyski	-	696	-	1 199
Straty	2 660	-	2 140	-
Razem	2 660	696	2 140	1 199

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku Grupa rozpoznała amortyzację zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej w kwocie 1 391 tys. zł.

8. Zarządzanie kapitałem

Nadrzędnym celem strategii zarządzania kapitałem w Grupie Getin Noble Banku S.A. jest posiadanie odpowiedniego poziomu kapitału zabezpieczającego podejmowane ryzyko. Zarządzanie kapitałem odbywa się na poziomie poszczególnych spółek Grupy, a kontrola zarządzania odbywa się poprzez funkcje sprawowane w ramach Rad Nadzorczych spółek.

Getin Noble Bank S.A. dostosowuje poziom kapitału własnego do profilu, skali i złożoności ryzyka występującego w jego działalności. W zakresie poziomu utrzymywanego kapitału oraz rachunku adekwatności kapitałowej Bank stosuje się do obowiązujących regulacji prawnych oraz wyznaczonych celów strategicznych. W zakresie preferowanej struktury kapitału Getin Noble Bank S.A. zakłada posiadanie struktury z przeważającym udziałem funduszy podstawowych (Tier 1), co ma istotne znaczenie w zakresie spełnienia wymogów określonych w *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych*, obowiązującym Bank od 1 stycznia 2014 roku (CRR).

W celu utrzymania optymalnego poziomu struktury kapitałowej Bank wykorzystuje dostępne środki – zatrzymanie zysku netto i emisję obligacji podporządkowanych, zapewniając tym samym utrzymanie współczynnika wypłacalności na wymaganym poziomie.

W dniu 22 października 2015 roku Komisja Nadzoru Finansowego poinformowała banki o wprowadzeniu dodatkowego bufora zabezpieczającego zwiększającego wymogi dla współczynników kapitałowych o 1,25 punktu procentowego.

Komisja Nadzoru Finansowego na podstawie przeprowadzonej oceny zgodnie z art. 39 ust. 1 *Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w sektorze finansowym* nałożyła na Getin Noble Bank S.A. na zasadzie indywidualnej i skonsolidowanej bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR.

Zgodnie z decyzją z dnia 18 października 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaleciła utrzymywanie przez Grupę Kapitałową Getin Noble Bank S.A. dodatkowego wymogu kapitałowego na zabezpieczenie ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych na poziomie 1,87 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego (TCR). Dodatkowy wymóg kapitałowy powinien składać się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 1,40 p.p.) oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 1,05 p.p.).

Oznacza to, że na dzień publikacji niniejszego sprawozdania minimalne współczynniki kapitałowe dla Grupy, uwzględniające dodatkowy wymóg kapitałowy rekomendowany przez Komisję, wynoszą:

- współczynnik kapitału podstawowego T1 = 11,90%
- łączny współczynnik kapitałowy TCR = 15,37%

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank osiągnął wymagany poziom współczynników kapitałowych.

Uzyskane na koniec 2016 roku poziomy wskaźników kapitałowych są równocześnie najwyższymi jakie Getin Noble Bank S.A. posiadał na przestrzeni ostatnich lat.

Poziom kapitału wewnętrznego na pokrycie nieoczekiwanych strat z tytułu istotnych ryzyk występujących w prowadzonej działalności (wymogi II Filara) Bank wylicza na podstawie wewnętrznej procedury zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą. W ramach Filaru II Bank stosuje własne modele oceny zapotrzebowania na kapitał wewnętrzny, w tym zabezpiecza kapitał na dodatkowe ryzyka w stosunku do Filaru I (ryzyko płynności, ryzyko wyniku, ryzyko reputacji, ryzyko kapitałowe).

Zarządzanie kapitałem zgodnie z wymogami regulacyjnymi odbywa się również na poziomie jednostek zależnych Noble Funds TFI S.A. oraz Noble Securities S.A.

Noble Securities S.A., jako dom maklerski jest obowiązany do utrzymywania wymogów kapitałowych zgodnych z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi i Rozporządzeniem CRR w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Spółka na bieżąco kontroluje płynność finansową i wskaźniki adekwatności kapitałowej. Wszelkie istotne informacje finansowe, w tym informacje dotyczące płynności finansowej i adekwatności kapitałowej przekazywane są Radzie Nadzorczej Noble Securities S.A. Informacje o kształtowaniu się poziomu funduszy własnych przekazywane są do Komisji Nadzoru Finansowego. Na dzień 31 grudnia 2016 roku spółka posiadała fundusze własne i kapitał podstawowy Tier 1 w wysokości 68 801 tys. zł. Ustawowy minimalny kapitał założycielski dla Noble Securities S.A. wynosi 3 230 tys. zł. Ponadto na dzień 31 grudnia 2016 roku spółka wyznaczyła łączną kwotę ekspozycji na ryzyko w wysokości 397 956 tys. zł oraz wylczyła kapitał wewnętrzny (wymóg z tzw. II Filaru) w wysokości 38 372 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2016 roku spółka nie posiadała kapitału dodatkowego Tier 1 ani kapitału Tier 2. Poziom funduszy własnych Noble Securities S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku był wyższy od kapitału wewnętrznego, współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 był wyższy niż 4,5%, współczynnik kapitału Tier 1 był wyższy niż 6%, łączny współczynnik kapitałowy był wyższy niż 8%, co oznacza, że spółka przestrzegała wymogów w zakresie adekwatności kapitałowej.

Kontrola poziomu kapitałów własnych w Noble Funds TFI S.A. przeprowadzana jest na bieżąco w oparciu o zapisy ustawy o funduszach inwestycyjnych. Wysokość minimalnego kapitału własnego TFI jest uzależniona od zakresu działalności prowadzonej przez spółkę, poziomu zarządzanych aktywów, wartości ponoszonych kosztów ogółem oraz od wartości zmiennych kosztów dystrybucji. Na dzień 31 grudnia 2016 roku spółka posiadała kapitały własne w wysokości 19 674 tys. zł, co znacznie przewyższało minimalny poziom wymagany przez ustawę o funduszach inwestycyjnych. Na dzień 31 grudnia 2016 roku minimalny ustawowy poziom kapitału własnego TFI to 3 639 tys. zł.

9. Współczynnik kapitałowy

Na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku współczynnik kapitałowy został wylczony zgodnie z *Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR)*.

Proces implementacji zapisów Rozporządzenia CRR do przepisów prawa polskiego zakończył się 1 listopada 2015 roku – po wejściu w życie zmian do Ustawy Prawo bankowe oraz nowej Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Kapitał Tier 1	4 967 093	5 054 315
Kapitał Tier 2	1 363 985	1 472 065
RAZEM FUNDUSZE WŁASNE	6 331 078	6 526 380
CAŁKOWITY WYMÓG KAPITAŁOWY	3 228 666	3 643 222
WSPÓŁCZYNNIKI KAPITAŁOWE		
Współczynnik kapitału Tier 1	12,3%	11,1%
Łączny współczynnik kapitałowy	15,7%	14,3%

Zarówno na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku w portfolio Grupy nie było należności, które kwalifikowałyby się jako należności przekraczające limity koncentracji, w związku z tym ryzyko koncentracji oceniane jest przez Grupę jako nieistotne.

GRUPA KAPITAŁOWA GETIN NOBLE BANK S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(dane w tys. zł)

Podpisy Członków Zarządu Getin Noble Banku S.A.:

Artur Klimczak
p.o. Prezesa Zarządu

Jerzy Pruski
Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Basiaga
Członek Zarządu

Marcin Dec
Członek Zarządu

Karol Karolkiewicz
Członek Zarządu

Radosław Stęfurak
Członek Zarządu

Maciej Szczechura
Członek Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Beata Kisielewska
Dyrektor Departamentu Rachunkowości

Warszawa, 13 marca 2017 roku